

**XI EDYCJA OBO
ROZSTRZYGNĘTA** |2

**MASOWE ZWOLNIENIA
W PKP CARGO** |6

**CO MA KEBAB
DO GLOBALIZACJI?** |7

**ŻAŁ PO UTRACIE PUPILA
— TEŻ BOLI** |12-13

PIĄTEK-NIEDZIELA
|12-14|07|2024|

GAZETA OLSZTYŃSKA WEEKEND

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

ISSN 0137-9127

2 8

DOBRA LASKA ZATRZYMA ZŁODZIEJA

SPORT

**OLEK LUBI,
GDY MOCNO WIEJE** |20

**MEMORIAŁOWY TEST
PRZED PARYŻEM** |22

**GDZIE SĄ ANGIELSCY
HEJTERZY?** |24

**BEZPŁATNY
DODATEK W KAŻDY
PONIEDZIAŁEK I PIĄTEK**

RELAKS
z Gazetą Olsztyńską

ZNAMY PROJEKTY
OLSZTYŃSKIEGO
BUDŻETU
OBYWATELSKIEGO,
KTÓRE ZOSTANĄ
ZREALIZOWANE
W JEGO
NAJNOWSZEJ EDYCJI.

XI EDYCJA **OBO** ROZSTRZYGNIĘTA

Infrastrukturalne, społeczne, sportowe, kulturalne - propozycji zadań przedstawionych przez olsztynian jest co niemiara. Mieszkańcy Olsztyna wybierali w tym roku spośród 99 projektów - 77 zadań to te dotyczące tylko osiedli, a pozostałe 22 odnoszą się do całego miasta. Realizacja wybranych projektów, które zostały uznane jako najlepsze, odbędzie się w przyszłym roku.

Właśnie zostały ogłoszone wyniki głosowania w Olsztyńskim Budżecie Obywatelskim 2024.

- Mamy to Park Nagórki-Jaroty będzie dalej rozbudowywany. Dziękujemy za wszystkie Wasze głosy w tegorocznym Olsztyńskim Budżecie Obywatelskim - informują radni Łukasz Łukaszewski i Paweł Klo-

nowski, inicjatorzy zagospodarowania terenu pomiędzy Nagórkami a Jarotami na cele rekreacyjne.

W obecnej edycji OBO oddano ponad 62 tys. głosów. Najwięcej, bo ponad 33 tys. głosów przekazano na projekty miejskiej. Spośród wszystkich zatwierdzonych wybrano dwa. Pierwszy to właśnie rozbudowa Parku Nagórki-Jaroty, drugi to „zGRAna Trzynastka - Budowa kompleksu sportowego przy Szkole Podstawowej nr 13 w Olsztynie przy ul. Puszkina 11”. Ten ostatni cieszył się największą popularnością. Wart jest około 1,2 mln zł. Na czym polega?

- Stworzenie całościowego projektu budowy kompleksu sportowego na terenie placu przy SP nr 13 im. KEN w Olsztynie oraz wykonanie I etapu prac obejmującego: boi-

sko wielofunkcyjne do piłki koszykowej i siatkówki z nawierzchni poliuretanowej, bieżnię lekkoatletyczną oraz mini skate park, w celu stworzenia bezpiecznego miejsca do prowadzenia zajęć sportowych i rekreacyjnych - czytamy w opisie projektu.

ZWYCIĘSKIE PROJEKTY OSIEDLOWE:

BRZYZINY:

Projekt nr 135: Ścieżka spacerowo-rowerowa od ul. Wadowskiego do marketu Auchan - część druga

DAJTKI:

Projekt nr 90: Pumptrack - Dajtki

GENERAŁÓW:

Projekt nr 30: Ścianka do treningu tenisa ziemnego na osiedlu Generałów

Projekt nr 61: Klatka do treningów sprawnościowych typu Ninja i OCR (bieg z przeszkodami)

GRUNWALDZKIE:

Projekt nr 89: Remont dachu na budynku przy ul. Głowackiego 7a (siedziba KS Budowlani)

GUTKOWO:

Projekt nr 21: Budowa odcinka osiedlowej ul. Zagłoby

JAROTY:

Projekt nr 62: „Spotkajmy się w bibliotece. Poprawa infrastruktury biblioteki na Jarotach”

KĘTRZYŃSKIEGO:

Projekt nr 116: Bezpiecznie do szkoły i domu

KORMORAN:

Projekt nr 105: Zielona strefa sportu i relaksu dla wszystkich

KORTOWO:

Projekt nr 100: Remont jezdni i chodników przy ul. Astronomów w Olsztynie

KOŚCIUSZKI:

Projekt nr 57: Wykonanie nowego odcinka chodnika wraz z remontem odcinka chodnika

istniejącego przy ul. Grzegorzewskiej w Olsztynie

LIKUSY:

Projekt nr 54: Zagospodarowanie i utwardzanie dwóch ścieżek z osiedla Likusy do traktu spacerowego nad jeziorem Ukiel

MAZURSKIE:

Projekt nr 133: Budowa oświetlenia dojścia z ul. Elbląskiej do ulicy Krasickiego wraz z dokończeniem tego ciągu

NAD JEZIOREM DŁUGIM:

Projekt nr 69: Ratujmy Jezioro Długie

Projekt nr 12:

Biblioteka po sąsiedzku - zawsze pod drogą

NAGÓRKI:

Projekt nr 4: Remont ul. Barcza. Etap 2

PIECZEWO:

Projekt nr 38: Oświetlenie boiska przy Szkole Podstawowej nr 33

Projekt nr 113:

Remont nawierzchni chodnika wzdłuż ul. Jeziotowicza

PODGRÓDZIE:

Projekt nr 72: Doświetlenie przejść na ul. Iwaskiewicza

PODLEŚNA:

Projekt nr 80: Modernizacja ciągu pieszego przy ul. Wrocławskiej wraz z odbudową terenu przestrzeni zielonej

POJEZIERZE:

Projekt nr 1: Monitoring strefy rekreacyjnej za blokiem przy ul. Pana Tadeusza 2

Projekt nr 155:

Bieg - Olsztyńska Piątka

Projekt nr 106: Warsztaty kulinarne: Jak gotować żeby nie marnować

REDYKAJNY:

Projekt nr 88: Bezpieczne Redykajny. Remont nawierzchni jezdni ulicy Hozjusza wraz z opaską

ŚRÓDMIEŚCIE:

Projekt nr 2: Szanty na olsztyńskiej starówce!

Projekt nr 142: Bezpieczne Stare Miasto

WOJSKA POLSKIEGO:

Projekt nr 97: Koncerty w Parku Jakubowo. Kultura w parku

Projekt nr 32: Utwardzenie kostką brukową nawierzchni parkingu na Rataja

ZATORZE:

Projekt nr 11: Jasne! Bezpieczne Podwórkę z Natury - montaż latarni

Projekt nr 121: Targ Dobrej Wymiany

ZIELONA GÓRKA:

Projekt nr 83: Poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszego. Budowa chodnika przy ul. Marii Zientary-Malewskiej

65

240 INTERWENCJI STRAŻAKÓW

Blisko 240 razy wyjeżdżali w nocy ze środy na czwartek warmińsko-mazurscy strażacy, by usuwać skutki burz, które przeszły nad regionem.

Potężna burza przeszła nad województwem warmińsko-mazurskim w nocy ze środy na czwartek (10/11 lipca).

Dyżurny Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej poinformował, że większość interwencji wiąże się z usuwaniem powalonych drzew i wypompowywaniem wody z pomieszczeń. Strażak powiedział, że nowe zgłoszenia wciąż wpływają, ponieważ nie wszyscy od razu w nocy dostrzegli skutki wichur i ulewnego deszczu.

Najpoważniejszym zdarzeniem odnotowanym

przez strażaków było przegniecenie młodego mężczyzny przez drzewo - doszło do tego nad jeziorem Skanda w Olsztynie. Mężczyzna trafił do szpitala.

W Siemianach nad jeziorem Jeziorak w powiecie

iławskim ewakuowano w bezpieczne miejsce 445 dzieci i 50 osób personelu obozu.

Jak podały służby wojewody warmińsko-mazurskiego, burze były przyczyną awarii ener-

getycznych. Bez prądu pozostawało 26,3 tys. odbiorców. Najwięcej w regionie Braniewa i Elbląga - ok. 25 tys. oraz Miłakowa i Morąga - ok. 1,3 tys. Awarie wystąpiły też wokolicach Giżycka.

Nocą front burzowy przechodził z zachodu na wschód regionu. Najwięcej interwencji zanotowano wokolicach Elbląga, Ostródy, Iławy i Olsztyna.

— Działania strażaków po przejściu burz w woj.

warmińsko-mazurskim cały czas trwają. Zgodnie z prognozami synoptyków, przez nasz region mogą przetoczyć się kolejne burze. Bądźmy ostrożni — informują strażacy.

Aktualnie na Warmii i Mazurach obowiązuje ostrzeżenie drugiego stopnia przed burzami i upałami. Mieszkańcy regionu muszą mieć się więc na baczności, bo ostrzeżenie drugiego stopnia oznacza możliwość wystąpienia niebezpiecznych zjawisk meteorologicznych powodujących duże straty materialne oraz zagrożenie zdrowia i życia. PAP/GO

WYDAWCA
GALINDIA Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl
DYREKTOR ZARZĄDZAJĄCY
Agnieszka Weder-Grygielewicz

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Igor Hrywna
Barbara Barczuk

wydawca@gazetaolsztynska.pl

sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztynska.pl
514 800 549

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 514 800 549

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
502 499 531

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 885 998 201
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 514 800 517

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikelblaski.pl
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikelblaski.pl
PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@dziennikelblaski.pl
502 499 531

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 502 499 539

Dla kierowcy nie ma nic gorszego niż rankiem nie zastać swojego auta na parkingu. Wprawdzie dziś kradzieże samochodów nie są tak powszechne, jak to było jeszcze 2-3 dekady temu, ale mimo to w ubiegłym roku w Polsce skradziono ponad 5,6 tys. samochodów. Według danych IBRM Samar na podstawie informacji z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców w 2023 roku z powodu kradzieży wyrejestrowano w Polsce dokładnie 5646 samochodów osobowych i pojazdów dostawczych. To nieco ponad 8 proc. mniej niż dwa lata temu, i już prawdziwa przepaść między tym, co działo się jeszcze dwie dekady temu. Wtedy rocznie w Polsce dochodziło do kilkudziesięciu tysięcy kradzieży aut. Na przykład w 1999 roku w całym kraju skradziono 71543 samochody, w tym 2509 aut na Warmii i Mazurach. Jednak po 2000 roku liczba kradzieży zaczęła systematycznie spadać.

STOLICA PRZODUJE

Zdanych instytutu Samar wynika, że zwykle kradzione są auta kilkuletnie, a najczęściej samochody giną na Mazowszu. W ubiegłym roku z powodu kradzieży

wyrejestrowano tam 2353 auta, z czego aż 1518 samochodów w Warszawie, co oznacza, że co piąty pojazd został skradziony w stolicy. Na tle Mazowsza zagrożenie utratą samochodu na Warmii i Mazurach jest niewielkie. Zdanych opublikowanych przez instytut Samar wynika, że z powodu kradzieży wyrejestrowanych zostało w naszym regionie 90 samochodów. Mniej aut zginęło tylko w województwach opolskim (50) i świętokrzyskim (58).

TE MARKI KRADNĄ

Ze wszystkich marek złodzieje preferują przede wszystkim Toyotę, których skradziono w 2023 roku 869 (z czego 655 w samej Warszawie), i to różnych modeli. Na kolejnych miejscach znalazły się marki niemieckie: Audi (427), Volkswagen (398), BMW (383) i Mercedes (328). Za nimi uplasowały się Kia (303), Renault (285), Hyundai (282) i Fiat 274). Pierwszą dziesiątkę zamyka Peugeot (202 auta).

Tu warto zaznaczyć, że w pierwszej dziesiątce najczęściej kradzionych samochodów na wysokim, bo czwartym miejscu znalazł się jeden model dostawczy. To Fiat Ducato. W ubiegłym roku zginęło aż 148 tych popularnych dostawczaków.

DOBRA LASKA ZATRZYMA ZŁODZIEJA

TO BYŁA KIEDYŚ ISTNA PLAGA, ALE CHOĆ DZIŚ JEST DUŻO MNIEJ KRADZIEŻY AUT, TO DLA WŁAŚCICIELA UTRATA SAMOCHODU TO ZWYKLE OGROMNY STRES I CZĘSTO STRATA PIENIĘDZY. STATYSTYKI POKAZUJĄ, ŻE ZŁODZIEJE UPODOBALI SOBIE SZCZEGÓLNI JEDNĄ MARKĘ.

Trzy czwarte wszystkich Toyot, które były wyrejestrowane z powodu kradzieży, zostało skradzionych w województwie mazowieckim. A najczęściej kradzionym modelem była Corolla (247 szt.). Na drugim miejscu znalazła się Toyota RAV4 (189 szt.). Ale w pierwszej dziesiątce najczęściej kradzionych modeli aż pięć to auta z fabryk Toyoty. Dalej na celowniku

złodziei pozostaje Hyundai Tuscon (152 auta) i Audi A4 (95 aut).

Jeśli chodzi o Warmię i Mazury, to najczęściej kradzionymi modelami były Audi A4 (7 pojazdów), Mitsubishi Outlander (5), Toyota Prius (3), Mazda CX-5 (3) i Skoda Kodiaq (3).

MAŁO, ALE WIĘCEJ

Dane policyjne potwierdzają tę stosunkowo nie-

wielką liczbę kradzieży samochodów w naszym regionie. Otóż w ubiegłym roku województwie warmińsko-mazurskim policjanci stwierdzili 94 kradzieże samochodów, podczas gdy dwa lata temu było ich 108.

Jak poinformował asp. Tomasz Markowski, rzecznik prasowy komendanta wojewódzkiego policji w Olsztynie, w tym roku do 27 czerwca w województwie warmińsko-mazurskim stwierdzono 45 kradzieży aut. To o dziesięć więcej niż w tym samym okresie w ubiegłym roku.

Jednak wykrywalność tego rodzaju przestępstw jest dość wysoka, bo w ubiegłym roku w pierwszym półroczu policjanci wykryli 21 przestępstw, a w tym roku 31 przypadków kradzieży.

DOBRE BLOKADY

Gdzie szukać przyczyn spadku kradzieży aut? Powodów jest kilka. Tu policjanci wskazują na lepsze zabezpieczenia, które stosują producenci w swoich autach. Coraz częściej mają one np. GPS, co ułatwia ich lokalizację. A także na wyższą wykrywalność tego rodzaju przestępstw, czemu sprzyja właśnie technologia i nowoczesna technika. Jednak złodzieje też są coraz

sprytniejsi, wykorzystując do kradzieży również urządzenia elektroniczne, które same dekodują sterowniki w aucie, co umożliwia uruchomienie silnika. Dlatego do łask wracają mechaniczne zabezpieczenia, np. blokady typu laska zakładane na kierownicę i pedały czy samą kierownicę. To są przeszkody, których nie znają dzisiejsi złodzieje i trochę potrwa, nim je „rozgryzą”, choć prawdą jest, że jeśli już sobie coś upatrzą, to zrobią wszystko, by zrealizować swój plan.

Przyczynami spadku liczby kradzieży aut są też coraz lepiej zabezpieczone dokumenty, a także obfitość rynku. Dziś mało kto nabierze się na tzw. okazję. Do tego nasza wschodnia granica, która jest też zewnętrzną granicą UE, jest szczelna jak mało kiedy i trudniej przemycić trefne auto.

LICZBA STWIERDZONYCH KRADZIEŻY AUT W POLSCE (DANE POLICJI)

– 2022 r.: 7382
– 2021 r.: 8383
– 2020 r.: 8784

LICZBA KRADZIEŻY AUT NA WARMII I MAZURACH

– 2023 r.: 94
– 2022 r.: 108
– 2021 r.: 181
– 2020 r.: 147

ANDRZEJ MIELNICKI

JEDZIESZ NA WAKACJE, ZRÓB PRZEGLĄD AUTA

Sprawne auto — bezpieczne wakacje. Pod takim hasłem Okręgowa Stacja Kontroli Pojazdów WORD w Olsztynie zaprasza na wakacyjny przegląd samochodu. Kontrola stanu technicznego auta jest bezpłatna.

Wwakacje ruch na drogach rośnie, ale niestety latem wydarza się też najwięcej wypadków. Dlatego wybierając się na urlop warto sprawdzić stan techniczny swojego samochodu, bo w dużej mierze od tego zależy też nasze bezpieczeństwo. A jest ku temu doskonała okazja, bo można to zrobić bezpłatnie na Okręgowej Stacji Kontroli Pojazdów WORD przy ul. Towarowej w Olsztynie, gdzie przez cały lipiec trwa akcja „Sprawne auto - bezpieczne wakacje”.

— Zapraszamy kierowców z Olsztyna i z okolic do naszej stacji na bezpłatny przegląd techniczny samochodu — mówi Michał Wypij, zastępca dyrektora WORD w Olsztynie. — Dzięki temu będą mieli pewność, że wyjazd rodzinny na wakacje będzie bezpiecznym, a kwestia sprawności auta jest tak naprawdę jednym z najbardziej determinujących bezpieczeństwo na drodze. Wakacyjny przegląd, który można wykonać na stacji WORD obejmuje sprawdzenie stanu układu

kierowniczego, hamulcowego, zawieszenia, kontrolę i ewentualną korektę ustawienia świateł.

— Po dziesięciu minutach mamy pewność, że udajemy się na rodzinny wyjazd w pełni sprawnym autem. Nie ma nic ważniejszego niż poczucie bezpieczeństwa naszych rodzin — podkreśla zastępca dyrektora WORD, zachęcając kierowców do skorzystania z tej wyjątkowej okazji sprawdzenia stanu swojego auta.

Wpływ na bezpieczeństwo na drodze mają trzy czynniki: droga, człowiek i pojazd.

— W okresie wakacyjnym jako WORD zwracamy uwagę dwa najistotniejsze elementy tego trójkąta bezpieczeństwa. To człowiek i jego sprawność psychomotoryczna oraz pojazd i jego sprawność techniczna — dodaje Marcin Kiwit, egzaminator nadzorujący w olsztyńskim WORD. — Jeżeli nie będziemy mieli sprawnego układu hamulcowego czy układu zawieszenia, to chociażby byłbyśmy najbardziej sprawni pod względem psychomotorycznym i w miarę szybko dostrzegali pewne zagrożenie

nia drogowe, to może się okazać, że nie będziemy w stanie skutecznie na to zagrożenie zareagować.

Hamulce, stan ogumienia, układ kierowniczy, zawieszenie, światła to wszystko podczas akcji sprawdzą nam w aucie diagności. Co jeśli okaże się, że mamy jakąś usterkę? Tu nie ma obawy o jakieś konsekwencje. — To nie jest okresowe badanie — mówi Szymon Bojarski, diagnosta ze stacji WORD. — Kierowca dowie się o ewentualnych usterkach, będzie miał świadomość,

że lepiej będzie najpierw odstawić auto do warsztatu, a potem dopiero wybrać się na odpoczynek.

Co o inicjatywie WORD myślą sami kierowcy?

— Bardzo dobry pomysł — ocenia akcję Paweł Milewski, który przyjechał wczoraj na stację zrobić obowiązkowy przegląd techniczny swego auta. — Jadąc na wakacje trzeba być pewnym, że dojedziemy tam, gdzie chcemy. Sprawdzonym samochodem zawsze to pewniejsza droga na wakacje.

ANDRZEJ MIELNICKI

SEKSMISJA

Bóg raczy wiedzieć, jakimi metodami wychowawczymi mnie ta moja Mama traktowała...! W każdym razie „Seks-misję” obejrzałam właściwie w zaraniu żywota, bo w wieku lat około 12, choć wiem na pewno, że film jest przeznaczony dla widowni, która ukończyła lat 18. Mama była kilka lat wcześniej na premierze w nieistniejącym już kinie „Kopernik”, pamiętała, że film ubawił ją do rozpuku — kiedy zatem wypatrzyła go w programie telewizyjnym, zrobiliśmy sobie przyjęcie (obowiązkowe łakocie — serniczek lub szarlotka Mamy oraz napoje całkowicie obojętne dla organizmu — jakaś kapuczyna na mleku czy coś, bo przecież miałam te 12 lat...!) i wygodnie siadaliśmy przed domowym ekranem, który wtedy liczył całe 21 cali...

Niech pękne! — od sceny z Kopernikiem i Skłodowską-Curie polecałam kurgalopkiem po mój wielki sztambuch i pióro — i zaczęłam notować — nie bacząc, że swoje w międzyczasie robił już magnetowid. Ale tam były same językowe perełki i hasła na każdą okoliczność...!

„Nie ma mężczyzn? A dlaczego tu nie ma okien? A dlaczego tu nie ma klamek...?” Albo: „Nas? Bohaterów? Prądem?!”. Albo: „Jadwinu! Proszę natychmiast rozwiązać tatusia! I przeprosić!”. Niezliczone razy w moim życiu wypowiedziałam też żelazne: „Nie wstane, tak będę leżała!” — i powiedzmy to sobie otwarcie — nie tylko o poranne pobudki mi chodziło...! Już nawet nie zacytuję tego hasła, którego Maksio użył z tak pozytywnym skutkiem w windzie — aktore także u mnie zadziałało w niejednej podbramkowej sytuacji...

Być może dlatego identyfikowałam zawsze Mistrza jako aktora komediowego — takiego, co w najsmutniejszym czasie i tak ubawi do łez. Nie ma już takich jak On. I coś mi mówi, że za mojego życia już nie będzie...

stwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Ludwika Solskiego w Krakowie (dziś Akademia Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego). Egzamin wstępny jest to przeżycie jedyne w swoim rodzaju i stres jest jego nieodzowną częścią. Zwłaszcza na ustnym można zapomnieć języka w gębie — a tu trzeba w kilka minut przed szacowną komisją egzaminacyjną pokazać całą gamę swoich możliwości i udowodnić im, starym aktorskim wyjadaczom, że jedna z tych piętnastu osób na jedno z niewielu miejsc na pierwszym roku — to właśnie ja...!

Wyłącznie szczęśliwe zrzządzenie losu sprawiło, że chłopak trafił właśnie

ły wyższej czy dyrektorem szpitala — a nie potrafisz podać ręki słabszemu, zestresowanemu, zdenerwowanemu, pogubionemu — to nie jesteś człowiekiem. To jesteś nikim.

Dawno już skończyłam liceum, zdałam egzamin maturalny i zostałam nauczycielem akademickim. Różne tam były sytuacje, różne siupy studenci robili mi, a ja studentom — nigdy tej historii nie zapominałam. I nawet dziś ją pamiętam — a może po 9 lipca 2024 roku zwłaszcza ją będę pamiętać...?

WODZIREJ, OBYWATEL
PISZCZYK, GUSTAW...

W „Wodzireju” był brauwurowy. Jako obywatel Piszczyk — nieco fajtla-

BYŁ. MAKSEM PARADYSEM, OBYWATELEM
PISZCZYKIEM, WODZIREJEM, KOMISARZEM
RYBĄ. JAKO GUSTAW — BYŁ POSIADACZEM
BEZCENNEGO SPISU CUDZOŁOŻNIC. BYŁ TEŻ
NADSZYSZKOWNIKIEM KILKUJADKIEM. I TO
JEGO GŁOSEM MÓWIŁ OSIOŁ, PRZYJACIEL
SHREKA. I WSZYSTKO TO OD 9 LIPCA 2024
ROKU — W CZASIE PRZESZŁYM DOKONANYM...

pojawia się coś, co trudno nazwać. Śmieszna powaga? Poważny humor? Śmieszność z domieszką autoironii? W każdym razie czego by się tam nie doszukiwać w postawie Mistrza i jakich podtekstów nie widzieć w słowach piosenki „Śpiewać każdy może” — jedno jest pewne: śpiewać rzeczywiście może każdy, ale nie każdy zaśpiewawszy jeden raz w życiu może zostać zapamiętany na wieczność!

Był aktorem wszechstronnym. Był też reżyserem, filologiem, wybitnym (patrz wyżej!) pedagogiem, profesorem sztuk teatralnych i pisarzem. Na scenie zaczął występować już w czasach liceum, udzielał się też w szkolnych kółkach teatralnych. Ale pracował także jako bileter i organizator widowni w Teatrze Baniałuka w Bielsku-Białej. Był absolwentem polonistyki na Uniwersytecie Jagiellońskim — no, i Wydziału Aktorskiego Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie. Podczas studiów udzielał się ak-

CIEMNOŚĆ WIDZĘ, CIEMNOŚĆ...

KRAKUS

Jak dla mnie — był uosobieniem Krakowa i Krakusa. Czyli człowieka wykształconego, ale i mądrego, tą życiową mądrością, która niestety, nawet najlepiej wykształconym nie zawsze jest dana. Człowieka światowego, ale przede wszystkim dumnego ze swojej małej Ojczyzny. Miał w sobie coś takiego — że nawet, gdy był zabawny, pobrzmiwała w tym jakaś nuta melancholii, ale i przestroga na przyszłość. A jeśli nawet bywał poważny — sam jego styl mówienia, z tym pięknym i coraz rzadszym już krakowskim pośpiewem, dodawał owej powadze jakąś ładną lekkość.

Nie, takich już nie ma i nie będzie — nawet w Krakowie...

JERZY STUHR

Byłam uczennicą szkoły średniej i trafić chciał, bo zdarzało mi się to nie tylko rzadko — że z jakiegoś powodu nie mogłam uczestniczyć w lekcji wychowania fizycznego. Moja ówczesna Profesorka od wufu, pani Danusia Przybyłek, zagoniła więc moje klasowe koleżanki do ćwiczeń lub gry w siatkówkę, a ja siadłam sobie grzecznie koło niej. O czym rozmawialiśmy — pojęcia nie mam, w każdym razie rozmowa w którymś momencie dotknęła albo samego Mistrza, albo egzaminów. I właśnie Profesorka Przybyłek opowiedziała mi krew w żyłach mrozącą historię kogoś ze swoich krewnych, mężczyzny, który chciał dostać się do ówczesnej Pań-

na Mistrza, który doprowadził go do takiego stanu emocjonalnego, że nie tylko trema i normalne egzaminacyjne spłoszenie odbiegło go na zawsze, ale dodatkowo Mistrz w jednej chwili wydobyl z tego młodego człowieka cały talent na światło dzienne! Egzamin oczywiście zdał śpiewając i fakt, że nawet nie wiem, jak się ten człowiek nazywa — ma jak dla mnie zupełnie drugorzędne znaczenie. Oniebo ważniejsza jest dla mnie ta lekcja człowieczeństwa, którą od Profesor Przybyłek w dość wczesnej młodości wyniosłam: obojętnie jak wielki, ważny i gromowładny jesteś — pozostań człowiekiem. Bo jeśli jesteś królem państwa, prezesem koncernu naftowego, rektorem szko-

powaty i z tą raz lepiej, raz gorzej skrywaną melancholią. Gustaw ze swoim spisem cudzołóżnic najpierw nieco napawał mnie strachem, że skala świętości — czyli arcydzieła Mistrza Pilcha. Ale już po kilku minutach seansu okazał się w pełni godny i Pilcha, i swojej roli, a wypowiedziane przez niego w kierunku Szweda frazy, pełne naturalnego niesmaku i irytacji — do dziś dźwięczą mi w uszach. Bo tylko On, tylko tym głosem mógł je wygłaszać...

MECYJE, W OPOLU
ZAŚPIEWAŁ...!

To moja druga po „Seks-misji” ulubiona kreacja Mistrza: występ na Krajowym Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu w 1977 roku. I tu znów

torsko w Kole Naukowym Studentów, ale pracował jako wodzirej w Estradzie Krakowskiej — może to stąd ta naturalna brawura u Lutka Danielaka...?

I może mu ktoś wytykać jego niemieckobrzmiące nazwisko — a pewnie! Jak się nie ma czego przyczepić, to się czepia wyimaginowanych przewinień i niebyłych grzechów. Zainteresowanym mogę zdradzić, że jego pradziadkowie, Anna z Thillów oraz Leopold Stuhrowie przybyli w 1879 roku do Krakowa z powiatu Mistelbach w Dolnej Austrii...

Dla mnie 9 lipca 2024 roku odszedł Mistrz przez duże M i wzorzec z Sèvres — nie tylko w kontekście aktorstwa. Żegnaj, Mistrzu...

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA

DLACZEGO WINKLER STAŁ SIĘ KĘTRZYŃSKIM?

11 lipca minęła kolejna rocznica urodzin Wojciecha Kętrzyńskiego. Zmarł w 1918 roku we Lwowie, nie doczekawszy niepodległości Ojczyzny, o którą walczył przez niemal całe swoje życie. Sam zresztą wybrał trudną drogę Polaka, a nie Niemca.

Przez całe życie walczył w różnej formie o niepodległość Polski. Brał udział w Powstaniu Styczniowym, siedział w więzieniach w Olsztynie i Kłodzku. Wiele lat poświęcił na badanie polskości mazurskiej ziemi, dbał o rozwój polskiej kultury i pielęgnował tożsamość narodową w trudnych zaborczych czasach. O tym wszystkim możemy dokładnie poczytać w bardzo wielu publikacjach prasowych, książkowych i internetowych. Dlaczego jednak syn niemieckiego żandarma zdecydował się na odgrzebanie swoich polskich korzeni i rodowego nazwiska?

Adalbert von Winkler urodził się 11 lipca 1838 roku w Lecu, czyli obecnym Giżycku. Po śmierci ojca trafił do Poczdamu, gdzie w latach 1849-1853 wszko-
le dla sierot po byłych wojskowych przygotowywał się do zawodu oficera. Nie

ukończył jej jednak, ponieważ wrócił do Leca, gdzie w dwa lata ukończył pięcioletni kurs progimnazjum.

W 1855 roku rozpoczął naukę w Gimnazjum im. księcia Albrechta w Rastenburgu, czyli obecnym Kętrzynie. To tutaj dociera do niego w 1856 roku list od siostry, z którego dowiaduje się o swoim polskim pochodzeniu: „Miałam niedawno papiery po ojcu i przekonałam się, że ojciec był Polakiem, że mamy polskie nazwisko, a więc i my nie jesteśmy Niemcami, lecz Polakami”. Ta wiadomość zmieniła całe jego życie. Zaczął poszukiwać swoich korzeni i uczyć się z wielkim zapałem ojczystego języka i historii kraju.

W 1859 roku zdał maturę i rozpoczął studia historyczne na Wydziale Filozofii Uniwersytetu w Królewcu. Profesor Jan Trzynadłowski w książce „Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1817-1967” wyjaśnia histo-

Ławeczka Kętrzyńskiego przypomina mieszkańcom miasta i turystom o tym wielkim Polaku

rię nazwiska Wojciecha Kętrzyńskiego: „Podlebską osadę Kętrzyno w XVI i XVII wieku zamieszkiwała rodzina Kętrzyńskich. Spotykało się tam również osiedlonych Niemców. Niektórzy z nich do swych nazwisk dopisywali drugie, utworzone od nazwy miejscowości swego zamieszkiwania. Tak właśnie uczynili, między innymi, von Winklerowie, wymarli zresztą już w XVIII wieku.

Ale podobnie postępowali Polacy. Brat dziadka Wojciecha Kętrzyńskiego kilka razy obok rodowego miana Kętrzyńskich użył nazwiska Winklerów. Identycznie uczynił dziadek. Jego liczna rodzina w następstwie warunków, w jakich musiała zdobywać warunki egzystencji, częściowo się zgermanizowała”.

Studia pozwoliły wówczas jeszcze Winklerowi na głębszą analizę swoich korzeni,

co skutkowało w 1861 roku urzędową zmianą imienia i nazwiska na Wojciech Kętrzyński. Zaczął pisać wiersze, początkowo po niemiecku, ponieważ nauka języka polskiego nie przychodziła mu łatwo. W tomiku pod tytułem „Aus dem Liederbuch eines Germanisiererten”, czyli „Ze śpiewnika pewnego utworów opisywał przełom, jaki nastąpił w jego życiu po otrzymaniu listu od siostry. Pierwszy nakład wydany w 1886 roku we Lwowie został niemal w całości wykupiony i zniszczony przez policję austriacką. Ponowne wydanie z 1938 roku zniszczyli kolejni hitlerowcy.

Czy my, współcześni mieszkańcy miasta, które od 1946 roku nosi nazwę Kętrzyn właśnie od nazwiska Kętrzyńskiego, powinniśmy być dumni i pamiętać o fakcie, że on dobrowolnie wybrał życie niełatwe w czasie, kiedy Polski nie

było na mapach Europy? Czy oprócz przytaczania przy wielu okazjach faktów z jego biografii uświadamiamy sobie ich aktualne znaczenie? Gdyby nie działalność Kętrzyńskiego, to my współcześnie żyjący niewiele wiedzielibyśmy o samych Mazurach, obaszarze, na którym, jakby nie patrzeć, w wyniku historycznych zawirowań mieszkamy, żyjemy, pracujemy. Wystarczy przytoczyć fakt, że Kętrzyński współpracował z Oskarem Kolbergiem, przekazując mu zbiór mazurskich pieśni, czym uzupełnił te zebrane wcześniej przez Gustawa Gizewiusza. Również w powstaniu sienkiewiczowskiego „Potopu” miał swój udział, przekazując autorowi wiele cennych informacji. Kierowany przez niego Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Lwowie stał się kolebką polskiej nauki, wychowującą rzeszę naukowców i patriotów. **WOJCIECH CARUK**

BYŁO PYSZNIE: GALARETKA Z OKONIA, PASZTET Z SUMA I PIEROGI Z KACZKĄ

Za nami finał ogólnopolskiego „Konkursu dla Kół Gospodyń Wiejskich o nagrodę Małżonki Prezydenta RP”. Nasze województwo reprezentowały panie z Kola Gospodyń Wiejskich Super Babki z Wielkiego Dworu.

Emocje są do teraz nie do opisanie, wszystko odbywało się w szalonym tempie, w upale w jakim klimatyzacja nie daje rady — relacjonowała Milena Falkowska-Hojan z KGW Super Babki.

Na stoisku warmińsko-mazurskim prosto z powiatu ostródzkiego i gminy Małdyty, panie zaprezentowały pięć dań: galaretkę z okoniem z mazurskich jezior, pasztet z suma, pierogi z kaczką w buraczkowym cieście i boczek zawijany z mięsem mielonym. Do tego był baranek wielkanocny z własnoręcznie wykonanego marcepanu, jako że prezentacja miała nawiązywać do wielkanocnych zwyczajów.

Było też rękodzieło: świece z zatopionymi, suszonymi ziołami i kwiatami, baranki z gipsu, anioły warmińskie, ręcznie szyte maskotki. Udało się także zatańczyć szota warmińskiego! Stoisko promowało także powiat ostródzki, który wspomógł finansowo reprezentację KGW Suoer Babki w ogólnopolskim finale konkursu.

Pierwsza dama odwiedziła stoisko.

— Spotkanie z małżonką Prezydenta RP Agatą Kornhauser Dudą przebiegło podobnie jak z „sasiadką”. Bardzo miła i nie stresująca, luźna rozmowa — relacjonują Super Babki. — Aspotkanie pozostałych 15 kół reprezentujących wszystkie województwa w naszym kraju, uzmysło-

wiło nam jak bardzo bogatą kulturę ludową posiada nasza Ojczyzna. Chwała tym, którzy ją pielęgnują! Ogólnopolski finał konkursu odbył się w siedzibie Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Mazowsze” im. Tadeusza Sygietyńskiego w Otrębusach. „Występ zespołu Mazowsze... coś niesamowitego! Brakuje słów,

żeby opisać wyjątkowość wydarzenia. Pierwszy raz dane było nam być na tak bogatym kulturowo wydarzeniu. Bardzo wysoki poziom wszystkiego. Z eliminacji wróciliśmy szczęśliwi i dumni. Z dyplomami, nagrodami, nowymi kontaktami, nowymi propozycjami, nowymi planami i nowymi możliwościami. To co przeżyjemy i będzie-

my mogli wspominać, zostaje z nami na zawsze” — relacjonowały Super Babki.

KGW w Wielkim Dworze działa nieprzerwanie od ponad pięciu lat i zostało docenione w ostatnich dwóch latach za współpracę z samorządami, mieszkańcami oraz za promowanie dziedzictwa kulturowego naszego regionu (rękodzieło, kulinaria), propagowanie zdrowia i produktów regionalnych, zdrowej żywności i zdrowego aktywnego stylu życia. Także za skuteczne pozyskiwanie środków finansowych z różnych źródeł na działalność KGW na rzecz lokalnej społeczności. Stąd zaproszenie do konkursu ogólnopolskiego, z przedstawicielami pozostałych 15 regionów naszego kraju.

MASOWE ZWOLNIENIA W PKP CARGO

PKP CARGO PLANUJE ZWOLNIENIA GRUPOWE, KTÓRE MOGĄ OBJĄĆ DO 30 PROC. ZATRUDNIONYCH W KRAJU. TO AŻ PONAD 4,1 TYS. OSÓB Z 14 TYS. PRACOWNIKÓW. NA WARMII I MAZURACH ZWOLNIENIA DOTKNĄ NIEWIELKĄ CZĘŚĆ OGÓLNOPOLSKICH CIĘĆ: PONAD 80 OSÓB SPOŚRÓD 250 ZATRUDNIONYCH.

W województwie warmińsko-mazurskim PKP Cargo zatrudnia stosunkowo niedużą grupę pracowników – jest ich ponad 250 w czterech lokalizacjach: Iława, Olsztyn, Korsze i Braniewo. Przy czym tylko kilkunastu pracowników zajmuje stanowiska nierobotnicze – przekazał „Gazecie Olsztyńskiej” Krzysztof Losz, rzecznik prasowy PKP Cargo. — Nieznana jest jeszcze wielkość zwolnień w tych jednostkach, będzie ona ustalona po uzgodnieniu przez Zarząd PKP Cargo i związki zawodowe regulaminu zwolnień grupowych w spółce. — dodał.

O zwolnieniach, które mogą dotknąć pracowników spółki z naszego województwa, rozmawialiśmy także z Józefem Dziakiem, przewodniczącym NSZZ Solidarność Regionu Warmińsko-Mazurskiego:

— Dopiero są organizowane spotkania o sprawie zwolnienia zbiorowego. Cały czas jesteśmy w kontakcie z członkami naszego związku, ale są także kontakty między różnymi centralami związkowymi. To bardzo poważna sytuacja, kiedy ludzie tracą pracę — powiedział nam szef regionalnych struktur Solidarności.

Decyzja o zwolnieniach grupowych jest wynikiem uchwały podjętej przez

zarząd PKP Cargo, która przewiduje redukcję do 30 proc. zatrudnionych w spółce, co oznacza zwolnienia aż 4142 pracowników. Proces ten ma zostać zakończony do końca września 2024 roku.

SYTUACJA W KRAJU

Sytuacji nie polepsza pat w negocjacjach ze związkowcami. Te, które odbyły się w środę 10 lipca, zakończyły się niepowodzeniem. Wyznaczono terminy dwóch następnych spotkań na 19 i 23 lipca. Zarząd proponuje, aby osoby pracujące krócej niż dwa lata otrzymały jednomiesięczne wynagrodzenie, zatrudnione od dwóch do ośmiu lat – dwumiesięczne, a powyżej ośmiu lat – trzymiesięczne. Propozycje zarządu są odrzucane przez związkowców.

Zarząd PKP Cargo złożył wniosek o otwarcie wobec spółki postępowania sanacyjnego, co ma na celu poprawę sytuacji finansowej oraz płynnościowej firmy. Podjęto również uchwałę o rozwiązaniu zakładowego układu zbiorowego pracy z 24-miesięcznym okresem wypowiedzenia. Zgodnie z ostatnimi informacjami zarządu PKP Cargo, na koniec czerwca na nieświadczeniu pracy przebywało już około 20 proc. pracowników. PKP Cargo jest największym

kiem towarowym w Polsce. Jako Grupa oferuje usługi logistyczne, łącząc transport kolejowy, samochodowy oraz morski. Świadczy samodzielne przewozy towarowe na terenie Polski oraz: Czech, Słowacji, Niemiec, Austrii, Holandii, Węgier, Litwy i Słowenii.

Zaniepokojenie zaognia przesunięcie terminu upublicznienia raportu finansowego za I półrocze 2024 roku z 23 sierpnia na 30 września 2024 roku. Może to świadczyć o dalszych problemach finansowych firmy.

REAKCJE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

Krajowa Sekcja Kolejarzy NSZZ „Solidarność” wystosowała 9 lipca 2024 roku pismo do Europejskiej Federacji Transportowców, w którym apeluje o interwencję w sprawie działań wobec PKP Cargo. W piśmie tym przewodniczący Rady Krajowej Sekcji Kolejarzy NSZZ „Solidarność”, Henryk Grymel, podkreślił:

— Działania zarządu, za pełną aprobatą rządzących polityków, doprowadzą do braku zdolności wykonywania przewozów na obecnym poziomie, co grozi paraliżem działalności PKP Cargo. Reasumując, działania podejmowane przez zarząd doprowadzą do likwidacji narodowego prze-

woźnika, jakim jest PKP CARGO S.A. – największy przewoźnik towarowy w Polsce — stwierdził szef kolejowej Solidarności.

PKP Cargo jest największym kolejowym przewoźnikiem towarowym w Polsce, oferującym usługi logistyczne łączące transport kolejowy, samochodowy oraz morski. W 2023 roku spółka przewiozła 82,7 mln ton ładunków, zatrudniając w spółce-matce około 14 tys. pracowników i w całej grupie około 20 tys. osób.

Problemy finansowe i zwolnienia w PKP Cargo mogą znacząco wpłynąć na rynek przewozów towarowych w Polsce, prowadząc do utraty konkurencyjności i destabilizacji rynku transportowego.

PRZEWOZY TOWAROWE

PKP Cargo, będąc największym przewoźnikiem towarowym, odgrywa kluczową rolę w transporcie krajowym i międzynarodowym. Spadek udziału w rynku przewozów towarowych z 60 proc. do 28 proc. w ciągu ostatnich 10 lat pokazuje skalę problemów spółki.

Liberalizacja rynku doprowadziła do tego, że PKP Cargo musi stawić czoła wielu konkurentom. Na ten wątek w swoim niedawnym wystąpieniu sejmowym zwróciła uwagę posłanka Paulina Matysiak

z Partii Razem, która zasygnalizowała z zadawania trudnych pytań rządowi. Choć należy do partii, która wchodzi w skład koalicji rządowej, jej wypowiedzi są bardzo chętnie upubliczniane przez polityków opozycji.

Z odpowiedzi wiceministra infrastruktury Piotra Malepszaka wiemy, że liberalizacja przepisów spowodowała sytuację, w której PKP Cargo konkuruje obecnie z 19 dużymi podmiotami na rynku przewozów towarowych, które posiadają co najmniej jednoprocenowy udział w rynku, a łącznie rynek ten obejmuje prawie 40 podmiotów.

WZAJEMNE OSKARŻENIA

— Największym błędem była tzw. decyzja węglowa, czyli decyzja premiera Morawieckiego z lipca 2022 roku, kiedy to premier nakazał priorytetowe wożenie węgla — stwierdził w czwartek na antenie Radia Zet Marcin Wojewódka, obecny prezes spółki PKP Cargo. Wyjaśnił, że ówczesny zarząd spółki porzucił wtedy klientów i zerwał lukratywne kontrakty. — Straciliśmy klientów, do nowych przetargów nas nie zaprosili, bo spółka uciekla z zakontraktowanych prac — podsumował.

Na antenie tego samego radia podobną argumentację, tyle że ostrzem skierowaną w stronę

obecnego rządu, wygłosił dzień wcześniej wicemarszałek Sejmu, Krzysztof Bosak. Wicemarszałek przypomniał, że ówczesne działania były prowadzone z pełną aprobatą obecnego premiera Donalda Tuska.

Sytuacja w PKP Cargo jest w brutalny sposób eksploatowana politycznie. Stała na posiedzeniu Zespołu ds. Rozliczeń PiS, by — jak powiedział Roman Giertych, przewodniczący zespołu — pokazać wzorzec zarządzania PiS. P.o. prezes spółki Marcin Wojewódka ocenił zaś, że PKP Cargo została „zarżnięta” przez nieudolne rządy poprzednich zarządów.

PRZYSZŁOŚĆ PKP CARGO

Związkowcy, z którymi zarząd spółki już za tydzień wróci do stołu negocjacji, mocno eksponują oskarżenia o brak planu naprawczego i czekanie na decyzję sądu w sprawie otwarcia postępowania sanacyjnego zamiast podjęcia konstruktywnych rozmów dotyczących przyszłości PKP Cargo. Jest też możliwe dobra informacja. Prezes Wojewódka w wypowiedzi dla Radia Zet zadeklarował, że nie ma planów likwidacji, upadłości albo zamknięcia PKP Cargo. Dodał, że sytuacja finansowa jest trudna, ale wśród spółki wypłaciła 100 proc. wynagrodzeń za czerwiec.

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI

CO MA KEBAB DO GLOBALIZACJI?

NAJPIERW NIEMIECKI FILOZOF NAPISAŁ: „CZŁOWIEK JEST TYM, CO JE”. PONAD 150 LAT PÓŹNIEJ JEDEN ZE SPECÓW OD MARKETINGU ZAMieniŁ TO ZDANIE NA „JESTEŚ TYM, CO KUPUJESZ”. DANI RODRIK TWIERDZI, ŻE JESTEŚMY TYM, CO PRODUKUJEMY.

Dani Rodrik to turecki ekonomista, wykładowca na Uniwersytecie Harvarda

Koronawirus został po raz pierwszy zidentyfikowany w chińskim Wuhan w grudniu 2019 roku. W Europie pierwsze trzy przypadki zarejestrowano 24 stycznia 2020 roku we Francji. Do Polski wirus dotarł na początku marca. Czy mogliśmy uniknąć rozlania się koronawirusa z Chin na cały świat? Nie. Na pewno za to mogliśmy się lepiej przygotować na jego nadejście. Moglibyśmy, gdyby Chińczycy komuniści nie próbowali go ukryć. A zrobili to, bo wierzyli, że sami sobie z nim poradzą. Nie poradzili. Itak covid stał to jeden z przykładów na ciemną stronę globalizacji. W średniowieczu, kiedy globalizacji nie było, dżuma wędrowała do nas z Chin 15 lat, ale wtedy statystyczny mieszkaniec jakiejś wioski nad Wisłą w swoim życiu spotykał ledwie kilkaset osób.

Pierwszą zmianą zwiastującą nadejście globalizacji w wymiarze cywilizacyjnym była globalizacja informacji. W Paryżu informacje o klęsce Napoleona pod Waterloo dotarły cztery dni po bitwie. A dostarczył je kurier. 100 lat później Amerykanie o wybuchu I wojny światowej dowiedzieli się następnego dnia. Bo wtedy był już telegraf transatlantyczny. Jak jest dzisiaj, wiemy wszyscy, bo informacja jest globalna.

To jednak spędza sen z powiek dyktatorom, takim jak Rosja czy Chiny. Społeczeństwa demokratyczne bardziej zajmują inne, przede wszystkim ekonomiczne i geopolityczne blaski i cienie globalizacji. I o tym traktuje książka Dani Rodrika „Paradoks globalizacji”.

PO PIERWSZE CHINY

Dla kogo zatem jest korzystna ta pierwsza globalizacja? Teraz na pewno dla Chin, a generalnie to zależy od „punktu siedzenia”. W przypadku Państwa Środka globalizacja umożliwiła pogrobowcom Mao stanie się numerem jeden światowej gospodarki, choć na szczęście na razie tylko tym. — Stany Zjednoczone są jedynym militarnym supermocarstwem świata: wydają na siły zbrojne więcej niż dziesięć kolejnych krajów łącznie. Chiny natomiast stały się jedynym na świecie supermocarstwem w przetwórstwie przemysłowym (manufacturing). Produkcja Chin przewyższa produkcję dziewięciu następnych krajów na liście razem wziętych — podkreśla Richard Baldwin w tekście „Chiny – jedyne supermocarstwo przemysłowe: zarys drogi na szczyt” zamieszczonym na obserwatorfinansowy.pl.

Jednak dzisiaj myślenie o Chinach jako wytwórcy „chińszczyzny” to największy błąd, jaki możemy popełnić. Bo problem są dzisiaj chińskie produkty oparte o nowoczesne tech-

nologie. To choćby elektryczne samochody czy produkcja zielonej energii. Na dniach niemiecka firma Luxcara specjalizująca się w budowie farm wiatrowych poinformowała, że swoją najnowszą farmę wiatrową zbuduje z największych turbin wiatrowych na świecie. Jak podaje chip.pl, przy pełnej mocy farma mogłaby zaspokajać zapotrzebowanie na energię elektryczną 400 tys. gospodarstw domowych w Niemczech. To prawie jak nasze województwo. Energia będzie niemiecka, ale turbiny chińskie. A to będzie oznaczało udostępnienie Chinom dostępu do krytycznej infrastruktury energetycznej. Jakby TikTok nie wystarczył.

BILANS MUSI WYJŚĆ NA ZERO

Dani Rodrik zauważa, że na globalizacji w naszym kręgu cywilizacyjnym cierpią głównie niewykwalifikowani robotnicy, ale generalnie jedni zyskują, a inni tracą. Wszyscy się cieszą, kiedy dzięki importowi czegoś jest taniej, ale punkt widzenia się zmienia, kiedy to dotyka naszej branży, bo mniej sprzedaje-

my, więc mniej zarabiamy albo w ogóle tracimy robotę. Więc trudno w sumie powiedzieć, „czy kraj jako całość ma się lepiej, gdy niektórzy zyskują, inni zaś tracą”, jak konkluduje Rodrik.

To trochę tak jak z importem zboża z Ukrainy. Rolnicy „zbożowi” na tym tracili, ale kiedy sytuacja zaostrzała się coraz bardziej, zaprotestowali z kolei „mleczarze”, bo akurat Polska więcej do Ukrainy produktów mlecznych eksportuje, niż importuje. Sumując – globalnie polskie rolnictwo na tym straciło. Ale kiedy pojawił się pomysł „gospodarczego” zamknięcia granicy, ktoś przyspiesznie zauważył, że kiedy w ramach retorsji Ukraina zrobi to samo, to Polska może stracić na tym jakieś 20 mld zł. Bo Polska dużo więcej sprzedaje w Ukrainie swoich towarów niż Ukraina u nas. W 2023 roku bilans handlu z Ukrainą był dla Polski, tak jak w poprzednich latach, dodatni. Przy czym w 2023 r. sięgnął rekordowego poziomu 31,4 mld zł.

To oczywiście ma tylko pośredni związek z globalizacją, ale warto pamiętać o tym, że ukraińskie rolnictwo jest w dużej części w rękach firm z USA czy Niemiec, a to już jest element globalizacji. Podobnie zresztą jak to, że cała ta sytuacja jest następstwem globalnej wojny, jaką Rosja przy wsparciu Chin prowadzi z naszą cywilizacją. Kreml toczy konwencjonalną wojnę z Ukrainą i hybrydową z krajami NATO. To konflikt o globalnych konsekwencjach.

JESTEŚ TYM, CO PRODUKUJESZ

Najpierw niemiecki filozof Ludwig Feuerbach w 1850 roku napisał: „Człowiek jest tym, co je”. Ponad 150 lat później jeden ze speców od marketingu zamienił to zdanie na „Jesteś tym, co kupujesz”. Rodrik w stosunku do państw twierdzi, że każde z nich jest tym, co produkuje. — To nieunik-

niony los państw — podkreśla.

— Globalizacja jest rozszerzeniem kapitalizmu na cały świat. Kapitalizm tak silnie się z nią splótł, że niemożliwe jest dyskusowanie o przyszłości kapitalizmu bez omawiania przyszłości globalizacji — podkreśla Rodrik. I dodaje: — Korzyści z globalizacji odnoszą ci, którzy inwestują w krajowe zdolności społeczne. Inwestycje te z kolei wymagają pewnego wsparcia dla firm krajowych (...). Jeśli reszta świata nie stworzy dla twoich robotników wysokowydajnych miejsc pracy, nie masz wyboru i musisz stworzyć je sam.

Powiązanie między sobą rynków krajowych i powstanie gigantycznych korporacji raz na zawsze zmieniły nasz świat.

— Powiązania ponadnarodowe podkopały tradycyjny model rządzenia oparty na państwach narodowych — przekonuje Rodrik. Ale nie mniej ważne są zmiany kulturowe z tym związane. Takim przejawem w skali mikro jest teraz w Polsce i w naszym regionie zastępowanie schabowego i mielonego przez kebaba i sushi, co mieszkańcy Olsztyna czy Elku mogą zaobserwować gołym okiem. I nie ma w tym nic dziwnego, skoro najpopularniejszym autem w Polsce jest Toyota Corolla.

Zanik schabowego to element globalizacji ekonomicznej, ale też globalizacji kulturowej. — Ekonomista i filozof Amartya Sen argumentował, że błędem jest postrzeganie samych siebie jako złączaną jedną, niezmienną tożsamością – etniczną, religijną czy narodową, z którą się urodziłyśmy. Każdy z nas ma wiele tożsamości, zależnych od zawodu, płci, wykształcenia, klasy społecznej, przekonań politycznych, hobby, zainteresowań, wspieranych drużyn sportowych i tak dalej, a wiele z nich „przekracza granice państw, pozwalając nam tworzyć ponadnarodowe powiązania”. Jeżeli oglądamy się w Olsztynie czy El-

blagu (a nie powinniście) za ubranymi na czarno i mocno pomalowanymi nastolatkami, to to jest przykład potwierdzający powyższe.

ROSJA NA WSCHODZIE, ROSJA NA ZACHODZIE

A jak ma się do globalizacji Unia Europejska? To oczywiście specyficzny, ale jednak jeden z elementów globalizacji. Teraz Unia stała się jakby w miejscu. Bo jedni chcą ją pchnąć w kierunku dalszej integracji, inni chcą z tej drogi zawrócić. Więc mamy, już winnym wymiarze, „Europę dwóch prędkości”. W skali globalnej Unia ma dwa różne od siebie problemy. Zachód i Południe zmagają się z nielegalną migracją, dla pozostałej części Unii problemem jest wojna. To, co jest w tym wspólnego, aczego nadal nie przyjmują do wiadomości nadal w Berlinie czy Rzymie, to Rosja. Bo to Rosja różnymi działaniami w Afryce spowodowała zalew Europy przez migrantów.

— Ale wracamy do książki. Zdaniem Rodrika „Unia Europejska, która na drodze do międzynarodowego rządu dotarła dalej niż jakiegokolwiek inna zbiorowość państw narodowych”. — Europa zatrzymała się w połowie drogi. Pod względem gospodarczym jest zintegrowana silniej niż jakiegokolwiek inny świat, jednakże pod względem struktury rządu pozostaje nieukończona — pisze autor „Paradoksów globalizacji”.

Dani Rodrik w swojej książce cytuje Abrahama Lincolna, który powiedział: „Nie znam się dobrze na cłach, wiem jednak tyle, że gdy kupujemy towary wytworzone za granicą, my dostajemy towary, obcokrajowiec zaś pieniądze. Gdy kupujemy towary wytworzone w kraju, dostajemy zarówno towary, jak i pieniądze”.

— Trudno się nie zgodzić, ale jeżeli zgodzą się wszyscy, to każdy będzie kupował tylko swoje? — pyta retorycznie autor „Paradoksów globalizacji”.

IGOR HRYWNA

NADAL ŚMIERDZI, ALE JEST SZANSA NA PRZECIĄG

Mieszkańcy Elku i okolic nadal zmagają się z problemem fetoru nękającego ich nosy i płuca. Ostatnio w sprawę zaangażowała się poseł Wojciechowska, temat wciąż drążą elccy radni, a zakład najczęściej wskazywany jako emitent smrodu zapowiedział szereg modernizacji.

Przypomnijmy – Prezes Eko-Mazur odpiął zarzuty obwiniające jego zakład za bycie emitentem uciążliwego smrodu, sugerując, że mogą mieć tło polityczne i wskazywał na okolicznych rolników oraz prowadzone przez nich prace jako źródło fetoru. Z kolei elccy radni miejscy klubu „Łączy nas Elk” zajęli się wyjaśnianiem tego, ile śmieci trafiło do Siedlisk spoza terenu Związku Międzygminnego. Okazało się, że od 1 stycznia 2020 r. do 19 marca 2024 r. przyjechało tutaj ponad 45 mln kg odpadów z aż 18 powiatów (z województw: mazowieckiego, warm-maz. i podlaskiego) – tyle ile wytwarzają elczanie wok. 3 lata. To odpady poremontowe, z instalacji sanitarnych oraz komunalne. Obecnie radny analizuje kolejne dokumenty, w tym kontrole WIOŚ w Eko-Mazurach, z których jedna jest „przychylna”, a druga „nieprzychylna” zakładowi. Zapowiada także dalsze działania w tej sprawie.

Władze Elku, do których mieszkańcy mieli pretensje za zbyt późne zabranie się do wyjaśniania przyczyn smrodu, tłumaczyły, że cały czas podejmowały możliwe kompetencjami działania, na czele z informowaniem przeróżnych służb, od policji po WIOŚ. Elcki ratusz przypominał też, że Eko-Mazury nie są spółką miejską, a powołaną przez ZM „Gospodarka Komunalna”. Prezydent Andrukiewicz apelował do wszystkich zainteresowanych stron o podjęcie wspólnych działań zmierzających do wyjaśnienia problemu.

Fatalna sytuacja, bezsilność władz, a zwłaszcza obawy o zdrowie, skłoniły społeczność do działania. W tym celu na portalu zrzutka.pl jedna z mieszkanki, Marta Dąbrowska, założyła zbiórkę na detektor gazowy. W ciągu ok. 2 tygodni udało się zebrać całą zaplanowaną kwotę

(7 tys. zł), ale że zbiórka potrwa jeszcze niemal pełen miesiąc (30 dni od 1 VII), organizatorka liczy na małą górkę, która zostanie przekazana na cele charytatywne. Sam detektor zostanie przekazany którejś OSP z terenu gminy Elk, ale dopiero gdy zrobią z niego użytek męczący się z odorem mieszkańcy. Ci proszą teraz darczyńców i innych o czas potrzebny do dokonania odpowiednich pomiarów.

Być może w ustaleniu winnych i przyspieszeniu rozwiązania przykrego problemu pomoże autorska „mapa smrodu” stworzona przez Małgorzatę Skierczyńską (<https://skierczynska.pl/mapa-smrodu>). Elczanka namawia mieszkańców, aby z niej korzystali – wystarczy określić dany punkt, podać datę oraz godzinę, a na koniec określić natężenie smrodu zgodnie z 4-poziomą skalą.

W sprawie fetoru interweniowała również poseł Anna Wojciechowska. Elczanka poruszyła temat na posiedzeniu Sejmu (27 VI), przedstawiając problem, z jakim zmagają się mieszkańcy Elku i okolic. Parlamentarzystka zwróciła się z apelem do rządowych ministrów (Klimatu i Środowiska; Rolnictwa i Rozwoju Wsi) o przyspieszenie prac nad projektem tzw. ustawy odorowej, zwracając uwagę, że z podobnym problemem borykają się również inne miasta w kraju.

— Nie czekajmy aż wydarzą się tragedie. Długotrwałe narażenie (na opary fetoru – przyp. red.) może doprowadzić rzeczywiście do uszczerbku zdrowia. Mieszkańcy Elku wołają o pomoc — mówiła Wojciechowska z mównicy sejmowej.

We wtorek 2 VII przykry problem był poruszany na briefingu zorganizowanym wełckim ratuszu. Artur Urbański, zastępca prezydenta Andrukiewicza, przedstawił działania jakie podjęły Eko-

-Mazury w celu zmniejszenia emisji odorowych.

W zakładzie pojawiła się mobilna zamglawarka blokująca zapachy i oczyszczająca powietrze, na 16 studniach odgazowujących kwatery odpadowej wymieniono filtry, dokonano przeglądu i przeczyszczenia instalacji odciekowej owej kwatery, a na wspomnianych studniach zainstalowano ekrany adsorpcyjne.

Eko-Mazury zapowiedziały także realizację szeregu inicjatyw i działań, w tym: wykonanie stałej bariery antyodorowej (umowę już podpisano, bariera ma się pojawić w zakładzie do 30 VIII tego roku), montaż biernych systemów odgazowujących (na 6 studniach). Obecnie zakład z Siedlisk jest w trakcie prowadzenia rekultywacji nieużywanej części kwatery odpadów balastowych oraz wymiany wkładu filtra pochłaniającego i odświeżającego powietrze z hali kompostowni. Zakład nawiązał też współpracę z ekspertem w dziedzinie gospodarki odpadami, wpływu inwestycji na środowisko, rekultywacji środowiska i biologicznej

eksploatacji składowisk.

Na wtorkowym briefingu Artur Urbański odniósł się także do alarmu jaki wszczęli mieszkańcy południowych części Elku i okolic, w związku wycinką lasu, który rośnie obok zakładu Energoutil i tym samym zabezpiecza os. Baranki przed emitowanymi z niego zapachami (zakład zajmuje się utylizacją padłych zwierząt). Z apelem do władz o reakcję wystąpił ostatnio Kamil Michał Wysocki z elckich struktur Konfederacji. Elcki ratusz skontaktował się z Nadleśnictwem Elk i – jak zapewnia wiceprezydent Urbański – otrzymał od leśników zapewnienie, że zaplanowane wyręby zostaną wstrzymane i nie będą w przyszłości prowadzone. Co istotne, zakład zwany powszechnie bakutylem dawał się swego czasu regularnie odczuwać mieszkańcom pobliskiego os. Baranki.

Głos w sprawie zabrał również wójt gminy Elk. Tomasz Osewski przypominał na antenie elckiego Radia 5, że niedawna kontrola WIOŚ u rolnika obwinianego o rozsiewanie

smrodu wykazała, że jego działalność w żadnym wypadku nie jest źródłem fali fetoru przetaczających się przez okolice. Samorządowiec zaapelował o rozwagę w szafowaniu tezami kto jest odpowiedzialny za przykry problem, ale jednocześnie przypomniał, że mieszkańcy Siedlisk „od zawsze” byli przeciwni temu, aby powstało pod ich nosami wysypisko (z obawy o smród właśnie). Przeciwni mu byli także poprzednicy na urzędzie wójta Osewskiego. Co ciekawe, on sam zwrócił uwagę na pewną kwestię natury geograficzno-przyrodniczej.

— Jak uczyłem się w Elku, na lekcjach geografii dr Jan Olejnik – zasłużony dla Elku obywatel – mówił: nie można posadzić wysypiska tu gdzie ono jest bo będzie w zagłębieniu tzw. niecki ni(e)dziańskiej, czyli formy polodowcowej (Niecka Nidziańska – jeżeli o to wójtowi chodziło – istnieje, ale to tereny Wyżyny Małopolskiej – przyp. red.), co spowoduje, że nawet jak kiedyś jezioro się oczyści, to po oczyszczeniu – i tak

związku z tym, że nie ma możliwości przesiąknięcia w drugą stronę – to jeśli powstanie wysypisko to i tak z powrotem wszystkie złe rzeczy z tego wysypiska trafią później do jeziora. Ale nikt nie słuchał, wysypisko zostało stworzone. I tak jest od lat – śmierdzi — mówił Tomasz Osewski w piątek 5 VII.

Podczas gdy większość rozżalonych oparami smrodu mieszkańców nadal widzi winnego w zakładzie, a ten chwilę temu zapowiedział szereg modernizacji, w przestrzeni internetowej niektórzy wymieniają Energoutil (coraz częściej na smród żalą się znów mieszkańcy os. Baranki) jako też możliwego emitenta. Są i tacy, którzy pamiętają zapachy wydobywające się swego czasu z przepompowni ścieków, jaka operowała na elckiej promenadzie przy ul. Pułaskiego i obecne „aromaty” krążące po Elku identyfikują właśnie jako zapach szamba, stąd doradzają zająć się elckie studzienki kanalizacyjne.

Wróćmy do tematu.
MACIEJ CHROŚCIELEWSKI

PIESI KONTRA KIEROWCY

Odkąd zmieniły się przepisy, kierowcy, zbliżając się do przejścia dla pieszych, muszą mieć oczy dookoła głowy. Bo nagle może pojawić się przechodzień i wejść na przejście. A nieustąpienie mu pierwszeństwa oznacza kłopoty. Ale czy zawsze?

Czy piesi są jak „święte krowy”, czy zawsze mają pierwszeństwo?

Wielu z nich uważa, że tak, wchodząc na przejście bez upewnienia się, czy mogą to bezpiecznie zrobić. No, ale słyszą wkoło, że prawo się zmieniło i teraz kierowcy muszą bezwzględnie im ustąpić pierwszeństwa. Tyle że pieszy też ma obowiązki.

Niby wszystko jest jasne, bo od ponad trzech lat, a dokładnie 1 czerwca 2021 roku, po nowelizacji ustawy Prawo o ruchu drogowym nie tylko pieszy znajdujący się na przejściu dla pieszych, jak to było wcześniej, ale również na nie wchodzący ma pierwszeństwo przed pojazdem (za wyjątkiem tramwaju). Zgodni z przepisami kierujący pojazdem ma obowiązek ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu dla pieszych lub na nie wchodzącemu. Pod pojęciem „ustąpienie pierwszeństwa” rozumie się powstrzymanie się od ruchu, jeżeli ruch mógłby zmusić pieszego do zatrzymania się, zwolnienia lub przyspieszenia kroku.

PIESZY TEŻ MA OBOWIĄZKI

Policjanci tłumaczą, że kierowca, zbliżając się do przejścia, musi zachować szczególną ostrożność, obserwować nie tylko przejście, ale i jego okolice oraz zmniejszyć prędkość, tak by stworzyć możliwość bezpiecznego przejścia przez jezdnię dla pieszych.

Ale przypominają też, że obowiązki ma pieszy, bo prawo zabrania mu wchodzenia bezpośrednio przed jadący pojazd oraz zwalniania kroku lub zatrzymywania się bez uzasadnionej potrzeby, jak również przebiegania przez jezdnię. Pieszy podczas wchodzenia lub przechodzenia przez przejście nie może również korzystać z telefonu ani innego urzą-

dzenia elektronicznego w sposób uniemożliwiający mu obserwowanie sytuacji na przejściu. Co to znaczy? Mniej więcej tyle, że przechodząc przez przejście, można rozmawiać przez telefon, ale już nie wolno już oglądać filmików czy pisać SMS-ów, bo to utrudnia nam obserwację tego, co się dzieje na przejściu.

Nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu dla pieszych albo wchodzącemu na to przejście oznacza dla kierowcy 15 punktów karnych i 1500 zł mandatu.

JASNE I CZYTELNE

Jednak przepisy regulujące kwestię relacji kierowca-pieszy są nieprecyzyjne, pozostawiają wiele pola do interpretacji. Nowelizacja przepisów miała w większym stopniu chronić pieszych, którzy przechodzą przez ulice po pasach. To, że trzeba ich chronić, jest bezsporne, bo w starciu z autem są bez szans, ale przepisy muszą jasno mówić, co komu wolno, czego nie. Adziś mamy galimatias, bo przepisy są nieprecyzyjne i rodzą frustrację kierowców.

Oto dziś mamy taką sytuację, że kierowcy na widok pieszego blisko przejścia dla pieszych zatrzymują się, chcąc umożliwić mu przejście przez jezdnię. Tyle że często pieszy po prostu idzie dalej chodnikiem, wcale nie zamierza przechodzić przez jezdnię. Doszło do absurdu. Takich sytuacji jest więcej. Czasem piesi zatrzymują się koło przejścia i uczyniają sobie pogawędkę. Mają prawo, ale potem patrzą na zatrzymujące się przed przejściem auta, nawet nie rozumiejąc, że dzieje się to za ich sprawą. Chora sytuacja, a to tylko dlatego, że zapisy prawa są nieprecyzyjne. Może być wiele interpretacji danej sytuacji i zwykle, jak pokazuje życie, na niekorzyść kierowcy. I kierowcy nie kryją swojej frustracji, ale też irytacji.

PASY JAK CHODNIK

— Jeżdżę autem już 23 lata. Jazda samochodem była dla mnie zawsze przyjemnością. Jednak ostatnio jeżdżę pełną łęką, że nadejdzie na kogoś na przejściu dla pieszych. Z mojej winy? I tu zaczynają się schody. Po zmianie przepisów

muszę mieć oczy dookoła głowy. Zawsze tak było, ale teraz mam wrażenie, że muszę widzieć to, co dzieje się za rogiem i za krzakami. Że muszę przewidywać myśli pieszego, który w każdej chwili może wskoczyć na przejście, choć nic na to nie wskazuje — napisała do nas pani Anna z Olsztyna, dzieląc się swoimi spostrzeżeniami na temat obecnej sytuacji. — Pieszy otrzymał w prezencie pierwszeństwo, co zwalnia go z odpowiedzialności za bezpieczeństwo nie tylko swoje, ale również moje. Daje mu przyzwolenie na każde zachowanie, z czego korzysta. Bo może. Pasy stały się przedłużeniem chodnika.

I trudno nie zgodzić się z tą oceną. Błędna interpretacja tego przepisu prowadzi do tego, że piesi, słysząc oswoim pierwszeństwem, wkraczają na pasy bez jakiegokolwiek zasygnalizowania kierowcom swego zamiaru.

DWA PRZEJŚCIA

Do tego dochodzi też, niestety nieznaną przez kierow-

ców. Chodzi o wysepkę, czyli tzw. azyl na przejściu dla pieszych. Niektórzy kierowcy na widok pieszego na takim przejściu zatrzymują się, chcąc mu umożliwić przejście przez ulicę. Tymczasem przejście dla pieszych rozdzielone wysepką to w rzeczywistości dwa osobne przejścia dla pieszych. Toteż w przypadku przejść przedzielonych wysepką obowiązki ustąpienia pierwszeństwa dotyczy tylko pasa ruchu, który pieszy chce pokonać. A zatem musimy ustąpić pierwszeństwa pieszym wchodzącym na przejście z chodnika po naszej prawej stronie lub z wysepki po lewej stronie. Choć jak pokazuje życie, zawsze trzeba zachować ostrożność, bo nie ma pewności, co robi pieszy?

Intencją posłów było przyznanie pierwszeństwa pieszemu wchodzącemu na jezdnię, bo nikt nie ma wątpliwości, co do tego, jak ma się zachować kierowca, gdy pieszy jest na przejściu. Ale w ustawie nie ma nic o tym, kim jest pieszy wchodzący na przejście. Czy jest to prze-

chodzień znajdujący się np. dwa metry od przejścia, a może pięć metrów, czy też jest pieszy, który stoi już przed przejściem albo może podnosi nogę, żeby zrobić krok już na przejście?

KIEDY PIESZY WCHODZI NA PASY?

Jak zatem interpretować pieszego wchodzącego na pasy? Tu policjanci mówią o pieszym, który wykonał ruch zmierzający w kierunku przejścia. — To pieszy, który swoim zachowaniem da jednoznaczny sygnał kierującemu, że wchodzi na przejście — tłumaczy asp. Tomasz Markowski, rzecznik prasowy komendanta wojewódzkiego policji w Olsztynie. — W takiej sytuacji pieszy, który tak się zachował, ma pierwszeństwo przed nadjeżdżającym samochodem. Kierowca zawsze dojeżdżając do przejścia ma obowiązek zwolnić, dostosować prędkość do sytuacji drogowej, zachować szczególną ostrożność.

Czy zmiana przepisów sprawiła, że jest mniej wypadków na przejściach? Patrząc na policyjne statystyki, to chyba kierowcy i piesi zaczęli się nieco lepiej „dogadywać”, a przynajmniej na Warmii i Mazurach. W pierwszym półroczu 2022 roku w regionie było 71 wypadków z udziałem pieszych, w tym 31 wokolicy przejść. W ubiegłym roku tym okresie było to odpowiednio 71 i 41. W tym roku mamy jednak poprawę, bo ciągu pierwszego półroczu było w sumie 66 wypadków z udziałem pieszych, w tym 33 wokolicy przejść dla pieszych. Jest więc lepiej, ale na drodze dla swojego bezpieczeństwa najlepiej stosować zasadę ograniczonego zaufania — dotyczy to zarówno kierowców, jak i pieszych.

ANDRZEJ MIELNICKI

— RODZINA, ACH RODZINA... —

Upalne wakacyjne dni sprawiają, że kto może wyjeżdża z miasta w góry, nad morze, na jeziora czy w pobliżu rzek. Radość wyjazdu nie powinna jednak usypiać naszej czujności i przesłaniać zachowania zasad bezpieczeństwa podczas beztrioskich chwil wakacyjnego wypoczynku. Niestety, dorośli często zapominają o tym, albo zwyczajnie chilling out wyłączają im zdrowy rozsądek, a wtedy poszkodowanymi mogą być zarówno dzieci jak i rodzice czy opiekunowie.

RAPORTY SŁUŻB RATOWNICZYCH

Z raportów służb ratowniczych policji, straży pożarnej, ratownictwa wodnego wynika, że wraz z rozpoczęciem wakacji wzrasta liczba wypadków, nie tylko motoryzacyjnych, ale także na wodzie. W ostatnim tygodniu odnotowano m.in. tragiczny wypadek na zalewie, zakończony śmiercią 12 latka. Z ustaleń policji wynika, że wyniku kolizji skutera wodnego 12-latek i osoba dorosła spadli do wody z materaca ciągniętego przez tenże skuter (!). Dziecka nie udało się uratować, starszy uczestnik wypadku nie odniósł obrażeń. Tyle dowiedzieliśmy się z suchego przekazu medialnego, który może wzbudzić chwilowy dreszczyk emocji i pokiwanie głową ze współczuciem. Niemal każdego dnia usłyszymy informacje o wypadkach, co być może skomentujemy — znowu tragedia.

Czy każda kolejna tragedia, o której dowiemy się skłania nas dorosłych do refleksji o przyczynę zdarzenia? W przywołanym zdarzeniu, to wyrzucenie się materaca do wody jest skutkiem, nie tylko z powodu kolizji skutera, bo ten jest wtórny w stosunku do decyzji podjętej przez dorosłych. Decyzji podjętych przez dorosłych bezmyślnie czy beztriosko (nie mnie oceniać), w chwili przyczepienia materaca do skutera i przyzwolenia 12-latkowi (najprawdopodobniej

REWALORYZACJA BEZPIECZEŃSTWA NA WAKACJACH

POWTARZANIE KAŻDEGO ROKU HASŁA „BEZPIECZNE WAKACJE” SPRAWIA, ŻE JEST TYLKO POWTARZANE, A W KOŃCU BANALIZOWANE. MOŻNA BY RZEC - HASŁO ZDEWALUOWAŁO SIĘ, JAK WALUTA W KRYZYSIE. O ILE WALUTA PO SPADKU KURSU MOŻE BYĆ OKRESOWO REWALORYZOWANA, O TYLE WARTOŚĆ BEZPIECZEŃSTWA MUSI MIEĆ STAŁE TENDENCJE WZROSTOWE, BO BEZCENNE JEST ŻYCIE I DOROSŁYCH I DZIECI.

niezabezpieczonemu kamilką asekuracyjną) na ten karkołomny ślizg na materacu, zakończony tragedią. Chłopiec zmarł pomimo podjętej reanimacji.

Opisana tu jedna z tragedii ostatnich dni dotyka co najmniej trzy strony, które

były bezpośrednio „zaangażowane” w zdarzenie. Tragedia dla rodziców dziecka, zapewne trauma dla kierowcy skutera, ale także emocjonalne przeżycie dla ratowników wodnych i wezwanego śmigłowca Lotniczego Pogotowia Ratunkowego.

Praca ratownika wodnego nie wygląda tak romantycznie, jak w amerykańskim serialu sprzed lat, gdzie wszyscy są piękni, młodzi i uśmiechnięci, nawet wtedy gdy trzeba podjąć akcje ratunkową. Ratownicy, którzy niemalże na co dzień mają do czynienia ze zdarzeniami tragicznymi, mogą mieć limit swojej wytrzymałości i także przeżywać traumę. Zatem, każdy z nas zanim beztriosko (czy może bezmyślnie) podejmie nieodpowiedzialną decyzję powinien pamiętać także o emocjonalnym obciążeniu tych, którzy w sytuacjach krytycznych mogą mieć nasze życie w swoich rękach.

Z rozmysłem rozkładam na czynniki pierwsze opis tego tragicznego wydarzenia, żeby podkreślić skutki niewłaściwie podjętej decyzji, która była przyczyną

tragedii, a przede wszystkim zupełne zignorowanie zachowania zasad bezpieczeństwa nad i na wodzie, zarówno na jeziorze, zalewie, rzece czy też w morzu.

LEKCJA DO ODRÓBIENIA

Zasady zachowania nad wodą i w wodzie zazwyczaj są umieszczone na tablicach informacyjnych na plaży, przystani, w pobliżu stanowisk ratowników wodnych czy też w miejscu wypożyczania sprzętu do pływania. Tablice, na których widoczny wykaz zasad zaczyna się od napisu dużą czcionką „Regulamin”, często omijamy i pomijamy, bo kto w czasie urlopu jest chętny do czytania przepisów. Przecież mamy wakacje od przepisów także. Na informacje przedstawione w formie graficznej (takie swoiste pismo obrazkowe) zerkniemy i pójdziemy dalej w poszukiwaniu najlepszego miejsca na trawie czy plaży.

Chilling out w pełnej odslonie często zburzony jest wołaniem o pomoc, bo ktoś tonie.

„Utonięcia nad morzem mają miejsce również w sytuacji, gdy w pobliżu

są ludzie i w teorii łatwo o pomoc” napisał na platformie X Sebastian Kluska (@KluskaSebastian) Dyrektor Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa, specjalista zarządzania bezpieczeństwem.

W publikowanej #Lekcji nr 4 opisuje, że „w przeciwieństwie do tego, co pokazują filmy, tonący nie wołają o pomoc, ani nie machają rękami, gdyż nie mają takiej możliwości.

CZŁOWIEK TONIE PO CICHU...

Mówi się, że człowiek »tonie po cichu« i tak jest. W pierwszym etapie dochodzi do zachłysnięcia wodą, a człowiek panikuje. Jeżeli ma głowę nad powierzchnią wody, istnieje szansa, że uda mu się wziąć oddech, albo zwróci na siebie uwagę innych osób. Jednak jeżeli miał w danej chwili głowę pod wodą, zalewane są drogi oddechowe, następuje niedrożność dróg oddechowych i dochodzi do zwiótczenia mięśni oraz utraty przytomności. Można wyróżnić kilka faz tonięcia. Najpierw tonący wpada w panikę, próbuje wstrzymać oddech. Trwa to do czasu aż dwutlenek węgla osiągnie takie stężenie, że organizm zacznie się bronić i mimowolnie wznowi oddychanie. Następną fazą jest kilka spontanicznych oddechów, które występują po przekroczeniu progu pobudliwości ośrodka oddechowego przez ilość dwutlenku węgla we krwi. Gdy organizm nie może już wstrzymać oddechu, następuje jego wznowienie, a tonący łyka wodę, broniąc się przed dostaniem się do płuc. Trwa to do czasu, aż żołądek wypełni się wodą, a wtedy dochodzi do wymiotów i aspiracji wody oraz wymiocin do płuc. Następuje niedotlenienie organizmu i utrata przytomności. Zatrzymanie czynności życiowych powoduje zamartwicę. Serce może wpaść w nieregularny rytm, uniemożliwiający prawidłowe pompowanie krwi. W przeciągu około 3 minut rozpoczynają się nieodwracalne szkody neu-

rologiczne wywołane niedotlenieniem. Ostatnią fazą są tzw. oddechy końcowe, jest to okres skurczów i krótkich nieregularnych oddechów. Mogą występować drgawki toniczne. Nieco inaczej przebiega utonięcie w wodzie słonej nad morzem i słodkiej. Woda słodka jest hiposmotyczna, a więc przenika do krwi w całości, powodując szybki spadek ciśnienia krwi. W płucach osoby tonącej może nie być wody. Woda słona jest hiperosmotyczna, pozostaje w płucach i powoduje napływ wody z krwi, co może powodować obrzęk płuc”.

W swoich postach na X ostrzega także przez zjawiskiem upwelling’u, czyli występowania lodowatej wody nawet poniżej 10 stopni C, nawet w środku upalnego lata i wchodzenia do niej, ponieważ może to „skończyć się wstrząsem termicznym, gdy rozgrzani przez słońce wskoczmy do wody, a ten nawet zatrzymaniem akcji serca”. Gdy woda ma mniej niż 14 stopni, ratownicy wywieszają czerwoną flagę – zakaz kąpieli. Ostrzega także przed niebezpiecznymi prądami wsteczne występującymi w strefie przyboju oraz przy budowach hydrotechnicznych. Okazuje się, że jedną z najczęstszych przyczyn śmierci w Bałtyku są falochrony, rafy i ostrogi brzegowe (pokryte drobnymi pąklami, które tną jak żyłki i papier ścierny), wzdłuż których powstaje prąd skierowany do morza i wiry, które wciągają człowieka pod powierzchnię wody gdzie występuje duża różnica głębokości, co powoduje, że woda może nagle przykryć kąpielącego się, który wpada w rów o głębokości 2-3 metry i zachłystuje się wodą lub tonie, blisko plaży(!).

Od autorki:

Rewaloryzujemy bezpieczeństwo na wakacjach, odrabiając pracę domową z przyswojenia sobie i dzieciom zasad bezpieczeństwa nad wodą, tak żeby to wakacje były beztrioskie, natomiast podejmowane decyzje przemyślane i odpowiedzialne.

KATARZYNA MAZELA

— RADA BYM BYŁA, GDYBYM MOGŁA ROZJAŚNIĆ CHOĆBY JEDNO MROCZNE DZIECIŃSTWO — MÓWIŁA ASTRID LINDGREN. DO RĄK POLSKICH CZYTELNIKÓW TRAFIŁA BELETRYZOWANA BIOGRAFIA TEJ JEDNEJ Z NAJPOPULARNIEJSZYCH I UWIELBIANYCH NA CAŁYM ŚWIECIE PISAREK DLA DZIECI AUTORSTWA SUSANNE LIEDER.

To właśnie Astrid Lindgren (1907-2002) zawdzięczamy takich literackich bohaterów, jak Pippi Pończoszanka, Kalle Blomkvist, Karlsson z Dachy czy wesoła gromadka dzieci z Bullerbyn oraz Emil ze Smalandii. Choć droga do sławy nie była łatwa, pisarka walczyła o swoje opowieści, mając nadzieję, że gdy już ujrzą światło dzienne, zapiszą się w sercach czytelników. Na pytanie, skąd czerpie inspirację, Astrid Lindgren powiedziała: — Nie istnieje żadne inne dziecko, które może mnie zainspirować, poza tym dzieckiem, którym sama niegdyś byłam. Do pisania książek dla dzieci wcale nie jest konieczne posiadanie własnych dzieci. Trzeba tylko samemu kiedyś być dzieckiem. I mniej więcej pamiętać, jak to było.

OSTATNIĄ KSIĄŻKĘ SWOJĄ KSIĄŻKĘ, CZYLI „RONJA, CÓRKA ROZBÓJNIKA”, NAPISAŁA W WIEKU PONAD SIEDEMDZIESIĘCIU LAT. DLA DOROSŁYCH NAPISAŁA TYLKO JEDNĄ KSIĄŻKĘ – „SAMUEL AUGUST Z SEVEDSTORP I HANNA Z HULT”.

Chociaż pisarka w swoich książkach tworzyła idylliczną rzeczywistość, jej życie nie było beztrudne. Akcja książki Lider rozpoczyna się w 1929 roku. Wówczas młoda Astrid z trudem łączy rolę samotnej matki z pracą zawodową. Jest jednak gotowa na każde poświęcenie, by stworzyć synowi Lassemu bezpieczny i kochający dom. Książka kończy się natomiast w momencie, kiedy ukochana córka pisarki, Karin, wychodzi za mąż i opuszcza dom, co również stanowiło kolejną trudną cezurę w życiu Lindgren. Swoją książkę Susanne Lider podzieliła zatem na wybrane okresy, które szczególnie wpłynęły na Astrid Lindgren oraz obudziły w niej pisarkę.

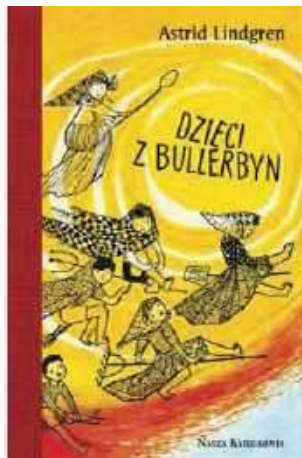
Z MIŁOŚCI DO DZIECI

Dla pisarki najważniejsi byli zawsze jej najbliżsi. To właśnie z miłości do dzieci, którym opowiadała historie na dobranoc, zrodziło się jej pisarstwo. Jak wspominał jednak jej syn Lasse, Astrid Lindgren „nie była jak matka siedząca cicho w parku na ławce i przyglądająca się zabawom dzieci”. — Sama chciała z bawić i myśleć, że zabawa sprawiała jej taką samą przyjemność jak mnie — wspominał.

Pisarka kryła się jednak ze swoim życiem prywatnym.

Jak zaznaczyła Susanne Lider, „nie pozwalała zaglądać sobie ani w serce, ani w duszę”. W związku z tym osoba chcąc o niej napisać książkę bądź jej biografię, nie ma łatwego zadania. Zwłaszcza że życie pisarki było długie i burzliwe i osnute sekretami. Na przykład dopiero na późnym etapie życia Lindgren ujawniła, że zaszła w ciążę w wieku osiemnastu lat i musiała zostawić swojego syna u matki zastępczej. — Nigdy nie zdradziła, jak

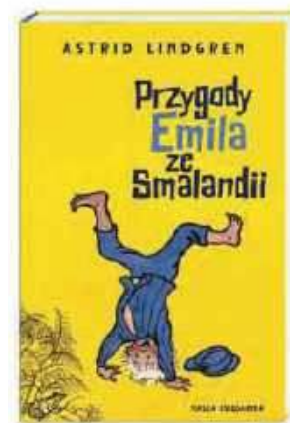
STWORZYŁA PIPPI I KARLSSONA Z DACHU

Książka Susanne Lider „Astrid. Opowieść o Astrid Lindgren” w przekładzie Barbary Niedźwieckiej ukazała się nakładem wydawnictwa Marginesy.

to niewątpliwie drastyczne wydarzenie wpłynęło na nią jako istotę ludzką i matkę. Ograniczała się tylko do stwierdzenia, że bardzo ciężko przeżyła rozstanie z synem – wskazała autorka książki.

NIGDY NIE PRZEJMOWAŁA SIĘ ZBYTNIO PLOTKAMI I OPINIA? LUDZI. ZAWSZE MIAŁA WŁASNY ROZUM. NIE OPUŚCIŁA VIMMERBY Z OBawy PRZED PLOTKAMI. WYJECHAŁA STĄD, ZANIM RODZICE

JEJ TO ZASUGEROWALI. CHCIAŁA ZAOSZCZĘDZIĆ IM I SOBIE PRZYKROŚCI. ZROBIŁA TO TEŻ Z POCZUCIA DUMY I ODPOWIEDZIALNOŚCI, ZWŁASZCZA WOBEC OJCA – CZYTAMY W BELETRYZOWANEJ BIOGRAFII.

Z książki dowiadujemy się również, że Lindgren łączyła w sobie pogodę ducha i melancholię. „Była dowcipna i bystra oraz miała cudownie sarkastyczne poczucie humoru” – wskazuje Lider. Świadczy o tym chociażby to, jak Astrid skomentowała swoją nominację na Szwedkę Roku w Świecie (1997). „Nagrodę przyznajecie osobie, która jest stara jak świat, na wpół ślepa, na wpół głucha i całkowicie szalona. Musimy uważać, żeby wiadomość o tym się nie rozniosła” – powiedziała.

PODNIOSŁA SIĘ PO DEPRESJI

W ciemną dziurę depresji wpadła, kiedy w 1986 roku zmarł jej syn. Jednak — jak zawsze zresztą — podniosła się i kontynuowała swoją pracę, a zasada jej matki mówiąca „weź się w garść i dalej rób swoje”, stała się również i jej zasadą.

Astrid Lindgren otrzymała wiele nagród, m.in. Szwedzką Nagrodę za Najlepszą Szwedzką Powieść Kryminalną dla Młodzieży, a także Międzynarodową Nagrodę Literacką i Nagrodę Literacką Towarzystwa Selmy Lagerlöf.

Była nie tylko najbardziej znaną i popularną autorką książek dla dzieci. Jak przypominała autorka książki, pisarka była także opinio- twórczynią oraz prowadziła kampanię na rzecz praw dzieci i dobrostanu zwierząt. Kiedy w 1978 r. Lindgren otrzymała Pokojową Nagrodę Księgarzy Niemieckich, wygłosiła płomienne i poruszające przemówienie. Wywołało ono nie tylko debatę, ale także realnie przyczyniło się do uchwalenia przez Szwecję ustawy zakazującej kar cielesnych i innych form przemocy rodzicielskiej. — Bliska jej sercu była również ochrona przyrody; zajęła też wyraźne stanowisko przeciwko energii jądrowej — czytamy w książce.

KOCHAŁA I WIEŚ, I SZTOKHOLM

Susanne Lider podkreśliła, że pisarka kochała wiejskie życie i ciszę, ale kochała również Sztokholm, który był dla niej najpiękniejszym miastem na świecie. W sztokholmskim mieszkaniu Astrid Lindgren przy Dalagatan 46, gdzie pisarka mieszkała ponad sześćdziesiąt lat, znajduje się obecnie muzeum. Można je zwiedzać wirtualnie. Można również obejrzeć dom rodziców Lindgren, który pisarka później kupiła i odrestaurowała w taki sposób, jaki zapamiętała ze swojego dzieciństwa.

ANNA KRUSZYŃSKA/PAP

Gdy zatem nasz ukochany pies, kot, królik, chomik, szynszyla lub świnka morska umierają, całkiem naturalne jest, że pojawia się w nas uczucie pustki, że czujemy się zdruzgotani żalem i smutkiem. Ba! — jak dla mnie to oznaka naszego człowieczeństwa i przerażeniem napawałby mnie fakt, że ktoś po śmierci psa, z którym spędził 12-15 lat wspólnego życia — wspólnych spacerów, wyjazdów w nieznane, niezliczonych przygód i tyłuż pochrapywań na kanapie — nie czuje żadnej pustki i nie ogarnia go żaden żal...!

Wielu z nas łączy naturalna, bardzo intensywna miłość i więź ze swoimi zwierzęcymi towarzyszami. Zwierzę w takiej rodzinie to nie „tylko pies” czy „tylko kot” — to ukochany członek naszej rodziny,

wnoszący do naszego życia towarzystwo, zabawę i radość. Zwierzę, pojawiwszy się w domu, reorganizuje nasz cały dzień, bo z takim psem należy przede wszystkim wziąć pod uwagę godziny jego wyjść za potrzebą, a zależnie od rasy — uwzględnić też czas na aktywność fizyczną. Zwierzę w domu zmienia też z pewnością rodzaj kontaktów towarzyskich, ale i pomaga przezwyciężyć życiowe niepowodzenia czy wyzwania, a nawet zapewnić poczucie znaczenia i celu. Kiedy więc umiera ukochane zwierzę, to normalne, że odczuwamy żal i stratę. Ostatecznie — odszedł ktoś najbliższy, Przyjaciół przez duże P!

ŻAŁOBA

Jak zawsze — jest doświadczeniem wysoce indywidualnym. Niektórzy ludzie uważają, że żało-

ŻAL PO UTRĄCIE PUPILA — TEŻ BOLI

KTOKOLWIEK BIERZE DO DOMU JAKIEGOŚ CZWORONOGA, BIERZE CZŁONKA RODZINY. NA DOBRE I NA ZŁE. NA CZAS PIERWSZEJ EUFORII, ALE I LATA OBOWIĄZKÓW — BYWA, ŻE PRZYKRYCH. NA CO DZIEŃ I NA WAKACJE. NA LATA SZCZENIĘCE, ALE I NA ZGRZYBIAŁĄ STAROŚĆ, KTÓRA U PSA, KOTA, CHOMIKA PRZYCHODZI ZNACZNIE WCZEŚNIEJ, NIŻ NASZA WŁASNA...

ba po stracie zwierzątka przebiega etapami, podczas których doświadczają różnych uczuć, takich jak zaprzeczenie, złość, poczucie winy, depresja, a ostatecznie akceptacja i rozwiązanie problemu. Inni uważają, że ich żałoba ma charakter bardziej cykliczny i przebiega falami lub jest serią wzlotów i upadków. Dołki będą prawdopodobnie głębsze i dłuższe na początku, a następnie w miarę upływu czasu stopniowo staną się krótsze i mniej intensywne. Jednak nawet wiele lat po stracie widok, dźwięk lub wyjątkowa rocznica mogą wywołać wspomnienia, które wywołują silne poczucie żalu.

Proces żałoby zachodzi stopniowo. Nie można tego wymusić ani przyspieszyć — nie ma też „harmonogramu” żałoby. Niektórzy ludzie zaczynają czuć się lepiej po tygodniach, inni

po miesiącach. Są i tacy, u których proces żałoby mierzy się latami. Niezależnie od tego, czego doświadczyłeś w związku z żałobą, ważne jest zachowanie cierpliwości wobec siebie i wewnętrzna zgoda, by ten proces przebiegał naturalnie.

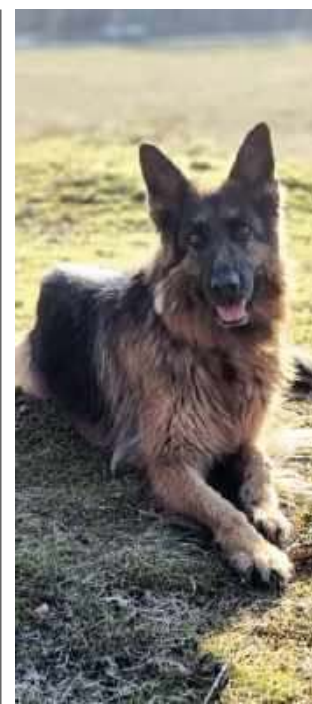
Smutek, szokowanie lub samotność to normalna reakcja na stratę ukochanego zwierzątka. Okazywanie tych uczuć nie oznacza, że jesteś słaby lub że twoje uczucia są w jakiś sposób niewłaściwie umiejscowione. Oznacza to po prostu, że oplakujesz stratę zwierzęcia, które kochasz. Z kolei próba ignorowania bólu lub powstrzymywania go od ujawnienia się — na dłuższą metę tylko pogorszy jego stan. By uzyskać prawdziwe uzdrowienie, konieczne jest zmierzenie się ze swoim żalem i aktywne radzenie sobie z nim. Wyrażając swój smutek,

prawdopodobnie będziesz potrzebować mniej czasu na uzdrowienie, niż gdybyś wstrzymywał lub „dusił” swoje uczucia. Napisz o swoich uczuciach i porozmawiaj o nich z innymi, którzy współczują twojej stracie.

JAK SOBIE RADZIĆ Z TYM BÓLEM?

Choć cykl żałoby z reguły jest taki sam: od zaprzeczenia przez złość, negację, depresję i wreszcie akceptację — żałoba w każdym przypadku jest sprawą bardzo osobistą. Tak jak osoba, która jej doświadcza. Niektórym może to zająć kilka dni, a innym lata. Kiedy umiera ukochany zwierzątko, smutek jest prawie zawsze nieunikniony. Jak to przejść?

Zaakceptuj swoją stratę. Kiedy jesteś w żałobie, pozwól sobie zaakceptować fakt, że jest to proces, którego nie można przyspie-

żyć ani zaplanować. Bądź cierpliwy wobec siebie i pozwól, by proces przebiegał naturalnie.

Przyjmij ból i stratę. Uczucie smutku, szoku lub samotności, gdy przypominasz sobie o swoim zwierzątku, jest normalną reakcją. Oznacza to, że jesteś osobą emocjonalną, nie wstydzisz się tych emocji, więc i w tej sytuacji nie ma powodu czuć się zawstydzonym — wolno ci otwarcie wyrażać swój żal. Pozwól sobie poczuć

swoje emocje — by mogło nastąpić prawdziwe uzdrowienie, musisz w pewnym momencie stawić czoła smutkowi i uporać się ze stratą.

To w porządku, że nie nie jest w porządku. Niektórzy ludzie mogą nie rozumieć tego żalu. I w porządku. Ty zawsze pamiętaj, że twoja strata jest realna. Nie pozwól sobie ani nikomu umniejszać jej znaczenia.

Jeśli naprawdę nam ciężko i nie umiemy poradzić sobie ze stratą, warto zasięgnąć pomocy u specjalisty. Możesz też szukać wsparcia u przyjaciół. Skontaktuj się, jeśli potrzebujesz pomocy. Uzyskaj rady od innych osób, które straciły ukochanego zwierza. Ich wsparcie może być właśnie tym, czego potrzebujesz, by rozpocząć swoją podróż uzdrawiania.

Wspominaj swojego czworonożnego przyjaciela:

la: zarówno smutne, jak i szczęśliwe chwile, jakie ze sobą dzieliliście. Pozwól mu stać gościem w twoim sercu — to trudny proces, więc poświęć na niego tyle czasu i tyle małych kroków, ile tylko potrzebujesz.

Dbaj o siebie. Pamiętaj, by być dla siebie miłym i dbać o swoje potrzeby emocjonalne i fizyczne.

Dziecku również pozwól na żalobę. Utrata zwierzęcia może być pierwszym doświadczeniem śmierci u dziecka. To, jak poradziś sobie ze stratą zwierza i żalobą dziecka, zadecyduje o tym, czy w przyszłości dziecko będzie chciało innego zwierza i jak nawiąże więź z nowym towarzyszem. Bądź wobec swojego dziecka szczery. Wyrażając swój smutek, pozwalasz dziecku poradzić sobie ze swoimi uczuciami, dając mu również miejsce na żalobę.

JAK SZYBKO PRZYGARNAĆ NOWEGO PRZYJACIELA?

Po stracie ukochanego czworonoga mamy też prawo się zastanawiać, kiedy i czy jesteśmy gotowi na nowego. By pomóc samemu sobie w podjęciu decyzji, warto zadać sobie następujące pytania:

Czy pogodziłeś się już ze stratą swojego zwierza? Zastąpienie zwierza innym, które wygląda dokładnie tak samo jak poprzedni, nie wypełni pustki, którą możesz odczuwać — jednak radzenie sobie ze stratą zwierza może sprawić, że będziesz w lepszym nastroju i zdecydujesz, by w końcu przygarnać innego zwierzęcego towarzysza.

Czy wszyscy członkowie rodziny są gotowi na powitanie nowego zwierza w rodzinie? Jak wspomniałam, żaloba jest sprawą osobistą każdego. Pomyśl

o innych członkach rodziny: oni też adoptują nowego zwierza, a niektórzy mogą wciąż być pogrążeni w żalobie. Czy zatem wszyscy członkowie rodziny zgadzają się już na zakup nowego zwierzęcia? Dopiero gdy wszyscy członkowie rodziny się zgodzą, można rozważać przysposabianie nowego członka rodziny.

Czy jesteś lub jesteście gotowi znów wziąć na siebie odpowiedzialność? Nowe zwierzę potrzebuje okresu dostosowawczego — ty też. Może to być trudne, dlatego ważne jest, by zawczasu się upewnić, że wszyscy jesteście gotowi na wszelkie obowiązki związane z nowym członkiem rodziny.

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA

Tekst dedykuję moim Kochanym Sąsiadom: Azie, Meli, Moli, Gucio- wi i Zoltarowi — niech żyją całą wieczność!

REKLAMA

Rolnicze abc

z Tobą od 1971 r.

MIESIĘCZNIK NIE TYLKO DLA ROLNIKÓW

■ **POMOC KRAJOWA – ARIMR**

■ **STONKA ZIEMNIACZANA
CORAZ GROŹNIEJSZA**

■ **FENTANYL U BRAM**

■ **OLEJKI ETERYCZNE
W OCHRONIE
ROŚLIN**

Do kupienia stacjonarnie:

na pocztę, w punktach sprzedaży prasy, w salonikach prasowych, także w sieciach sklepów Dino, Społem, Polo Market, Auchan, Chorten, Stokrotka i Real oraz online: www.kupgazete.pl, www.e-kiosk.pl

Na początku problem nie wydaje się duży. W końcu to przedmiot, który ułatwia nam pracę, kontakt z innymi osobami, dostarcza rozrywki. I jest to wszystko prawdą. Jednak zawsze jest jakieś ale... Okazuje się, że uzależnienie od telefonu wpływa negatywnie na prawie każdy aspekt naszego życia, od psychiki, po relacje z rodziną. W jaki sposób zapobiegać niebezpieczeństwom związanym z nadmiernym korzystaniem z komórki oraz jak najlepiej do niego nie dopuścić?

Ostatnio przeczytałem, że Ed Sheeran nie ma telefonu komórkowego... Jak to? Taka gwiazda bez smartfona? Okazało się, że maile czyta w wyznaczony dzień w tygodniu na iPadzie, a smartfon sprawiał, że tracił kontakt z rzeczywistością. Zastanawiając się nad tym, dokładnie tak jest, to małe urządzenie stało się naszym oknem na świat. Ilość aplikacji także tych social mediowych sprawia, że nie musimy w zasadzie wychodzić z domu. Wszystko da się załatwić przez lub na smartfonie.

Telefony komórkowe zaczęły być popularne w Polsce około 23-25 lat temu. Wcześniej korzystali z nich głównie biznesmeni, prowadzący swoje firmy i do tego raczej za granicą. Był to oczywiście wyznacznik sukcesu i nowoczesności. Telefony były proste w użytkowaniu, służyły do dzwonienia, następnie wysyłania SMS-ów i MMS-ów. Współczesne urządzenia zawierają w sobie funkcję wielu innych wynalazków. Są telefonem, aparatem fotograficznym, GPS-em, skanerem, dyktafonem, mierzą nasze zdrowie, sen, aktywność fizyczną. Piszemy z nich maile, kupujemy wakacje, płacimy rachunki. Zamawiamy przez nie jedzenie do domu, ćwiczymy z aplikacjami, gotujemy z przepisów na telefonie. Telefon ma każdy, w tym także coraz młodsze dzieci.

Z NOSEM W TELEFONIE

Tak jak Internetu, również i telefonów z czasem zaczęliśmy używać nie-

NIKOGO JUŻ
NIE DZIWI, ŻE
W KALENDARZU
POJAWIŁ SIĘ DZIEŃ
BEZ TELEFONU
KOMÓRKOWEGO (15
LIPCA) – WSZYSCY
ZDAJEMY SOBIE
SPRAWĘ, ŻE
URZĄDZENIE TO JEST
PRZEDŁUŻENIEM
NASZEJ RĘKI. CORAZ
CZĘŚCIEJ JEDNAK
KORZYSTAMY
Z TELEFONU ZBYT
CZĘSTO I TO NIESTETY
W KAŻDYM WIEKU.

zgodnie z ich pierwotnym założeniem. Zamiast rozmawiać z bliskimi, piszemy na grupach na Messengerze. I oczywiście największy problem obecnej ludzkości, czyli bezmyślne, wielogodzinne scrollowanie. Smartfony celowo są projektowane w taki sposób, aby możliwie jak najbardziej zająć nasz czas i skupić na sobie naszą uwagę. Aplikacje mają nas przyciągać na jak najdłużej i pokazać nam jak najwięcej reklam. Nikt już nie chce oglądać długich filmików. Na czasie są shortsy. Wszystko to sprawia, że mamy wręcz syndrom odstawienia i poczucie straty, gdy tylko przez chwilę z nich nie korzystamy. To dobitny dowód na to, że jesteśmy wówczas uzależnieni.

Często słyszę, że nastoletnie dzieci ale i młodsze, nie potrafią się skupić na nauce i np. czytaniu podręcznika, bo spoglądają na smartfona i myślami są na Instagramie czy Tik Toku. Ich mózg domaga się dopaminy. To dokładnie tak jak w przypadku narkotyków.

Telefon przestał służyć nam, role się odwróciły. Dlaczego? Ponieważ coraz powszechniejsze stają się uzależnienia od telefonu, jego aplikacji i świata, który nam oferuje, niestety często jedynie wirtualnego. Poczucie niepokoju czy wręcz paniki, przymus ciągłego bycia w pobliżu telefonu czy też niechęć do zostawienia go w innym

Uzależnienie
od telefonu
komórkowego
jest poważnym
zagrożeniem
dla naszego
zdrowia

pokoju, to zaledwie kilka z objawów poważnego uzależnienia behawioralnego – wśród innych o podobnych objawach wymieniam się między innymi uzależnienie od alkoholu czy narkotyków. Często już zresztą telefony nazywa się „kokainą naszych czasów”!

Długotrwałym bezpośrednim skutkiem nadużywania smartfona nie jest oczywiście niewydolność wielonarządowa jak w przypadku narkotyków. Istnieją jednak efekty uzależnienia od telefonu, które mają wpływ zarówno na życie jednostki jak i społeczeństwa. Wiele osób cierpi na stany lękowe czy depresję właśnie przez nieumiejętność odróżnienia prawdziwego życia od tego, co widzą, na social mediach, filmikach, reklamach. Zwłaszcza młodzież nie potrafi zrozumieć, że to, co pokazują ich idole – influencerzy, jest starannie zaplanowaną taktyką.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ BEZ TELEFONU

Jest to na razie jeden dzień, bardzo moim zdaniem potrzebny aby zacząć, jednak takich dni w swoim życiu musimy mieć więcej. Bardzo smutne są obrazki rodziców wpatrzonych

w telefon, gdy podchodzi do nich ich roczne czy dwuletnie dziecko, a oni wybierają telefon, nie poświęcając potomkowi uwagi. Co jest dla nas ważniejsze? Czy na randkach potrafimy jeszcze rozmawiać? Czy tylko gapić się w ekran?

Pozytywnym trendem jest coraz częściej wprowadzany przez restauracje zakaz korzystania z telefonu podczas posiłku. Wszystko, aby powrócić do relacji między ludźmi, cieszyć się rozmową i doskonałym jedzeniem.

Gdy nie wiesz, gdzie znajduje się twój telefon, przeżywasz mini-zawał? Czas spróbować ograniczyć korzystanie z tej zdobyczy cywilizacji. Ja sam jak większość z nas używam telefonu do pracy, której social media są częścią. Ale wiedząc też jak działają nasze emocje i jak wpływa na psychikę człowieka uzależnienie, pragnę zachęcić wszystkich do wprowadzenia tzw. higieny cyfrowej.

Oczywiście o uzależnieniu nie decyduje sam dyskomfort, który pojawi się na pewno, jeśli na co dzień masz telefon w ręku co najmniej kilkanaście/kilkadziesiąt, a nawet kilkaset razy.

Ważne jest, abyś świadomie obserwował swoje reakcje, a wśród nich:

- wzmożoną nerwowość,
- obawę, że coś się stanie, a ty nie będziesz o tym wiedział (FOMO)
- niepokój, panikę,
- niemożność skupienia myśli,
- powracające myśli, żeby sięgnąć po telefon.

To tylko kilka z wielu sygnałów, które powinny dać ci do myślenia. Jeśli któryś z nich występuje na samą myśl o braku dostępu do telefonu, bardzo możliwe, że cierpisz na nomofobię...

JAK ZADBAĆ O HIGIENĘ PSYCHICZNĄ?

Trudno wymagać od dzisiejszego świata, aby zrezygnował z telefonów, jest to niemożliwe. Wiele zawodów nie ma racji bytu bez tego urządzenia. Istnieją jednak proste rozwiązania, aby ograniczyć używanie go w czasie wolnym, które warto wprowadzić dla wspomnianej już higieny cyfrowej. Najprostszym oczywiście jest wyłączenie aparatu, wyciszenie go lub schowanie (nawet jeśli miałby to zrobić za nas ktoś inny). Wiele osób decyduje się na wyprowadzenie telefonu z sypialni, co jest

świetnym pomysłem. Nie scrollujemy wówczas przed snem, co jak doskonale wiemy, bardzo negatywnie wpływa na jakość odpoczynku. Zaleca się także wyłączenie powiadomień z aplikacji. Dla ciężkich przypadków, radzę wręcz odinstalowanie apek, które zajmują nam najwięcej czasu. Dla niektórych będzie to właśnie Tik Tok. Znam też osoby, które korzystają z Facebooka i Instagrama jedynie logując się na laptopie, dzięki czemu nie zaglądają do nich bezwiednie na komórce.

Rodzicom oferuje się obecnie wiele kursów na temat tego jak pokonać uzależnienie dziecka od smartfona oraz dlaczego nie należy w ogóle pozwalać najmłodszym dzieciom na korzystanie z nich. Już teraz wiemy, że mózg kilkuletniego malucha nie radzi sobie z tym, co widzi na ekranie, zachodzą także w nim nieodwracalne zmiany wistocie szarej. Niezwykle ważne są tu alternatywy, czyli wspólne spędzanie czasu, sport, aktywność na dworze.

Sięganie po telefon stało się naszym nawykiem, pamięć mięśniowa robi to za nas. Łapiemy się na tym, że oglądając film, nie potrafimy się skupić, bo zaglądamy do telefonu. Trzeba ten proces odwrócić, wylogować się do życia. Smartfona zostawiać winnym pokoju. Na początku będzie trudno, ale tak jest ze wszystkim, odstawieniem cukru, alkoholu itp. Ważne aby być konsekwentnym. Dobrze zacząć właśnie w Dzień bez telefonu, ale życzyć każdemu więcej takich dni, a już z pewnością, wielu godzin bez telefonu na co dzień!

JAKUB B. BĄCZEK, OPR. BAR

Jakub B. Bączek - Trener mentalny mistrzów świata i olimpijczyków, właściciel kilku firm, autor ponad 20 książek. Wykładowca na Akademii Leona Koźmińskiego, ekspert telewizyjny, mówca inspiracyjny. Prywatnie pasjonat podróży, gry w golf, buddyźmu i czytania książek. Uważa, że marzenia się nie spełniają – marzenia się... SPEŁNIA! OPR.

LUDZIE ZDECYDOWALI

Za nami dwie bardzo ważne elekcje. Tak naprawdę trzy, bo obok wyborów we Francji i w Wielkiej Brytanii odbyło się jeszcze głosowanie na prezydenta Iranu, które wygrał kandydat utożsamiany z obozem reform. To też ważna informacja. Zaczniemy jednak od Wielkiej Brytanii. Po czternastu latach Partia Konserwatywna przechodzi do opozycji. To najbardziej bolesna porażka torysów od ponad 100 lat. Partia Pracy ma bezpieczną większość. I pełnię władzy. Nie ma prezydenta, który mógłby wetoować. Kompetencje Izby Lordów są bardzo okrojone. Nie ma Trybunału Konstytucyjnego, chociaż oczywiście sądy kontrolują rząd. Władza jest więc duża, oczekiwania są duże. Nowy rząd jest najmniej elitarny w historii. Za czasów torysów dominowali koledzy z Eton. Teraz najwięcej członków rządu to absolwenci szkół publicznych, czyli osoby

z ludu. Keir Starmer również wywodzi się z klasy ludowej. Chociaż pracą w służbie prokuratorskiej dorobił się już szlachetnego przedrostka „sir” przed nazwiskiem. Wynik wyborów w Wielkiej Brytanii nie jest dla nikogo zaskoczeniem. Jednak wyniki głosowania we Francji wstrząsnęły Europą. Większość obserwatorów oddechnęła z ulgą. Nie spełniła się zapowiedź zwycięstwa Zjednoczenia Narodowego Marine Le Pen. Wygrał Nowy Front Ludowy co jest wielkim sukcesem lewicy. Szczególnie, że frekwencja wyborcza była najwyższa od dekad. Jeśli jednak spojrzymy na parlament, a konkretnie Zgromadzenie Narodowe, to okaże się, że jest ono podzielone na trzy duże bloki: najsilniejsza lewica, potem obóz Macrona, dalej partia Le Pen. Żadna z nich nie ma mocy, aby stworzyć większościowy rząd. To może skłaniać prezydenta do ponownego obsadzenia w roli premiera polityka ze

swojej partii. Problem polega na tym, że blok Macrona to jedyna lista, która straciła tak wiele mandatów. Ludzie powiedzieli, że nie chcą Le Pen, ale również nie chcą kontynuacji rządów Macrona. Lewica jest za słaba, aby rządzić sama. To pokazuje, że łamigłówka jest trudna. A za dwa tygodnie rozpoczyna się Igrzyska Olimpijskie w Paryżu.

MARCIN KULASEK
wiceminister aktywów państwowych

TRUMP I RUBIO CZY TRUMP I VANCE?

W następnym tygodniu zapadną decyzje, które mogą mieć wpływ na kształt amerykańskiej polityki na kilka lat do przodu. Gdy w najbliższy poniedziałek oczy całej Polski zwrócone będą na pole bitwy pod Grunwaldem, gdzie Polacy znów, jak 614 lat temu dadzą łupnia Krzyżakom, to połowa Ameryki (tej republikańskiej) będzie zwrócona na Milwaukee, gdzie odbywać się będzie wyborcza konwencja partii Donalda Trumpa. Byłem na takiej konwencji osiem lat temu. Pamiętam jej temperaturę i jej początek, gdy przeciwnicy Trumpa próbowali na początku rozbić spotkanie: wówczas olbrzymia większość delegatów zaczęła skandować „JU – ES – EJ”, „JU – ES – EJ”. Na konwencji w Milwaukee, którą obserwować będzie nie tylko połowa Ameryki, ale i trzy czwarte świata, poznamy nazwisko przyszłego wiceprezydenta USA – o ile oczywiście wyborczy wyścig wygra Donald Trump, co staje się skądinąd z każdym tygodniem coraz bardziej prawdopodobne. Wybór jest prosty: albo będzie to James David Vance, albo Marco Rubio. Ten pierwszy nie

ma jeszcze 40 lat i jest wschodzącą gwiazdą Partii Republikańskiej. Urodził się w stanie Ohio jako James Donald Bowman (to nazwisko ojca, a Vance – matki). Jest pisarzem, ale też senatorem. Określa się jako „chrześcijanin, mąż i tata”. Jest ostrym krytykiem Bidena, o czym świadczą jego wypowiedzi w mediach społecznościowych. Nie pała sympatią, delikatnie mówiąc, do Ukrainy. Jego wybór może być odebrany jako postawienie przez Trumpa na polityka, który będzie wraz z całym Białym Domem wymuszał pokój na naszym wschodnim sąsiedzie. Z kolei Marco Rubio to urodzony już w Ameryce, na Florydzie syn imigrantów z Kuby. Był kontrkandydatem Trumpa przed ośmiu laty, ale wycofał się z wyścigu, gdy uznał, że nie ma szans. Słuchałem go na odbywającej się corocznie, zwykle w stanie Maryland, w pobliżu Waszyngtonu CPAC, czyli Conservative Political Action Conference – konferencji prawego skrzydła Partii Republikańskiej - i wiem, że jest świetnym oratorem. Jest 12 lat starszy od Vance, ma czwórkę dzieci (dwóch synów i dwie córki) i reprezentuje

w amerykańskim senacie Florydę już 13 lat. W tajemniczych okolicznościach wycofali się jego konkurenci w prawyborach Republikanów w jego stanie - ale było to w czasie, kiedy Rubio nie miał jeszcze ugruntowanej pozycji. Trudne doświadczenia jego rodziców z komunistycznej Kuby spowodowały, że jest zawziętym antykomunistą. Jest też krytykiem Rosji. Kto wraz z Trumpem – o ile taka będzie decyzja Amerykanów w pierwszy wtorek listopada – zasiądzie w Białym Domu, zadecyduje były prezydent USA. Wszystko wskazuje na to, że były prezydent jest... przyszłym prezydentem. To spełnienie sennego koszmaru lewicy w Europie i USA.

RYSZARD CZARNECKI

REKLAMA

komunikat

**OGŁOSZENIE
BURMISTRZA BISKUPCA**

Urząd Miejski w Biskupcu rozpoczyna konsultacje społeczne dotyczące projektu uchwały Rady Miejskiej w Biskupcu w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Na podstawie art. 6 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 7 Ustawy z dnia 09.10.2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 278) w związku z Uchwałą Rady Miejskiej w Biskupcu nr V/23/2024 z dnia 27.06.2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biskupiec do roku 2030 Burmistrz Biskupca ogłasza konsultacje społeczne, których przedmiotem będzie projekt uchwały **Rady Miejskiej w Biskupcu** w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Konsultacje mają na celu zebranie od interesariuszy rewitalizacji uwag do wyżej wymienionego projektu uchwały.

W konsultacjach społecznych mogą wziąć udział wszyscy interesariusze rewitalizacji wymienieni w art. 2 Ustawy o rewitalizacji, m.in.:

- mieszkańcy,
- właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na terenie gminy, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, stowarzyszenia budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej,
- podmioty prowadzące lub zamierające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą,
- podmioty prowadzące lub zamierające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
- jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne, a także organy doradcze i konsultacyjne gminy,
- organy władzy publicznej,
- inne podmioty, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Konsultacje są prowadzone w okresie od 12.07.2024 r. do 16.08.2024 r. w następujących formach:

- 1) zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, z wykorzystaniem formularza dostępnego w Urzędzie Miejskim w Biskupcu, na stronie internetowej gminy www.biskupiec.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.biskupiec.pl oraz na stronie https://ankieta.deltapartner.org.pl/biskupiec_kr_formularz,
- 2) zbieranie uwag i opinii w formie ankiety elektronicznej uzupełnianej on-line, dostępnej na stronie internetowej www.biskupiec.pl oraz w Biule-

tynie Informacji Publicznej www.bip.biskupiec.pl – link do ankiety: https://ankieta.deltapartner.org.pl/biskupiec_kr_ankieta.

- 3) otwartego spotkania konsultacyjnego, podczas którego zbierane będą uwagi do projektu uchwały wraz z załącznikiem. Spotkanie zaplanowano na 23.07.2024 r., godz. 14.30, oraz 08.08.2024 r., godz. 14.30, w siedzibie Urzędu Miejskiego w Biskupcu, pokój nr 34.
- 4) ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu Miejskiego w Biskupcu, pokój nr 34

Uwagi do projektu uchwały można składać w okresie **od 12.07.2024 r. do 16.08.2024 r.** w formie:

- a) papierowej, poprzez dostarczenie lub przesłanie pocztą wypełnionego i podpisanego formularza konsultacyjnego do Urzędu Miejskiego w Biskupcu, al. Niepodległości 2, 11-300 Biskupiec,
- b) elektronicznej poprzez:
  - przesłanie wypełnionego i podpisanego formularza konsultacyjnego na adres architektura@biskupiec.pl
  - wypełnienie elektronicznego formularza uwag https://ankieta.deltapartner.org.pl/biskupiec_kr_formularz
  - wypełnienie elektronicznego formularza ankiety https://ankieta.deltapartner.org.pl/biskupiec_kr_ankieta,
- c) podczas otwartego spotkania konsultacyjnego, które odbędzie się 23.07.2024 r., godz. 14.30, oraz 08.08.2024 r., godz. 14.30, w siedzibie Urzędu Miejskiego w Biskupcu, pokój nr 34,
- d) ustnej do protokołu w siedzibie Urzędu Miejskiego w Biskupcu, pokój nr 34.

W przypadku dostarczenia formularza za pośrednictwem poczty decyduje data wpływu korespondencji do Urzędu Miejskiego w Biskupcu.

Projekt konsultowanej uchwały oraz formularze konsultacyjne dostępne są:

- w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.biskupiec.pl,
- na stronie internetowej www.biskupiec.pl,
- w siedzibie Urzędu Miejskiego w Biskupcu, pokój nr 34

Niezwłocznie po zakończeniu konsultacji sporządzona zostanie informacja podsumowująca ich przebieg, zawierająca dane o miejscu i czasie ich przeprowadzenia, a także omówienie ich przebiegu oraz zgłoszonych uwag wraz z odniesieniem się do nich, która zostanie opublikowana za pośrednictwem stron internetowych gminy.

749240tr-a-P

OGŁOSZENIE BURMISTRZA BISKUPCA

Urząd Miejski w Biskupcu rozpoczyna konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biskupiec do roku 2030

Na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4, w związku z art. 6 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 278), w związku z Uchwałą nr V/23/2024 Rady Miejskiej w Biskupcu z dnia 27.06.2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biskupiec do roku 2030 Burmistrz Biskupca ogłasza konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biskupiec do roku 2030.

1. Konsultacje przeprowadzone będą w następujących formach:

- otwartego spotkania konsultacyjnego, podczas którego omówiony zostanie projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biskupiec do roku 2030. Podczas spotkania zbierane będą uwagi do projektu dokumentu. Spotkanie zaplanowano na dzień **23.07.2024 r., godz. 14.00**, oraz **08.08.2024 r., godz. 14.00** w Referacie Inwestycji i Spraw Lokalowych Urzędu Miejskiego w Biskupcu, Al. Niepodległości 2, 11-300 Biskupiec, pokój nr 34.
- zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, w czasie udostępnienia projektu Gminnego Programu Rewitalizacji na stronie internetowej gminy www.biskupiec.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.biskupiec.pl oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego w Biskupcu, Al. Niepodległości 2, 11-300 Biskupiec, który należy przesłać na adres architektura@biskupiec.pl lub złożyć w siedzibie Urzędu Miejskiego w Biskupcu osobiście lub wysłać pocztą lub za pomocą formularza on-line https://ankieta.deltapartner.org.pl/gpr_biskupiec_formularz
- zbierania uwag i opinii w formie ankiety elektronicznej uzupełnianej on-line, dostępnej na stronie internetowej gminy www.biskupiec.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.biskupiec.pl – link: https://ankieta.deltapartner.org.pl/gpr_biskupiec_ankieta,
- ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu Miejskiego w Biskupcu, pokój nr 34.

2. Projekt wraz z załącznikami oraz formularz konsultacyjny są dostępne w dniach od **12.07.2024 r. do 16.08.2024 r.**

- w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.biskupiec.pl w zakładce Obwieszczenia i komunikaty;
- na stronie internetowej www.biskupiec.pl;
- w siedzibie Urzędu Miejskiego w Biskupcu, al. Niepodległości 2, 11-300 Biskupiec, pokój nr 34, w godzinach pracy urzędu.

3. Uwagi do projektu Gminnego Programu Rewitalizacji (wypełnione formularze) należy składać w nieprzekraczalnym terminie do dnia **16.08.2024 r.** (decyduje data wpływu):

- drogą elektroniczną na adres: architektura@biskupiec.pl;
- drogą korespondencyjną na adres: Urzędu Miejskiego w Biskupcu, al. Niepodległości 2, 11-300 Biskupiec;
- w Referacie Inwestycji i Spraw Lokalowych Urzędu Miejskiego w Biskupcu, al. Niepodległości 2, 11-300 Biskupiec, pokój nr 34 w godzinach pracy urzędu;
- poprzez formularz uwag on-line https://ankieta.deltapartner.org.pl/gpr_biskupiec_formularz,
- ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu Miejskiego w Biskupcu, pokój nr 34.

4. Niezwłocznie po zakończeniu konsultacji sporządzona zostanie informacja podsumowująca ich przebieg, zawierająca dane o miejscu i czasie ich przeprowadzenia, omówienie ich przebiegu oraz zgłoszonych uwag wraz z odniesieniem się do nich. Informacja zostanie opublikowana za pośrednictwem strony internetowej gminy www.biskupiec.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.biskupiec.pl.

748240tr-a-M

DROGOWCY WYBUDUJĄ „ROWEROWE AUTOSTRADY”

Nawet 2 tys. kilometrów nowych tras rowerowych zamierza wybudować na Warmii i Mazurach Zarząd Dróg Wojewódzkich.

Budowa spójnej sieci wysokiej jakości odseparowanych dróg dla rowerów — to cel, jaki przyświeca Zarządowi Dróg Wojewódzkich, który właśnie przedstawił szczegóły, jak zamierzają go osiągnąć.

— Przede wszystkim chcemy zlikwidować rowerowe białe plamy — mówi Bartłomiej Jasiński z ZDW w Olsztynie. — Kolejna sprawa to wybudowanie rowerowych autostrad wokół 17 wybranych miast regionu.

BUDOWA NOWYCH TRAS, ŁĄCZNIE Z INNYMI

Głównym założeniem projektu jest budowa spójnej sieci odseparowanych dróg rowerowych, które ułatwią codzienne przemieszczanie się do pracy, szkoły, miejsc użyteczności publicznej czy węzłów przesiadkowych. Realizacja programu zakłada zapewnienie ciągłości dróg rowerowych na obszarach zurbanizowanych, budowę własnej sieci велоstrad przy drogach wylotowych z największych miast województwa, a następnie

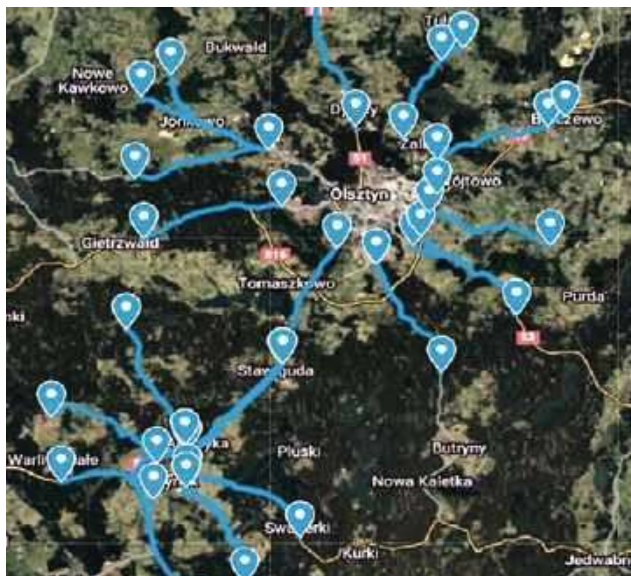
zapewnienie połączeń międzykrajowych, co finalnie stworzy alternatywny układ komunikacyjny.

Obecnie ZDW wybudował 2 tys. kilometrów dróg rowerowych. Ta liczba docelowo ma zostać podwojona.

— Wartość tej inwestycji to około 1,5 mld zł. Mają one zostać sfinansowane z naszych źródeł własnych, przy współpracy z poszczególnymi samorządami, ale przede wszystkim z funduszy Krajowego Planu Odbudowy — mówi Waldemar Królikowski, dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie.

Pierwszym przykładem nowego podejścia drogowców do budowy dróg rowerowych jest Nidzica i jej okolice. — 2 sierpnia zostanie podpisana umowa na wykonanie tras rowerowych o łącznej długości 20 km. Wartość inwestycji to około 40 mln zł — zapowiada dyrektor Królikowski.

Realizacja zamierzania ma potrwać od sierpnia 2024 roku do grudnia 2025 roku. Na czym ma polegać? Chodzi o budowę tras rowe-

Plany budowy dróg rowerowych wokół Olsztyna i Olsztynka

rowych przy przy drogach wojewódzkich: — południowej na odcinku Kozłowo — Nidzica w ciągach DW 545, 604, 538; — północnej na odcinku Nowa Różanka — Solanka w ciągu DW 650.

— Na podobnych zasadach chcemy wybudować trasy rowerowe wokolicach Kętrzyna — dodaje dyrektor ZDW w Olsztynie.

Podobnie ścieżki rowerowe mają zostać urządzone

wokolicach Olsztynka i Olsztyna. W pierwszy przypadku drogowcy chcą w ten sposób skomunikować tę miejscowość z m.in.: Swaderki, Maróz. Jeżeli chodzi o Olsztyn to ścieżki do stolicy regionu mają prowadzić m.in. Jonkowa, Gietrzwałd, Purdy i Barczewo.

KAMPANIA SAFEBIKE

Nowa sieć rowerowa w województwie zwiększy

na pewno na nich natężenie ruchu, co może się wiązać z ryzykiem wypadków. Dlatego została podjęta inicjatywa, aby jednocześnie zbudować sieć propagować wiedzę na temat bezpieczeństwa. Stąd pomysł na kampanię społeczno-edukacyjną „SafeBike. Kampania na kółkach”. Ta właśnie została zainaugurowana. Jej częścią jest spot filmowy, którego przytoczona końcowa scena ma działać na wyobraźnię.

— Ten spot reklamowy, po projekcji którego zaległa wymowna cisza, dobitnie obrazuje, że wystarczy moment nieuwagi, aby doszło do nieszczęścia — mówi marszałek województwa, Marcin Kuchciński. — Jako samorząd województwa robimy wiele, aby wprowadzić ruch rowerowy do codziennego życia, ale nie możemy zapomnieć o bezpieczeństwie. Po to właśnie jest kampania SafeBike, i po to jest ten spot, by zwrócić uwagę młodego pokolenia, jak ważne jest bezpieczeństwo i jak wiele czynników

wpływa na to, że rzeczywiście jesteśmy na tych drogach bezpieczni.

Patronatem naukowym projektu SafeBike objęła Politechnika Gdańska, która jest autorem wielu wcześniejszych programów poprawy bezpieczeństwa na drogach Warmii i Mazur.

— Naturalną kolejną rzeczą także i tym razem włączyliśmy się w tę kampanię — wyjaśnia prof. Joanna Żukowska, dziekan Wydziału Inżynierii Lądowej i Środowiska Politechniki Gdańskiej. — Moim zdaniem SafeBike jest idealnym przykładem systemowego podejścia do rozwiązywania bardzo ważnego problemu społecznego, jakim jest zdrowie, życie i bezpieczeństwo na drogach. Jeśli nagle udostępnimy fantastyczną sieć dróg rowerowych, a nie przygotujemy do tego użytkowników, to możemy wylać dziecko z kąpielą. Wzrost aktywności fizycznej jest powszechnym trendem, ale musimy to robić w bezpieczny sposób.

GRZEGORZ SZYDŁOWSKI

NADWAGA I OTYŁOŚĆ TO DUŻY PROBLEM

Szacuje się, że ponad 21 proc. dzieci w wieku szkolnym w województwie warmińsko-mazurskim boryka się z nadwagą lub otyłością. Rozwiązać ten problem chce zarząd województwa, który przyjął program polityki zdrowotnej i wczesnego wykrywania nadwagi wśród uczniów klas I-III szkół podstawowych.

Zdanych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) wynika, że otyłość dzieci jest jednym z najpoważniejszych problemów i wyzwań, z jakimi będą musiały zmierzyć się organizacje zdrowia publicznego w XXI wieku. Niestety statystyki dla Polski nie są pozytywne. Jesteśmy ósmym w Europie krajem z najwyższym odsetkiem dzieci zmagających się z problemem nadwagi i otyłości.

— Zdrowie naszych mieszkańców, szczególnie tych najmłodszych, jest dla nas priorytetem — zaznacza marszałek województwa Marcin Kuchciński. — Zdajemy sobie sprawę z zagro-

żenia, jakim jest nadwaga i otyłość wśród dzieci, dlatego podejmujemy szeroko zakrojone działania, aby się mu przeciwstawić. Program, który przygotowujemy, będzie obejmował kompleksowe działanie oparte zarówno na profilaktyce, jak i wczesnym wykrywaniu chorób u dzieci.

Program będzie realizowany na dwóch płaszczyznach: profilaktyki oraz wsparcia specjalistycznego. Docelową grupą są uczniowie klas I-III szkół podstawowych z województwa warmińsko-mazurskiego. Wsparcie będzie adresowane do dzieci w wieku 7-10 lat, których według danych GUS w regionie mieszka

Fot. Twitter / Urząd Marszałkowski

nico ponad 56 tys. Realizacja programu przewidziana jest jednak na trzy lata, więc zostanie on skierowany także do siedmiolatków wchodzących w wiek, dzięki któremu kwalifikują się

do udziału w inicjatywie, dlatego przewiduje się, że profilaktyka trafi łącznie do około 85 tys. dzieci z Warmii, Mazur i Powiśla.

Wsparcie specjalistyczne zostanie skierowane do

osób, u których podczas badań przesiewowych centyl BMI wskaże 90 i więcej. Jeśli dane dziecko zakwalifikuje się do specjalistycznych porad, będzie mogło skorzystać z konsultacji z lekarzem pediatrą, dietetykiem, psychologiem oraz specjalistą, który przygotuje zestaw ćwiczeń i aktywności fizycznych. Program obejmuje pięć spotkań z każdym specjalistą w wymiarze 60 minut każde. Według wyliczeń z tej formy wsparcia będzie mogło skorzystać około 560 osób rocznie.

Głównym celem projektu jest zwiększenie wykrywalności otyłości i nadwagi wśród dzieci oraz obniżenie wskaźnika

BMI wśród uczestników objętych wsparciem specjalistycznym. Działania prowadzone w ramach przedsięwzięcia będą się opierały na szeroko zakrojonej profilaktyce, która ma za zadanie podnieść poziom wiedzy w zakresie zdrowego trybu życia oraz zrównoważonego odżywiania.

Program będzie realizowany w latach 2025-2027. Jego koszt wyniesie 9 mln zł, co zostanie sfinansowane z Funduszy Europejskich dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027.

Niedługo rozpoczną się konsultacje dla gmin i powiatów województwa warmińsko-mazurskiego, które wezmą udział w programie.

OLSZTYŃSKIE KINA

REPERTUAR HELIOS

Piątek, 12 lipca
ZABIERZ MNIE NA KSIĘŻYC / napisy: 11:30, 14:20, 17:15, 19:15, 20:15; KOD ZŁA / napisy: 12:10, 16:40, 19:45, 21:00; GRU I MINIONKI: POD PRZYKRYWKĄ / familijny / od 6 lat / dubbing: 10:20, 11:10, 11:50, 12:30, 13:30, 14:10, 14:45, 15:45, 16:30, 18:00, 18:00; W GŁOWIE SIĘ NIE MIEŚCI 2 / familijny / dubbing: 10:45, 11:20, 13:00, 13:40, 15:15, 16:00, 17:30, 18:15; WIECZÓR KAWALERSKI: 14:30, 19:00, 21:30; MAXXXINE / napisy: 13:50, 18:45, 21:10; CICHE MIEJSCE. DZIEŃ PIERWSZY / napisy: 20:30; ARKA NOEGO. AHOJ PRZYGODO! / familijny / dubbing: 10:00, 11:40, 16:15; FURIOSA: SAGA MAD MAX / napisy: 18:30, 20:00
Sobota, 13 lipca
BYŁ SOBIE KOT / familijny / dubbing: 10:00, 12:45, 17:15; TWISTERS / napisy: 11:20, 16:20, 19:15, 20:15, 21:00; ZABIERZ MNIE NA KSIĘŻYC / napisy: 12:30, 18:15, 20:00; KOD ZŁA / napisy: 14:00, 19:00, 21:20; GRU I MINIONKI: POD PRZYKRYWKĄ / familijny / od 6 lat / dubbing: 10:20, 11:10, 12:00, 12:30, 13:30, 14:15, 14:45, 15:45, 16:30, 17:00, 18:00; W GŁOWIE SIĘ NIE MIEŚCI 2 / familijny / dubbing: 10:10, 10:45, 11:30, 13:00, 13:50, 15:15, 17:30, 18:30; WIECZÓR KAWALERSKI: 19:30, 21:30; MAXXXINE / napisy: 14:50, 18:45, 21:10; CICHE MIEJSCE. DZIEŃ PIERWSZY / napisy: 20:45; ARKA NOEGO. AHOJ PRZYGODO! / familijny / dubbing: 10:30; FURIOSA: SAGA MAD MAX / napisy: 15:30
Niedziela, 14 lipca
BYŁ SOBIE KOT / familijny / dubbing: 10:00, 12:45, 17:15; TWISTERS / napisy: 11:20, 16:20, 19:15, 20:15; ZABIERZ MNIE NA KSIĘŻYC / napisy: 12:10, 18:15, 20:00; KOD ZŁA / napisy: 14:00, 19:00, 21:20; GRU I MINIONKI: POD PRZYKRYWKĄ / familijny / od 6 lat / dubbing: 10:20, 11:10, 12:00, 12:30, 13:30, 14:15, 14:45, 15:45, 16:30, 17:00, 18:00; W GŁOWIE SIĘ NIE MIEŚCI 2 / familijny / dubbing: 10:45, 11:30, 13:00, 13:50, 15:15, 16:10, 17:30, 18:30; WIECZÓR KAWALERSKI: 19:30, 21:30; MAXXXINE / napisy: 14:50, 18:45, 21:10; CICHE MIEJSCE. DZIEŃ PIERWSZY / napisy: 21:00; ARKA NOEGO. AHOJ PRZYGODO! / familijny / dubbing: 10:20; FURIOSA: SAGA MAD MAX / napisy: 15:00

REPERTUAR MULTIKINO

Piątek, 12 lipca
ARKA NOEGO. AHOJ PRZYGODO! / familijny / dubbing: 10:00, 12:20; BYŁ SOBIE KOT / familijny / dubbing: 11:45, 14:35; CICHE MIEJSCE. DZIEŃ PIERWSZY / napisy: 18:30, 21:20; EGZORCYZM / napisy: 21:40; GARFIELD / familijny / dubbing: 10:30, 13:40, 16:05; GRU I MINIONKI: POD PRZYKRYWKĄ / familijny / dubbing: 10:20, 12:00, 12:40, 14:20, 15:00, 16:40, 17:20, 19:00, 19:40; KOD ZŁA / napisy: 13:55, 16:20, 18:45, 21:10; MAXXXINE / napisy: 16:45, 20:50; W GŁOWIE SIĘ NIE MIEŚCI 2 / familijny / dubbing: 11:00, 12:20, 13:20, 14:40, 15:40, 17:00, 18:00, 19:20, 20:20; WIECZÓR KAWALERSKI: 19:10, 22:00; ZABIERZ MNIE NA KSIĘŻYC / napisy: 11:35, 14:30, 17:25, 20:20, 21:15
Sobota, 13 lipca
ARKA NOEGO. AHOJ PRZYGODO! / familijny / dubbing: 10:00; BYŁ SOBIE KOT / familijny / dubbing: 13:55; CICHE MIEJSCE. DZIEŃ PIERWSZY / napisy: 18:30, 21:20; EGZORCYZM / napisy: 21:25; GARFIELD / familijny / dubbing: 11:30, 16:05; GRU I MINIONKI: POD PRZYKRYWKĄ / familijny / dubbing: 10:20, 12:00, 12:40, 14:20, 15:00, 16:40, 17:20, 19:00, 19:40; KOD ZŁA / napisy: 13:55, 16:20, 18:45, 21:10; MAXXXINE / napisy: 20:50; TWISTERS / napisy: 11:10, 12:15, 15:00, 17:45, 20:30; W GŁOWIE SIĘ NIE MIEŚCI 2 / familijny / dubbing: 10:00, 11:00, 12:20, 13:20, 14:40, 15:40, 17:00, 18:00, 20:20; WIECZÓR KAWALERSKI: 19:10, 22:00; ZABIERZ MNIE NA KSIĘŻYC / napisy: 11:35, 14:30, 17:25, 20:20
Niedziela, 14 lipca
ARKA NOEGO. AHOJ PRZYGODO! / familijny / dubbing: 10:00; BYŁ SOBIE KOT / familijny / dubbing: 13:55; CICHE MIEJSCE. DZIEŃ PIERWSZY / napisy: 18:30, 21:20; EGZORCYZM / napisy: 21:25; GARFIELD / familijny / dubbing: 11:30, 16:05; GRU I MINIONKI: POD PRZYKRYWKĄ / familijny / dubbing: 11:20, 12:00, 13:40, 14:20, 16:00, 16:40, 18:20, 19:00; KOD ZŁA / napisy: 13:55, 16:20, 18:45, 21:10; MAXXXINE / napisy: 20:50; TWISTERS / napisy: 11:10, 12:15, 15:00, 17:45, 20:30; W GŁOWIE SIĘ NIE MIEŚCI 2 / familijny / dubbing: 10:00, 11:00, 12:20, 13:20, 15:40, 18:00; WIECZÓR KAWALERSKI: 20:20; ZABIERZ MNIE NA KSIĘŻYC / napisy: 11:35, 14:30, 17:25, 20:20

REPERTUAR AWANGARDA

Piątek, 12 lipca
DO USŁUG SZANOWNEJ PANI - PROD. FRANCJA: GODZ. 17.45; JUTRO BĘDZIE NASZE - PROD. WŁOCHY: GODZ. 18.00; MARS EXPRESS. ŚWIAT, KTÓRY NADEJDZIE - PROD. FRANCJA: GODZ. 18.15; HUMANITARNA WAMPIRZYCA POSZUKUJE OSÓB CHCĄCYCH POPEŁNIĆ SAMOBÓJSTWO - PROD. KANADA: GODZ. 19.45; KOD ZŁA - PROD. USA, KANADA: GODZ. 20.00; WREDNE LIŚCIKI - PROD. FRANCJA, WIELKA BRYTANIA: GODZ. 20.00
Sobota, 13 lipca
WOLNI. PODRÓŻ DO WNĘTRZA - PROD. HISZPANIA: GODZ. 15.00; MÓJ SYN EZRA - PROD. USA: GODZ. 16.00; WIECZÓR KAWALERSKI - PROD. POLSKA: GODZ. 16.30; JUTRO BĘDZIE NASZE - PROD. WŁOCHY: GODZ. 17.30; DO USŁUG SZANOWNEJ PANI - PROD. FRANCJA: GODZ. 17.45; MARS EXPRESS. ŚWIAT, KTÓRY NADEJDZIE - PROD. FRANCJA: GODZ. 18.15 KOD ZŁA - PROD. USA, KANADA: GODZ. 19.30; HUMANITARNA WAMPIRZYCA POSZUKUJE OSÓB CHCĄCYCH POPEŁNIĆ SAMOBÓJSTWO - PROD. KANADA: GODZ. 19.45; TWISTERS - PROD. USA: GODZ. 19.45
Niedziela, 14 lipca
WOLNI. PODRÓŻ DO WNĘTRZA - PROD. HISZPANIA: GODZ. 15.00; MÓJ SYN EZRA - PROD. USA: GODZ. 16.00; WIECZÓR KAWALERSKI - PROD. POLSKA: GODZ. 16.30; JUTRO BĘDZIE NASZE - PROD. WŁOCHY: GODZ. 17.30; DO USŁUG SZANOWNEJ PANI - PROD. FRANCJA: GODZ. 17.45; MARS EXPRESS. ŚWIAT, KTÓRY NADEJDZIE - PROD. FRANCJA: GODZ. 18.15; KOD ZŁA - PROD. USA, KANADA: GODZ. 19.30; HUMANITARNA WAMPIRZYCA POSZUKUJE OSÓB CHCĄCYCH POPEŁNIĆ SAMOBÓJSTWO - PROD. KANADA: GODZ. 19.45; TWISTERS - PROD. USA: GODZ. 19.45

12 LIPCA
ORGANEK MTV UNPLUGGED

Olsztyn
W ramach cyklu LETNIA ODYSEJA w olsztyńskim Amfiteatrze wystąpi grupa Organek! MOK Olsztyn serdecznie zaprasza na koncert jednej z najciekawszych kapel polskiego rocka – tym razem w akustycznej formule MTV Unplugged. Muzycy zaprezentują publiczności nowe, ciekawe i często zaskakujące aranżacje swoich utworów, bawiąc się w mieszanie różnych gatunków muzycznych. Rock łączy się w nich z elementami cygańskiego jazzu rodem z międzywojennego Paryża, a muzyka literacka z kabaretem, dodatkowo w towarzystwie sekcji dętej.
Godz. 20.00, Amfiteatr im. Czestawa Niemena, ul. Zamkowa 1.

12 LIPCA
URODZINY PANA HENIA

Olsztyn
Urodziny Pana Henia to impreza plenerowa o charakterze spotkania towarzyskiego. Henio Arciszewski to osoba uwrażliwiona muzycznie dlatego do wspólnego świętowania zaprosił zaprzyjaźnionych artystów. Wystąpią: — Czerwony Tulipan -nasza olsztyńska ikona, której przedstawiać nie musimy.
— Piątka z Plusem-zespół wokalny z Samborowa. Dziewczyny na Piątkę z Plusem, które śpiewają piosenki folkowe, popularne, poezję patriotyczną. Utwory współczesne, ale i te z lat 60-tych.
— Iwona Stepnowska & Andrzej Czamara
— Andrzej Czamara & Wojciech Koliński.
Godz. 18.00, Galeria Sowa, ul. Zamkowa 2.

12 LIPCA
FESTIWAL „MIĘDZY BAJKI WŁOŻYĆ”

Lidzbark Warmiński
Spotkanie z Kasią Stanny, która zaprezentuje autorską, niedawno wydaną, pachnącą jeszcze farbą drukarską, książkę. Opisuje w niej życie swoich rodziców – znakomitych grafików i ilustratorów książek oraz swoje wspomnienia z nimi związane. A wszystko dzieje się na pasjonującym tle losów powojennej Warszawy. Poza prezentacją książki istotnym akcentem inauguracji Festiwalu „Między bajki włożyć” będzie otwarcie wystawy „Janusz Stanny dzieciom” prezentującej wybór prac artysty, które znalazły się w znanych i lubianych książkach dla dzieci, a także książki przezeń napisane. Dla dużych będzie to znakomita okazja, aby obejrzeć oryginalny ilustracji pamiętanych z lat dzieciństwa.
Godz. 16.00, Oranżeria Kultury, ul. Krasickiego 2.

12 LIPCA
KLUB FILMOWY OSÓB NIEWIDOMYCH
– PROJEKCJA FILMÓW Z AUDIODESKRYPCJĄ
Olsztyn

Darmowa projekcja filmu. W pokazie mogą brać udział wyłącznie osoby z dysfunkcją wzroku (z przewodnikiem). Projekcja w ramach projektu „Krajowy zasób cyfrowych filmów z polską audiodeskrypcją dla osób niewidomych” realizowany przez Stowarzyszenie „De Facto”. Dofinansowano ze środków MKiDN pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.
Godz. 14.00, Wojewódzka Biblioteka Publiczna (sala konferencyjna), ul. 1 Maja 5.

DNI GRUNWALDU 2024

Stębark
12 LIPCA
W programie m.in.
9.00 – Msza Święta w opowie średniowiecznej Scholi Grunwaldzkiej (j. łaciński, Kaplica Polowa Wielkiego Mistrza)
9.30 – II Grunwaldzki Turniej Włóczni i Tarczy (Chorągiew Komturstwa i Miasta Gdańska)
10.00 – XII Mistrzostwa Polski w Szachach Historycznych wg XIV wiecznych traktatów traktatów (OBÓZ – Chorągiew Mazowiecka „Siemowita”)
12.30 – „Grunwaldzkie Wici”
14.00 – Mistrzostwa Polski w Walkach Rycerskich – Turniej bojowy “Samowtór”, walki 2vs2 (Chorągiew Podolska)
17.00 – Próba generalna XXVI Inscenizacji Bitwa pod Grunwaldem
18.30 – Mistrzostwa Polski w Walkach Rycerskich – VIII Turniej Bojowy Miecza Jednoręcznego „O Złoty Pas Grunwaldu” (Chorągiew Gończa)
19.00 – Wigilia – Akatyst ku czci Matki Bożej z procesją do ruin kaplicy pobitewnej, liturgia w opowie średniowiecznej Scholii Grunwaldzkiej.
13 LIPCA
9.30 – Godzinki o Niepokalanym Poczęciu NMP (Kaplica Polowa Wielkiego Mistrza)
11.15 – X Młodzieżowe Mistrzostwa Polski w Walkach Rycerskich – FINAŁ (Chorągiew Podolska)
12.30 – Apel Grunwaldzki na Wzgórzu Pomnikowym
13.30 – Koncert zespołu muzyki dawnej (scena u Rycerzy)
14.00 – Wyjście rekonstruktorów historycznych na pole bitwy
15.00 – XXVI Inscenizacja Bitwy pod Grunwaldem
17.00 – Koncert zespołu muzyki dawnej (scena u Rycerzy)
19.00 – 24.00 Grunwaldzka Scena Kulturalna cz. II (scena u Rycerzy).

13 LIPCA
ISTNY KOSMOS: MIĘDZYGALAKTYCZNE SOBOTY
Olsztyn

Działania animacyjne „Budujemy raketę!”, familijne warsztaty kreatywno-refleksyjne „Alternatywne konstelacje” oraz profesorskie gadanie Stanisława Czachorowskiego (UWM) „Ziemske mikrokosmosy”.
Program:
— 15.00 Działanie animacyjne Budujemy raketę!
— 16.30 Familijne warsztaty kreatywno-refleksyjne Alternatywne konstelacje
— 18.00 Profesorskie gadanie Stanisława Czachorowskiego (UWM) - Ziemske mikrokosmosy.
Godz. 15.00, Zajezdnia Trolejbusowa i okolice, ul. Knosaty 3b.

13 LIPCA
OTWARTY SALON PIANISTYCZNY
Lidzbark Warmiński

Usłyszymy wykonania Marcina Mackiewicza – pianisty, organisty, aranżera, pedagoga. Marcin Mackiewicz ma na swoim koncie wiele koncertów, spotkań muzycznych, a także płytę z utworami kompozytorów różnych epok na organy. Jest absolwentem Akademii Muzycznej w Łodzi, a od wielu lat związany jest z Sanktuarium Matki Bożej Pokoju w Stoczku Klasztornym, gdzie pełni funkcję organisty. Na co dzień jest pianistą Ośrodka Chopinowskiego w Szafarni. W jego wykonaniu usłyszymy utwory Fryderyka Chopina, a także kompozycje własne artysty.
Godz. 16.00, Oranżeria Kultury, ul. Krasickiego 2.

🏠 NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

SPRZEDAM działki Płoskinia,
508-123-043

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL
503-103-703

zamienię

WWW.ZAMIANY.OLSZTYN.PL
mieszkań, domów, siedlisk „As”
603-584-180

⚙️ PRACA

dam pracę

W gospodarstwie mlecznym, 534-920-987

ZATRUDNIĘ kierowcę kat. C+E
(wywrotka), praca na pełny etat.
Marcinkowo, Gierzwald, 693-858-242

ZATRUDNIĘ tokarzy i frezerów

oraz spawacz - ślusarz 607-372-535

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie,
501-172-462

🔧 USŁUGI

budowa | remont

USŁUGI hydrauliczne przyłącza
WOD.-KAN., koparka, 602-211-863

📶 RÓŻNE

sprzedam

DREWNO kominkowe, grab i inne
gatunki, transport gratis, cena:
300zł/mp, 794-630-121, 576-935-573.

🚜 ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

KURY młode nioski, od hodowcy,
szczepione, dowóz, TANIO, 502-031-298

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 10 lipca 2024 r. zmarła w wieku 83 lat Nasza Kochana Żona, Mama, Babcia i Prababcia
ś. † p. Barbara Korczakowska
Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 15 lipca 2024 r. (poniedziałek) o godz. 12.00 Mszą Świętą Pogrzebową w kościele pw. NSPJ przy ul. Kopernika w Olsztynie. Ceremonia pochowania odbędzie się na cmentarzu komunalnym przy ul. Poprzecznej w Olsztynie. Pograżona w żalobie rodzina

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 9 lipca 2024 r. odszedł od nas Nasz Kochany Mąż, Tata, Dziadek i Teść
ś. † p. Janusz Tabęcki
Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 13 lipca 2024 r. o godz. 11.00 Mszą Świętą Żałobną w kościele św. Józefa przy ul. Jagiellońskiej. Po Mszy urna z Prochami zostanie złożona do grobu na cmentarzu komunalnym przy ul. Poprzecznej. Pograżona w smutku rodzina

Doktorowi Aleksandrowi Stankiewiczowi
wyrazy szczerego współczucia i słowa otuchy po śmierci
Żony
składają pracownicy
Oddziału Klinicznego Chirurgii Naczyniowej
Szpitala Wojewódzkiego w Olsztynie

Z głębokim smutkiem i poczuciem straty przyjęliśmy wiadomość o śmierci
naszej Przyjaciółki
Elżbiety
Bandurskiej-Stankiewicz

Wyrazy współczucia i wsparcia
Aleksandrowi, Ewie,
Ani i Konradowi
składają
Jola i Andrzej Szydzińscy z Rodziną

docieramy do 1400000 odbiorców
wykorzystujemy zaawansowane sposoby emisji i targetowania reklam
dostarczymy Twoją ofertę do potencjalnych klientów na najpopularniejszych nośnikach
zapewniamy pełne raportowanie efektów przeprowadzonych działań

GAZETA OLSZTYŃSKA.
tel. 885 998 201

Z ogromnym żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci
Pani prof. dr hab. n. med.
Elżbiety Bandurskiej-Stankiewicz
Najszczerze wyrazy współczucia składamy
Panu dr. Aleksandrowi Stankiewiczowi
oraz Rodzinie Pani Profesor
Zespół Kliniki Pulmonologii
Warmińsko-Mazurskiego Centrum Chorób Płuc w Olsztynie

Składamy wyrazy głębokiego współczucia

Rodzinie

naszego Mentora, Nauczyciela, Wspaniałego Człowieka i Wybitnego Lekarza

Profesor dr hab. n. med.

Elżbiety Bandurskiej-Stankiewicz

Koleżanki i koledzy z Oddziału Klinicznego Ginekologiczno-Położniczego
i Oddziału Klinicznego Ginekologii Onkologicznej
Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Olsztynie

ARKADIA
Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85
tel. 89 526 67 53, 665 175 125
całodobowe przewozy zmarłych
www.zuparkadia.olsztyn.pl
Gwarantujemy godną i kulturalną posługę

ARKA **USŁUGI POGRZEBOWE**
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska
OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
☎ **89 534 72 42, 605 635 908**
OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)
☎ **89 526 66 01, 605 665 909**
www.arkaolsztyn.pl
Całodobowy przewóz zmarłych

Władzom i Członkom
Rady Warmińsko-Mazurskiej Izby Architektów,
Władzom Miasta Elbląga,
Departamentowi Urbanistyki i Architektury,
Wszystkim Architektom i Przyjaciołom
Magistra Inżyniera Architekta
Piotra
Andrzejewskiego
którym był oddany duszą, umysłem i sercem,
za udział w uroczystościach pogrzebowych
składają serdeczne podziękowania
siostra Ewa i córka Maja z rodzinami

TU ZLECISZ ZAMIESZCZENIE
NEKROLOGU LUB KONDOLENCJI
W „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ” I „DZIENNIKU ELBLĄSKIM”
NEKROLOGI (wymagany akt zgonu). Terminy przyjęć*:
• na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
• na wtorek, środę, czwartek, piątek – dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00
* Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5
KONDOLENCJE
(wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania
Biuro Ogłoszeń, **OLSZTYN, plac Józefa Bema 5**
czynne w godz. 7.00-15.00, soboty – nieczynne
tel. 514-800-517, b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl
www.pozegnania.net
Biuro Ogłoszeń, **ELBLĄG, ul. Rybacka 35,** tel. 55-236-18-02
pon.-pt. godz. 8.00-16.00

MARSZAŁEK SPOTKAŁ SIĘ Z OLIMPIJCZYKAMI

Czas do rozpoczęcia Igrzysk Olimpijskich i Paraolimpijskich w Paryżu można już liczyć w dniach. Obecnie sportowa reprezentacja województwa warmińsko-mazurskiego liczy dziewięciu zawodników, jednak liczba ta może się jeszcze zwiększyć.

Igrzyska olimpijskie to najstarsza i najbardziej rozpoznawalna międzynarodowa impreza sportowa, która jest organizowana co cztery lata pod hasłem szlachetnego współzawodnictwa i braterstwa wszystkich narodów na świecie. Przesłanie, które od dawna towarzyszy imprezie, głosi, że „Najważniejszą rzeczą w igrzyskach olimpijskich jest nie zwyciężyć, ale wziąć w nich udział”. W województwie warmińsko-mazurskim na szczycie konkurowania na ten moment jest pewnych dziewięciu sportowców:

- * Maciej Kowalewicz (strzelectwo)
- * Piotr Woźniak (pływanie)
- * Agata Barwińska (żeglarstwo)
- * Aleksandra Lisowska (maraton)
- * Przemysław Zamojski (koszykówka 3x3)
- * Przemysław Korsak (kajakarstwo)
- * Konrad Bukowiecki (pchnięcie kulą)
- * Konrad Zalewski (bieg na 400 m.)
- * Otylia Marczyk (kolarstwo).

- Serdecznie gratuluję wszystkim sportowcom kwalifikacji olimpijskiej i paraolimpijskiej, bo to ogromny zaszczyt wziąć udział w tak wielkim wydarzeniu – mówił podczas spotkania online marszałek Marcin Kuchciński. – Jesteśmy niezwykle dumni z tego, że Warmię, Mazury i Powiśle będzie reprezentować grupa tak wyśmienitych sportowców. Wierzymy w was, trzymamy kciuki i możecie być pewni, że podczas waszych zmagania w Paryżu będziecie mieli wsparcie kilkaset kilometrów dalej.

Sportowcy, którzy wystartują w Igrzyskach Olimpijskich, mogą w przyszłym roku skutecznie aplikować o stypendium, które za sam udział w imprezie wynosi 1100 zł miesięcznie oraz o nagrodę samorządu województwa. W tym roku zarząd województwa przygotował dodatkowe wsparcie dla sportowców, którzy są jednymi z największych ambasadorów regionu.

- Doceniając wasze osiągnięcia, chcemy jeszcze w tym roku zainicjować akcję #TeamWarmiaMazury i podpisać z reprezentującymi was organizacjami umowy promocyjne dotyczące imprez krajowych lub międzynarodowych, w których będziecie występować w najbliższych miesiącach – wyjaśniła wicemarszałkini województwa Katarzyna Sobiech. - Chcemy, żebyście mieli możliwość promowania logo województwa podczas tych wydarzeń, by dumnie pokazywać, skąd jesteście

#TEAMWARMIAMAZURY
NIE DOTYCZY SAMYCH
IGRZYSK OLIMPIJSKICH,
GDZIE SPORTOWCY
WYSTĘPUJĄ W BARWACH
NARODOWYCH. TA
NOWA INICJATYWA
TO UZUPEŁNIENIE
SYSTEMU WSPARCIA
SPORTU Z BUDŻETU
WOJEWÓDZTWA,
KTÓRY W 2024 ROKU
PRZEZNACZYŁ NA
STYPENDIA 290 000 ZŁ
I 115 000 ZŁ NA NAGRODY
SPORTOWE.

Spotkanie było okazją do rozmów sportowcami, którzy są na etapie przygotowań do igrzysk olimpijskich, z przedstawicielami

Marszałek Marcin Kuchciński podczas spotkania online z warmińsko-mazurskimi olimpijczykami

samorządu województwa i władz Olsztyna (obecny był również prezydent Olsztyna Robert Szewczyk). W spotkaniu nie mogli wziąć udziału wszyscy warmińsko-mazurscy olimpijczycy - ostatecznie z marszałkiem rozmawiali: Agata Barwińska, Maciej Kowalewicz, Wojciech Załuski (trener Przemysława Korsaka), Konrad Bukowiecki z trenerem Ireneuszem Bukowieckim, Karol Zalewski i Otylia Marczyk. Jak się okazuje, tylko lekkoatleci, czyli Konrad Bukowiecki i Karol Zalewski, będą mieszkać w wiosce olimpijskiej w Paryżu.

- Moje igrzyska nie będą się rozgrywać w Paryżu, tylko w oddalonej o ponad sześć godzin jazdy samochodem Marsylii na tamtejszej zatoce – mówi Agata Barwińska -

DLATEGO NIE BĘDZIEMY
MIESZKALI W WIOSCE
OLIMPIJSKIEJ, TYLKO
W WIOSCE ŻEGLARSKIEJ.

To bardzo trudny akwen, który jest otoczony górami, a bezpośrednio na nim

występuje wiele wysp i prądów. Obecnie przebywam w Polsce, jestem już po zapoznaniu się z terenem, przechodzę ostatnie „szlify” i ochładzam głowę. Do Marsylii lecę tydzień przed igrzyskami i tam będę miała ostatnie treningi przez zmaganiemi, które rozpoczyna się 1 sierpnia.

W zastępstwie za Przemysława Korsaka w spotkaniu wziął udział trener kajakarza Wojciech Załuski. - Przemek jest obecnie na zgrupowaniu w Portugalii, gdzie będzie przebywał jeszcze około trzy tygodnie, a prosto stamtąd pojedzie do Francji - wyjaśnia trener Załuski. - My również będziemy przebywać poza centrum, bo nasz obiekt również jest oddalony od Paryża. Przemek to osoba, która w tym roku uzyskała kwalifikację olimpijską i wkłada bardzo dużo pracy w to, co robi. Ze swojej strony chciałbym dodać, że w województwie mamy coraz lepszą sytuację. Kiedyś kajakarze szukali ośrodków szkoleniowych na południu Polski. Teraz sportowcy przyjeżdżają trenować do nas, czego

przykładem jest właśnie nasz olimpijczyk Przemysław Korsak, który przyjechał do Elbląga z Gorzowa. To bardzo dobry trend i cieszę się, że ta sytuacja się poprawia.

Z KOLEI ZAWODY
STRZELECKIE ODBĘDĄ
SIĘ W CHÂTEAUROUX,
KTÓRE JEST - CO ZA
ZBIEG OKOLICZNOŚCI -
MIASTEM PARTNERSKIM
OLSZTYNA. TO WŁAŚNIE
TU WYSTARTUJE MACIEJ
KOWALEWICZ.

- Obiekt jest bardzo duży, a strzelectwo będzie prawdopodobnie jedyną dyscypliną w tym miejscu. Byliśmy tam na rekonesansie i miejsce robi niesamowite wrażenie. My również nie doświadczymy klimatu wioski olimpijskiej, jednak z drugiej strony może to i lepiej – będziemy mieć większy spokój i czas dla siebie, żeby pozbierać myśli – stwierdza Maciej Kowalewicz.

Natomiast Otylia Marczyk jest już na miejscu i tam przygotowuje się do zmagania olimpijskich. - Właśnie jesteśmy w drodze do Paryża - jedziemy na objazd trasy i rekonesans. To bardzo ważne, żeby dokładnie poznać miejsce, w którym będziemy rywalizować na igrzyskach, a teraz jest na to najlepszy moment – mówiła podczas spotkania Otylia Marczyk, która łączyła się bezpośrednio z Francji.

Po dłuższej przerwie spowodowanej kontuzjami do Paryża pojedzie również Konrad Bukowiecki, dla którego będą to już kolejne igrzyska z kolei.

- Nastawienie jest bardzo dobre – mówi Konrad

Bukowiecki. - Nasza kwalifikacja olimpijska kończyła się bardzo późno, bo w zasadzie do 30 czerwca musieliśmy czekać na informacje, kto się zakwalifikuje. Bardzo się cieszę, że wywalczyłem moją kwalifikację, i że po raz trzeci jadę na igrzyska.

JAKO MŁODY CHŁOPAK
ZAŁOŻYŁEM SOBIE, ŻE
CHCĘ BYĆ NA PIĘCIU
IGRZYSKACH, I NA
SZCZĘŚCIE UDAJE MI
SIĘ TO KONSEKWENTNIE
REALIZOWAĆ.
W OBLICZU MOICH
OSTATNICH KONTUZJI
I NIEUSTANNEJ WALKI
O TO, ŻEBY WRÓCIĆ DO
ZDROWIA, TO UWAŻAM,
ŻE SAMA INDYWIDUALNA
KWALIFIKACJA JEST JUŻ
OGROMNYM SUKCESEM.

Ostatni z olimpijczyków, który wziął udział w spotkaniu, jedzie do Paryża jako obrońca złotego medalu. Karol Zalewski zaznaczył, że zrobi wszystko, co w jego mocy, aby to złoć utrzymać.

- To będą moje trzecie igrzyska - przypomina Karol Zalewski. - Sztafetą mieszaną będziemy bronić tytułu mistrza olimpijskiego, dlatego presja jest ogromna. My jednak podchodzimy do tego ze spokojną głową. Będą to dla nas ciężkie igrzyska, ale będziemy się starać wejść do finałów i walczyć o medale.

>>> Olimpiada w Paryżu rozpocznie się 26 lipca i potrwa do 11 sierpnia. W imprezie weźmie udział około 10,5 tys. sportowców z całego świata, którzy zmierzą się w 329 konkurencjach w 32 sportach.

PRASA INFORMOWAŁA

* „Gazeta Olsztyńska”, 6 kwietnia 1974 roku
Koszykarki Stomilu Olsztyn zdecydowanie wywalczyły tytuł mistrza grupy północnej w II lidze, awansując tym samym do ekstraklasy. Podopieczne trenera Aleksandra

Grzegorzewskiego nie przegrały ani jednego pojedynku, co jest rzeczą bez precedensu w historii rozgrywek polskiej koszykówki. Nic więc dziwnego, że drużyna Stomilu, jak i jej trener zbierają zasłużone gratulacje.

Przedwcześniej koszykarki goszczone były przez dyrekcję Olsztyńskich Zakładów Opon Samochodowych, która sprawuje patronat nad klubem. Drużynę wraz z trenerem i kierownictwem serdecznie powitał dyrek-

tor naczelny OZOS-u inż. Władysław Leonhard, a następnie dziewczętom pogratulował sukcesu sekretarz KW PZPR Edmund Wojnowski. (...) Jeszcze w tym miesiącu koszykarki Stomilu planują

rozegranie kilku spotkań kontrolnych, do tej pory jednak nie wiadomo z kim. W maju rozegrany zostanie w Olsztynie turniej o Puchar Miast, do którego zgłosiły już swój akces mistrzynie Polski - drużyna ŁKS Łódź,

oraz zespoły I-ligowe Spójnia Gdańsk i Lech Poznań. (...) Z pewnością występy koszykarek Stomilu w ekstraklasie cieszyć się będą takim samym zainteresowaniem, jak pojedynki mistrzowskie siatkarki AZS.

OLEK LUBI, GDY MOCNO WIEJE

ŻEGLARSTWO \\ Pięć wyścigów i pięć bezdyskusyjnych zwycięstw - taki był bilans startu Aleksandra Grygołowicza w regatach Nord Cup w Górkach Zachodnich w Gdańsku. Obecnie 12-latek z Olsztyna intensywnie przygotowuje się do mistrzostw świata.

Obecny rok jest dla Olka bardzo udany - jak już wcześniej informowaliśmy, zawodnik olsztyńskiej Jungi znakomicie spisuje się w Pucharze Europy: rywalizację w klasie Open Skiff zaczął w maju od piątego miejsca we Włoszech, potem zwyciężył w Sopocie, a w trzecim starcie - na węgierskim Balatonie - był drugi. W efekcie w klasyfikacji generalnej PE jest wiceliderem z minimalną stratą do pierwszego miejsca - wszystko rozstrzygną kończące cykl regaty na Sardynii, które zaplanowano na przełomie października i listopada.

Ale nie samym Pucharem Europy młody olsztynianin żyje, o czym chociażby świadczą regaty Nord Cup w Górkach Zachodnich, podczas których wręcz zdeklasował rywali,

osiągając na mecie nawet 400-metrową przewagę nad nimi!

- Impreza była zaliczana do Pucharu Polski - wyjaśnia trener Adam Liszkiewicz. - Do tej pory odbyło się pięć regat, no i Olek w swojej kategorii wiekowej jest liderem, lecz obecnie myślimy już o mistrzostwach świata, które 26 lipca rozpoczyna się na jeziorze Garda we Włoszech.

Z Olsztyna w zawodach weźmie udział tylko Aleksander Grygołowicz, a jego wyjazd tradycyjnie z własnej kieszeni opłaca rodzice. - Co do szans syna, to wszystko zależy od wiatru, bo Olek lubi pływać, jak jest mocny wiatr - wyjaśnia Grzegorz Grygołowicz, ojciec młodego żeglarsza i... siatkarza. - Jak dobrze będzie wiało, wtedy czołowa dziesiątka jest w jego za-

Olek Grygołowicz na najwyższym stopniu podium w Górkach Zachodnich

sięgu. Pamiętajmy, że to nawet Indonezyjczycy i Jassa mistrzostwa świata, więc będą między innymi naprawdę nikt nie wie,

jak oni pływają. Nigdy nie widzieliśmy ich na regatach, bo do tej pory każdy na swoich wodach pływał. Dlatego międzynarodowa rywalizacja w młodych kategoriach wiekowych jest jedną wielką niewiadomą.

Większym optymistą co do szans Olka jest jego trener klubowy: - Jeśli nie będzie miał jakiegoś pecha, to powinien być w Top 5 - ocenia Adam Liszkiewicz. - W poniedziałek w Pluskach zaczynamy tygodniowy obóz, podczas którego Olek będzie się przygotowywał do startu w mistrzostwach świata - wyjaśnia olsztyński szkoleniowiec, który sam do Włoch się jednak nie wybiera, bo w tym czasie będzie się opiekował pozostałymi młodymi żeglarzami Jungi.

Warto wyjaśnić, że szanse na medale mistrzostw

Polski, które na początku września odbędą się w Sopocie, mają Hanna Ilowiecka w U-12 i Marcel Cichocki w U-15.

We Włoszech Aleksandrem Grygołowiczem będzie się opiekował trener Kamil Zwolak z Sopotu - ten sam, pod którego okiem w maju Olek zajął drugie miejsce w Pucharze Europy na Balatonie.

Podobno w przyszłym roku gospodarzem mistrzostw świata ma być Japonia, co będzie olbrzymim wyzwaniem dla rodziców. Oczywiście wyzwaniem finansowym, bo przecież do Japonii trzeba też dostarczyć łódki. - Myślę, że z Europy pojedzie najwyżej kilka osób, bo bariera finansowa tym razem będzie nie do pokonania - przypuszcza Grzegorz Grygołowicz.

ARTUR DRYHNYCZ

TRZECIOLIGOWCY TRENUJĄ, GRAJĄ I SIĘ WZMACNIAJĄ

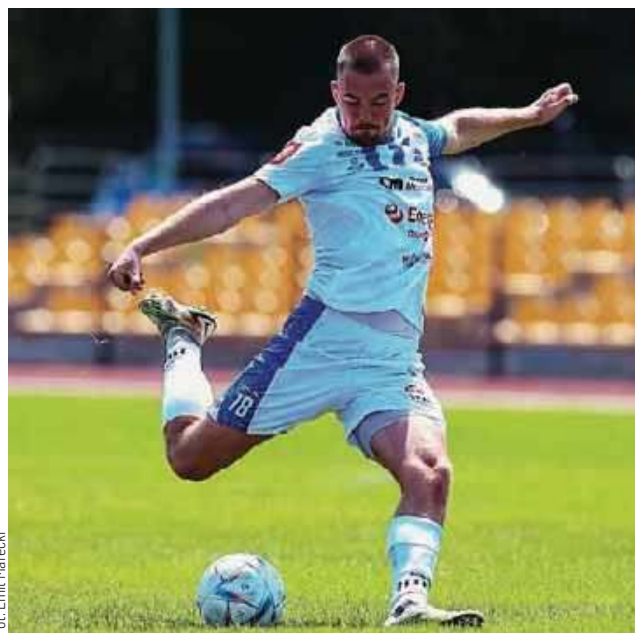
PIŁKA NOŻNA \\ Trzej nasi trzecioligowcy - Stomil Olsztyn, GKS Wikielec i Polonia Lidzbark Warmiński - intensywnie przygotowują się do sezonu, który zacznie się 3 sierpnia.

Stomil od 1 lipca ciężko pracuje pod okiem Piotra Zajączkowskiego. Cały czas klaruje się sztab szkoleniowy klubu, ale wydaje się, że asystentami będą Daniel Michalowski oraz Sebastian Całka. Za szkolenie bramkarzy wciąż ma odpowiadać Zbigniew Małkowski. Olsztynianie zagraли dotychczas dwa spotkania sparingowe z innymi III-ligowcami. Tydzień temu przegrali 1:2 z Polonią Lidzbark Warmiński, a w środę tygodnia zremisowali 2:2 z Zawiszą Bydgoszcz.

- Zmierzyliśmy się z zespołem, który będzie walczył o awans do II ligi - ocenił Piotr Zajączkowski. - W pierwszej połowie zagramyśmy składem prawie optymalnym na ten moment, w drugiej zagramy zawodnicy testowani

i gracze rezerw. W drugiej połowie mieliśmy kilka akcji, które mogłyby zakończyć się zdobyciem bramki. Gole straciliśmy po stałych fragmentach, a sami strzeliliśmy po pięknych akcjach z ataku szybkiego. Cieszę się, że z dobrej strony pokazał się Jakub Karpiński, który ma walory szybkościowe, jest zadziornym napastnikiem. Poza tym Denis Gojko zagrał przyzwoicie na pozycji ofensywnego pomocnika.

W tym tygodniu Stomil zakontraktował piłkarza rodem z Białegostoku, wychowanka Jagiellonii. Jakub Orpik w zeszłym sezonie grał w III-ligowych rezerwach mistrza Polski. - Stomil to duży klub z ciekawą historią, który z pewnością nie zasługuje na grę w III lidze - mówi nowy defensywny pomoc-

Jakub Orpik podpisał kontrakt ze Stomilem Olsztyn

nik Stomilu. - Największy wpływ na moje przyjsięcie do Olsztyna miała wizja trenera Piotra Zajączkow-

W sobotę Stomil zagra sparing z GKS Wikielec, który tydzień temu pokonał 2:0 Zawiszę Bydgoszcz. Trener Damian Jarzembowski w tym tygodniu pozyskał kolejnego doświadczonego obcokrajowca, chociaż poważnie związanego z regionem. Jest to brazylijski napastnik João Augusto, który ostatnio grał w III-ligowej Concordii Elbląg, a wcześniej m.in. w Huraganie Morąg, Olimpii Grudziądz i Wigrach Suwałki.

Wcześniej do GKS-u trafił doskonale znany w Olsztynie czeski obrońca Lukas Kubaň.

Polonia Lidzbark Warmiński w tym tygodniu też ogłosiła podpisanie umowy z nowym piłkarzem. Beniaminek III ligi po podejściu Piotra Karłowicza (prawdopo-

dobnie Tęcza Biskupiec) musiał szukać zastępstwa do ataku, no i padło na Kostiantyna Czernija, który ostatnio reprezentował barwy II-ligowej Olimpii Grudziądz. W sezonie 2023/24 w 24 występach strzelił sześć goli, w tym m.in. jesienią Stomilowi Olsztyn. Wcześniej Polonia zakontraktowała bramkarza Norberta Florczaka, który miał za sobą dobry sezon w Mławiance Mława, a wcześniej grał m.in. w Sokole Ostróda. W Lidzbarku Warmińskim będzie też grał pomocnik Czesław Raburski, który ma na koncie występy w I i II lidze w barwach Chojniczanki Chojnice.

Polonia w niedzielę zagra grę kontrolną z Olimpią Elbląg. Mecz z II-ligowcem odbędzie się na stadionie przy ul. Bartoszyckiej. **EM**

NOGĘ ZŁOŻY I NAPASTNIKA PRZYPILNUJE

PIŁKA NOŻNA Arkadiusz Godlewski na co dzień w ławskim szpitalu składa złamane nogi, ręce i nadgarstki, natomiast podczas weekendu przeistacza się w obrońcę A-klasowej Osy Ząbrowo. I robi to tak dobrze, że weźmie udział w mistrzostwach świata lekarzy!

Ortopeda z ławskiego szpitala pochodzi z pogranicza Mazowsza i Podlasia, nic więc dziwnego, że na medycynę postanowił dostać się w Białymstoku. A że od zawsze lubił też biegać za piłką, więc wstolicy Podlasia grał w występujących wówczas w okręgówce Orleńcach Czyżew.

OCZYWIŚCIE ROBIŁ TO JEDYNI W WOLNYCH CHWILACH OD WKUWANIA CHEMII, BIOLOGII MEDYCZNEJ, BIOFIZYKI, ANATOMII, FIZJOLOGII, PATOMORFOLOGII, MIKROBIOLOGII, IMMUNOLOGII, GENETYKI KLINICZNEJ, HIGIENY I EPIDEMIOLOGII, DIAGNOSTYKI LABORATORYJNEJ, ZDROWIA PUBLICZNEGO, PSYCHOLOGII LEKARSKIEJ, ETYKI LEKARSKIEJ, FARMAKOLOGII I TOKSYKOLOGII.

Uff, dużo tego było, ale ostatecznie futbol nie stał się nauce na drodze, więc

w grudniu 2016 roku pan Arkadiusz zameldował się w Iławie. - Na początku musiałem się zdomować w szpitalu i nowym dla mnie środowisku, poza tym miałem wiele dyżurów, dlatego postanowiłem na jakiś czas od piłki odpocząć - wyjaśnia Arkadiusz Godlewski. - Ograniczałem się jedynie do udziału w meczach lekarzy.

Ale ciągnie wilka do lasu, tym bardziej że dwa lata temu powstała reprezentacja Polski lekarzy, która z marszu w ubiegłym roku zajęła trzecie miejsce w rozegranych w Austrii mistrzostwach świata!

- Nie było wtedy czasu na jakąś dłuższą selekcję zawodników do kadry, jednak teraz Bartosz Dunajski z gdańskiej Gedanii, który jest selekcjonerem reprezentacji, poświęcił sporo czasu na obserwację kandydatów. M.in. był na corocznych igrzyskach lekarskich w Zakopanem, od których zaczęła się moja przygoda w kadrze - wspomina pan Arkadiusz. - Początkowo trener wybrał 40 zawodników, ostatecznie po zgru-

powaniu w Łodzi zostało 25 graczy, którzy polecą do Australii. Uznałem wówczas, że warto byłoby gdzieś potrenować i pograć, dlatego zaczęłem się w Osie. Poszedłem na trening, no i skończyło się na tym, że zostałem zgłoszony do rozgrywek. W efekcie rozegrałem w Ząbrowie całą rundę wiosenną.

Warto zauważyć, że w kadrze mogą być tylko lekarze, a nie przedstawiciele wszystkich zawodów medycznych. - Nie mogą grać nawet dentyści, ponieważ w wielu krajach nie uważa się tego zawodu za stricte medyczny - wyjaśnia ortopeda z Iławy.

Mistrzostwa świata są rozgrywane co roku, więc już niedługo polscy lekarze - w tym Arkadiusz Godlewski - brązowych medali będą bronić w Australii. W imprezie zagra 16 drużyn, które zostaną podzielone na cztery grupy, a do dalszej fazy awansują po dwie najlepsze. - Mistrzostwa rozpoczną się 20 lipca, ale my wylatujemy już 14 lipca ze względu na aklimatyzację - twierdzi iławski

Fot. archiwum domowe

Na facebookowym profilu Reprezentacji Polski Lekarzy o Arkadiuszu Godlewskim napisano: Boiskowy pitbull, nie obawiający się żadnego rywala, agresywny i skuteczny w odbiorze z bardzo dobrymi walorami ofensywnymi

lekarz. - W ubiegłym roku w Austrii zapomnieli o niej Koreańczycy, w efekcie szybko padli.

Australia leży na drugim końcu świata, więc jak już się tam dotrze, to chyba warto - poza kopaniem

piłki - też coś zobaczyć. - Będziemy tam w sumie dwa tygodnie, więc - mimo czasu poświęconego na aklimatyzację - w naszym programie znajdą się też elementy krajoznawcze. Turniej zostanie rozegrany w mieście Sunshine Coast (stan Queensland - red.) na wybrzeżu Oceanu Spokojnego. Do Brisbane, trzeciego co do wielkości miasta Australii, mamy tylko sto kilometrów, co w miejscowych warunkach oznacza po prostu blisko. Poza tym na dwa dni polecimy do Sydney, a o to, co tam ostatecznie zobaczymy, zadbaają „kierownicy wycieczki”, której w naszej reprezentacji jest aż kilku. Co ciekawe w mieście, gdzie będą rozgrywane mistrzostwa, mieszka mój kolega z czasów studenckich, który wtedy grał w juniorach Jagiellonii. Z powodu kontuzji zakończył przygodę z futbolem, po czym wyemigrował do Australii. Jeszcze raz okazało się, jak ten świat jest mały - kończy Arkadiusz Godlewski.

ARTUR DRYHNYCZ

No, to kończymy piłkarskie mistrzostwa Europy (i myślimy o igrzyskach, które zaczną się za niespełna dwa tygodnie). W zasadzie prawie wszystko jest już jasne. W finale EURO 2024 zupełnie nieoczywista para: Hiszpania - Anglia. Piłkarze z Półwyspu Iberyjskiego cały turniej grali jak z nut, przeszli jak burza przez swoją grupę, byli od początku turnieju bardzo przekonujący, wygrali z gospodarzami mistrzostw, a w półfinale z aktualnym wicemistrzem świata i najlepszą drużyną z Europy Mundia-

CZARNECKI O SPORCIE

NIEOCZYWISTY FINAŁ EURO 2024

lu 2022 w Katarze - Francja. Natomiast synowie Albionu męczyli się niemilosierdzie: strzelali tyle bramek, co kot napłakał, powszechnie krytykowano ich za styl, a w fazie pucharowej wygrali dzięki karnym. Tu akurat mocno krytykowany trener Gareth Southgate wyciągnął wnioski z finału poprzednich mistrzostw Europy, gdy Anglicy na Wembley ulegli Włochom właśnie po serii „jedenastek”. Piłkarzom z Wysp Brytyjskich trochę sprzyjało szczęście, bo dostali w półfinale z Holandią karnego raczej „z kapelusza”, ale ponoć szczęście sprzyja lepszym. Mr Southgate wykonał w sumie bardzo dobrą

robotę, bo trenera rozlicza się po wynikach, a Anglia na dwóch kolejnych EURO dociera do finału, w którym nie ma ani obrońcy tytułu - Italii, ani wspomnianych wicemistrzów globu - Francji, ani medalistów dwóch ostatnich mistrzostw świata (srebro i brąz) - Chorwacji, ani faworytów - Portugalii i Holandii. Prezes PZPN i pewnie wielu polskich kibiców żałuje, że nie dojdzie do finału drużyn z „polskiej” grupy, czyli Francja - Holandia. To by zmusiło do spojrzenia na Białą-Czerwoną z trochę innej, lepszej perspektywy. Na pocieszenie można jednak

Fot. PAP/EP

Triumfujący Gareth Southgate

stwierdzić, że Polska zremisowała z brązowym medalistą EURO 2024, czyli Francją i minimalnie uległa, po голу w końcówce meczu, innemu brązowemu medalistce EURO 2024 - „Pomarańczowemu”. Co do tych ostatnich, to trener Roland Koeman nie powtórzy, przynajmniej nie tym razem, sukcesu, jaki osiągnął jako piłkarz przed 36 laty, gdy wraz z Marco van Bastenem sięgnęli podczas ME 1988 po tytuł mistrzowski. Wtedy w finale pokonali nieistniejący już Związek Sowiecki, mając oczywiście wsparcie polskich kibiców. Jednak ja jakoś szczególnie zapamiętam ich zwycięski półfinał z drugim

naszym sąsiadem, czyli Niemcami (też mieli wsparcie wielu polskich kibiców). Po tym właśnie meczu, wspomniany Koeman, dziś selekcjoner holenderskiej reprezentacji wymieniał się na koszulki z jednym z niemieckich piłkarzy, po czym odwrócił się w kierunku niemieckich fanów i otrzymał przed chwilą niemiecką koszulkę wytartą sobie siedzeniem. Takich meczów i takich gestów trudno zapomnieć, cokolwiek by się o nich myślało. Skądinąd i tym razem Koeman góra nad Niemcami, bo on zatrzymał się na półfinale, a oni szczebel niżej.

RYSZARD CZARNECKI

MEMORIAŁOWY TEST PRZED PARYŻEM

SIATKÓWKA Reprezentacje Polski, Słowenii, Niemiec i Egiptu od piątku do niedzieli wezmą udział w XXI Memoriale Huberta Jerzego Wagnera. Mecze w krakowskiej Tauron Arenie dla wszystkich zespołów będą ważnym testem przed igrzyskami w Paryżu.

Trener biało-czerwonych Nikola Grbic niedawno podał nazwiska 13 zawodników, których zabierze na igrzyska. Mecze krakowskiego turnieju będą więc okazją, aby doszlifować formę.

- Nie jesteśmy jeszcze w optymalnej dyspozycji, bo na to za wcześnie, ale zawodnicy pokażą tutaj sto procent tego, na co ich w tym momencie stać - obiecał Grbic, dodając że będzie korzystał z wszystkich graczy.

Kapitan reprezentacji Bartosz Kurek pogratulował organizatorom tego, jak memoriał rozwinął się przez ostatnie lata. - Od zwykłego turnieju stał się marką rozpoznawalną w świecie siatkówki. Dziękuję także miastu Kraków, które od lat ciepło nas przyjmuje. Z przyjemnością tutaj wracamy - przyznał.

Kurek podkreślił też, że drużyna na pewno otrzyma od kibiców mnóstwo pozytywnej energii. - Tam cze-

ka nas ciężki turniej, walka będzie bardzo wyrównana i postaramy zabrać tego pozytywnego „kopa”. Kibice zawsze potrafią nas czymś zaskoczyć. Mam nadzieję, że wszyscy ten turniej skończą zdrowi, a my poprawimy te elementy, nad którymi ostatnio pracowaliśmy - dodał Kurek.

POLACY ROZPOCZNĄ MEMORIAŁOWĄ RYWALIZACJĘ OD SPOTKANIA Z EGIPTEM, Z KTÓRYM ZAINAUGURUJĄ TAKŻE TURNIEJ OLIMPIJSKI. W SOBOTĘ ZMIERZĄ SIĘ Z NIEMCAMI, KTÓRYCH TRENEREM JEST BYŁY ZNAKOMITY POLSKI SIATKARZ MICHAŁ WINIARSKI. W NIEDZIELĘ CZEKA ICH MECZ ZE SŁOWENIĄ, KTÓRĄ NIEDAWNO POKONALI W ŁODZI W MECZU O TRZECIE MIEJSCE W LIDZE NARODÓW.

Fot. PAP/Lukasz Gąguliński

Bartosz Kurek podczas wczorajszej konferencji prasowej w krakowskiej Tauron Arenie

Organizatorzy poinformowali, że krakowski turniej cieszy się sporym zainteresowaniem. Na mecz piątkowy sprzedano już 10 tysięcy biletów,

a na sobotę i niedzielę pozostały już tylko pojedyncze wejściówki. Siatkarzy więc będzie wspierać komplet, czyli 15 tysięcy kibiców.

Memoriał rozgrywany jest od 2003 roku z przerwą w 2020 roku, kiedy nie odbył się z powodu pandemii COVID-19. Na początku organizowany

był w olsztyńskiej Ura-nii, po czym powędrował w Polskę, a od 2016 r. jego gospodarzem jest krakowska Tauron Arena. Celem imprezy jest uhonorowanie pamięci najwybitniejszego polskiego trenera siatkówki - Huberta Jerzego Wagnera, który doprowadził reprezentację biało-czerwonych do mistrzostwa świata w 1974 roku i złotego medalu olimpijskiego w 1976 roku.

Polacy 10-krotnie triumfowali w tej imprezie - w latach 2006, 2008-2009, 2012-2013, 2015, 2017-2018, 2021-2022. W poprzedniej, jubileuszowej edycji triumfowali Włosi, którzy wyprzedzili Słowen-ców, Polaków i Francuzów.

PROGRAM MEMORIAŁU

* **Piątek:** Polska - Egipt (16), Słowenia - Niemcy (18.30)

* **Sobota:** Polska - Niemcy (18.30), Słowenia - Egipt (20.30)

* **Niedziela:** Niemcy - Egipt (14.30), Polska - Słowenia (18.30)

REKLAMA

Największa Hurtownia Odzieży w Olsztynie

Olsztyn, ul. Wyszyńskiego 7

tel. 89 534 63 52

www.gracjaolsztyn.pl

Z tym kuponem kupisz bez marży*
Oferta ważna do 27 lipca 2024 r.

Hurtownia wprowadziła na stałe

sprzedaż detaliczną

Serdecznie zapraszamy

• pon.-pt. 9.00-17.00
• sob. 9.00-15.00

* Do zakupu bez marży uprawniona tylko kupon z papierowego wydania gazety.

SPRINTEM

PIŁKA NOŻNA Francuz Francois Letexier poprowadzi finał mistrzostw Europy Hiszpania - Anglia, który odbędzie się w niedzielę w Berlinie. Szymon Marciniak, wymieniany wcześniej w gronie kandydatów, ostatecznie będzie pełnił tego dnia funkcję sędziego technicznego. 35-letni Francuz, od 2017 roku sędzia międzynarodowy, prowadził dotychczas w swojej karierze 65 oficjalnych meczów w rozgrywkach UEFA. Podczas Euro 2024 sędziował spotkanie 1/8 finału Hiszpania - Gruzja, a także dwa mecze fazy grupowej: Dania - Serbia i Chorwacja - Albania.

OLIMPIADA Ślubowania reprezentantów Polski na letnie igrzyska w Paryżu zaplanowano na 18, 22 i 23 lipca - poinformował w czwartek Polski Komitet Olimpijski (PKOl). Uroczystości odbędą

się w Centrum Olimpijskim w Warszawie. Pierwsze ślubowanie zaplanowano na 18 lipca o godz. 16. Nominacje do Olimpijskiej Reprezentacji Polski Paryż 2024 odbiorą wtedy przedstawiciele: łucznictwa, lekkoatletyki, kajakarstwa górskiego, kajakarskiego sprintu, wspinaczki sportowej, pięcioboju nowoczesnego, strzelectwa sportowego, podnoszenia ciężarów oraz zapasów. Drugie ślubowanie w Warszawie odbędzie się 22 lipca o godz. 10 dla przedstawicieli: skoków do wody, maratonu pływackiego, pływania, koszykówki 3x3, boks, kolarstwa szosowego, judo, wioślarstwa, tenisa stołowego i siatkówki plażowej. Ostatnie ślubowanie odbędzie się dzień później, również o godz. 10, dla przedstawicieli: kajakarskiego sprintu, kolarstwa szosowego, kolarstwa torowego, kolarstwa górskiego, szermierki, siatkarek

i siatkarzy oraz zapasów. Pozostali reprezentanci Polski wraz z trenerami i sztabami szkoleniowymi nominacje na igrzyska odbiorą już w Paryżu. Ceremonie wszystkich pozostałych ślubowań zaplanowano w Domu Polskim w stolicy Francji, a nie jak dotychczas w wiosce olimpijskiej, daty nie są jeszcze znane. Igrzyska w Paryżu rozpoczną się 26 lipca i potrwać do 11 sierpnia.

SIATKÓWKA 25-letni Czech Lukas Vasina podpisał kontrakt z Asseco Resovią. Przyjmujący do Rzeszowa przenosi się z GKS Katowice. To szósty nowy gracz w ekipie z Podkarpacia. Mierzący 198 cm Vasina w PlusLidze zadebiutował w sezonie 2022/23 w barwach Skry Bełchatów. Wcześniej przez cztery lata grał w VK CEZ Karlovarsko. Z zespołem tym zdobył dwa tytuły mistrza Czech oraz triumfował

w Superpucharze Czech. Ma też na koncie kilka sukcesów w reprezentacjach młodzieżowych, m.in. złoty medal mistrzostw Europy kadetów z 2017 roku i srebrny ME juniorów z 2018 roku. Czech jest szóstym nowym zawodnikiem w zespole z Rzeszowa, po Bartoszu Bednorzu, Patryku Niemcu, Dawidzie Wochu, Cezarym Sapińskim i Słowenku Gregorze Roprecie. Nowym szkoleniowcem został natomiast Fin Tuomas Sammelvuo. W kadrze Asseco Resovii z poprzedniego sezonu pozostali: Łukasz Kozub, Jakub Bucki, Francuz Stephen Boyer, Karol Kłós, Paweł Zatorski, Michał Potera, Słoweniec Klemen Cebulj, Krzysztof Rejno, Adrian Staszewski. Teoretycznie kadra Asseco Resovii na sezon 2024/25 jest już skompletowana, choć nie można wykluczyć, że pojawi się jeszcze jeden nowy zawodnik.

WIELKA DRAKA W MADISON SQUARE GARDEN

KARTKA Z KALENDARZA\\\\ Krótkofalówka na głowie Gołoty, zatrzymane serce Lou Duvy, zakaz organizacji walk w mekce boksu i wydarzenie roku w magazynie „The Ring” - a to wszystko przez kilka fatalnych ciosów. 11 lipca minęło 28 lat od walki Bowe - Gołota.

Walka Andrzeja Gołoty z uznanym wówczas za najlepszego ciężkiego na świecie Riddickiem Bowe już na zawsze przeszła do annałów historii boks. Młody i niepokonany wówczas Gołota (28-0, 25 KO) był bohaterem niedawnej gali (III 1996) wschodzących ciężkich, na której w dobrym stylu pokonał Danella Nicholsona i dał się poznać szerzej amerykańskim kibicom zakochanym w boksie. Zwracano uwagę na doskonałe warunki fizyczne naszego olimpijczyka z Seulu i jego świetne umiejętności stricte pięściarskie. Ci, którzy śledzili jego wcześniejsze boje - w tym walkę z Samsonem Po'uha - zdążyli też zauważyć, że Gołota potrafi wringować walkę o wygraną zamienić w brudną i nieprzebiegową bitkę o życie, za co bez wątplenia można uznać gryzienie rywala w szyję (dwa lata przed sławnym odgryzieniem ucha Holyfielda przez Tysona) i uderzanie go z główki.

Gołota elektryzował wiecznie głodnych gladiatorów krwi amerykańskich kibiców również pod innymi względami. Był jednym z nielicznych białych wzdominowanej przez czarnoskórych wadze ciężkiej, co - poparte jego umiejętnościami - naturalnie predestynowało go do roli „ostatniej nadziei białych”. Po drugie - nasz rodak był dla Amerykanów tajemnicą ze świetnym rekordem, ale niesprawdzoną na wielkich bokserskich wodach. Pojedynek z Bowe miał być dla Polaka portem, z którego na nie wypłyne. Krytycy jego boks zwracali natomiast uwagę, że prezentuje nieco sztywny i wyprostowany europejski styl. Twierdzili też, że brak mu dynamiki i skoordynowania.

BOWE - MISTRZ BEZ KORONY

Zkolei Riddick Bowe (38-1, 32 KO) zaledwie osiem

miesiący wcześniej zakończył trylogię z Evanderem Holyfieldem (finalnie 2:1 dla Bowe), pokonując go przed czasem (8. runda) po zacieklej bitwie, w której obaj panowie „całowali” deski. Na tamten moment nieaktywny od około roku srebrny medalista z Seulu (Bowe uległ Lennoksowi Lewisowi) był powszechnie uznawany za najlepszego ciężkiego na świecie, choć nie posiadał już żadnego z wywalczonych wcześniej pasów. Stąd nie może dziwić, że uznawany był przez bukmacherów za zdecydowanego faworyta (12:1) batalii zaplanowanej w mekce światowego boks, jaką była nowojorska Madison Square Garden. Mało tego, świat boks był tak pewien wygranej Amerykanina, że odbierał Gołotę jako pacholka, którego po prostu przewróci Bowe szykowany do pojedynku z Lewisem. Ekspertów trochę niepokoiła nieco sylwetka Bowe'a, który do pojedynku z Gołotą przystępował z rekordową dla siebie wagą ok. 114,3 kg (Gołota wniósł na wagę 110,2 kg). Pojawiały się głosy, że Amerykanin po prostu zlekceważył Polaka.

A JAK TY BYŚ TRENOWAŁ NA BUMA?

Odparł Riddick Bowe zapytany przed walką, czy przygotował się solidnie na Gołotę. Jak pokazał czas, te słowa były dla niego niczym topór na głowę. I nie tylko na tę część ciała. Do pojedynku niemal równolatków (Gołota jest od Bowe'a pół roku młodszy) doszło 11 lipca w Madison Square Garden. Jeszcze minuty przed batalią mogło do niego wogóle nie dojść. Poszło o długość walki, która pierwotnie była zaplanowana na 10 rund. Jak się szybko okazało, menedżer Gołoty - Lou Duva - nie doczytał kontraktu, w którym był dopisek o dodatkowych dwóch odsłonach, ponieważ opłacił je pewien sponsor. Gołota dowiedział

Walka Bowe - Gołota nie zapisała się - niestety - złotymi zgłoskami w historii zawodowego boks

się o wszystkim dopiero w szatni i odmówił wyjścia na ring. Zmienił zdanie dopiero po intensywnych pertraktacjach z organizatorami gali i „wywalczeniu” dodatkowej premii/odszkodowania za wydłużenie pojedynku. Oprócz Gołoty i Bowe'a do ringu tamtego upalnego lipcowego wieczora wszedł też sędzia Wayne Kelly. W roli anonsera wystąpił już wówczas legendarny Michael Buffer, a przekaz spod ringu zapewniła świetna ekipa HBO w osobach: Merchant, Lampley, Foreman. Co istotne, ten ostatni kilkadziesiąt minut później musiał wystąpić w roli anioła stróża swoich telewizyjnych kolegów.

KREW, POT I ŁZY... PO CIOSACH PONIŻEJ PASA

Samo starcie ringowe wryło się w historię boks

Tuż po gongu dyskwalifikującym Gołotę w ringu wybuchła prawdziwa awantura

niezniszczalnymi literami. Kibice w pełni otrzymali to, czego oczekiwali. Pięściarsko pojedynek szybko zdominował Gołota, który raz po raz wyprzedzał rywala swoimi lewymi prostymi, dołączając do nich krótkie kombinacje w półdystansie. W drugiej rundzie Polak uderza Bowe'a poniżej pasa, na co zwraca mu uwagę sędzia. Póki co bez odejmowania punktu.

Szybki Gołota wręcz upokarza ślamazarnego Bowe'a. Obaj czasami wdają się w bitkę, z perspektywy czasu całkowicie niepotrzebną dla Polaka. W trzeciej rundzie nasz rodak wstrząsa Amerykaninem, ponownie bije go poniżej pasa. Mimo to dominuje punktowo. Tak też jest w kolejnej - czwartej - odsłonie, tyle że Bowe trzyma się mocno - chwiejnie, ale nie pada na deski. Do

czasu, gdy Gołota nie trafił go potężnym ciosem prosto w krocze. Naturalny odruch bólowy i odrobina „mistrzowskich” umiejętności aktorskich wycieńczonego Bowe'a nie daje sędziemu wyboru - odejmuje Gołocie punkt. Po Riddicku widać zmęczenie materiału. Wychodzą braki kondycyjne. Bezrozumny atak Gołoty dał mu okazję na krótki odpoczynek zaordynowany przez sędziego.

Od piątej rundy Andrzej wraca na poprawne tory, ale w szóstej po raz kolejny się wykojeja i pół minuty przed jej końcem znów uderza rywala w krocze. Sędzia ponownie odejmuje Polakowi punkt. Ostrzega go, że kolejny raz będzie ostatnim i zakończy się dyskwalifikacją. O ostrożność błaga Gołotę jego narożnik. Niestety...

W siódmej odsłonie walki wciąż wygrywający na kartach Polak, po kilku dobrych kombinacjach przypuszcza atak na mosznę Bowe'a. Znowu robi to pół minuty przed końcem rundy. Wayne Kelly dotrzymuje słowa i dyskwalifikuje Gołotę. Big Daddy związa się na ringu. Płacze z bólu i - według niektórych ekspertów jak np. Angelo Dundee - również ze szczęścia, bo szaleńczy atak Gołoty był dla niego wybawieniem z tego piekielnego pojedynku.

NIE RÓB TEGO SYNU!

Wstrząsający finał sportowych emocji był preludium do tych zgola innej natury. Równy z gongiem na ring wtargnęła ekipa Bowe'a na czele z jego menedżerem. Jeden z ochroniarzy leżącego Big Daddy'ego szarżuje na polskiego boksera i uderza go krótkofalówką w tył głowy. Ten oddaje w oszłomieniu, na ringu wybucha potężna awantura, w której ucierpiał m.in. chory na serce Lou Duva. Zamieszki przenoszą się na widownię, gdzie ścierają się głównie Polonusi z czarno-

skórymi. Ochrony brak, nie licząc emerytowanych dziadziusiów. Policja dowiaduje się o aferze z przekazu telewizyjnego w HBO.

Rozszalali mieszkańcy Brooklynu atakują nawet stanowisko komentatorskie, ale tu na posterunku i straży kolegów stanął George Foreman. Żywa legenda boks własnym ciałem zasłoniła Lampleya i Merchanta (pamiętne „don't do it son!” wypowiedziane stanowczo do napastników). 21 rannych, 16 aresztowanych, wydarzenie roku w magazynie „The Ring” (nie walka, a zamieszki właśnie) i wstrzymanie organizacji imprez bokserskich w MSG na rok. Do tego menedżer Bowe'a (Rock Newman) zawieszony na tyle samo i ukarany ćwierćmilionową grzywną przez Komisję Atletyczną stanu Nowy Jork - to efekty pamiętnego 11 lipca 1996 r.

(AUTO)DESTRUKCJA

Do momentu przerwania pojedynku Gołota wygrywał na kartach wszystkich sędziów. Doprowadził do celu też o sto ciosów więcej, trafił 243 z 440 uderzeń (55 proc. skuteczności). Big Daddy zanotował odpowiednio 143 z 361 ciosów (40 proc. skuteczności). Polak zdominował faworyzowanego rywala, a pomimo to znalazł „sposób” na ringową autodestrukcję. Jak się okazało, nie ostatnią w swojej karierze.

Ale póki co zniszczył totalnie Bowe'a, który po pojedynku z Gołotą był wrakiem i nigdy nie wrócił do dawnej formy. Gołota rozbił w pył również plany pojedynku Big Daddy'ego z Lewisem. Ale promotorzy znaleźli wyjście z pozornie niefortunnej sytuacji. Już pół roku później Gołota i Bowe znowu stanęli wringowi isticzli kolejną morderczą batalię, ponownie zakończoną dyskwalifikacją Polaka. Ale to temat na inną opowieść.

MACIEJ CHROŚCIELEWSKI

GDZIE SĄ TERAZ ANGIELSCY HEJTERZY?

PIŁKA NOŻNA W drugim półfinale mistrzostw Europy Anglia pokonała Holandię, zdobywając gola tuż przed końcem meczu. Dzięki temu w niedzielnym finale Anglicy zmierzają się z idącą od zwycięstwa do zwycięstwa Hiszpanią, która we wtorek ograła Francję.

Załamany holenderski bramkarz Bart Verbruggen po decydującym o awansie do finału strzale Olivera Watkinsa

HOLANDIA - ANGLIA 1:2 (1:1)

1:0 - Xavi Simons (7), 1:1 - Harry Kane (18 k), 1:2 - Ollie Watkins (90)

Anglia i Holandia nie zachwyciły w fazie grupowej. Wyspiarze w trzech meczach z Serbią, Danią i Słowenią strzelili tylko dwa gole, ale z dorobkiem pięciu punktów wyszli z grupy z pierwszego miejsca. W 1/8 finału byli o krok o porażki ze Słowacją, bo jeszcze w 95. minucie przegrywali 0:1, ale wtedy Jude Bellingham popisał się efektowną przewrotką i strzelił gola, który doprowadził do dogrywki. Później zwycięską bramkę zdobył Harry Kane. W ćwierćfinale ze Szwajcarią Anglicy też musieli odrabiać straty. Gola na 1:1 strzelił Bykayo Saka, a „Synowie Albionu” okazali się lepsi od Helwetów w rzutach karnych.

Z kolei Holendrzy zaczęli Euro 2024 od zwycięstwa 2:1 nad Polską, później bezbramkowo zremisowali z Francją i przegrali 2:3 z Austrią. Zajęli trzecie miejsce w grupie D, ale

drabinka okazała się dla nich łaskawa. W 1/8 finału trafili na Rumunię, którą rozbili 3:0. W ćwierćfinale z Turcją przegrywali po голу Sameta Akaydina, lecz w drugiej połowie odrobili straty dzięki trafieniu Stefana de Vrija i samobójczym golu Mereta Muldura. Podczas Euro 2024 w drużynie „Oranje” szczególnie wyróżniał się Cody Gakpo - zdobywca trzech bramek.

W środowym półfinale w siódmej minucie wynik otworzył Xavi Simons, popisując się efektownym uderzeniem z dystansu. Radość Holendrów trwała jedynie 11 minut, bo z rzutu karnego wyrównał Harry Kane.

DECYZJA O ODGWIZDANIU JEDENASTKI TRADYCYJNIE PODZIELIŁA KIBICÓW I KOMENTATORÓW, BOWIEM WIELU Z NICH UWAŻA, ŻE FAUL NASTĄPIŁ JUŻ PO NIECELNYM STRZALE ANGLIKA, WIĘC SĘDZIA POWINIEN NAKAZAĆ WYKONANIE JEDYNE RZUTU POŚREDNIEGO.

Gdy wszyscy myśleli już o dogrywce, w 90. min akcja dwóch rezerwowych dała zwycięstwo Anglikom - Cole Palmer podał do Ollie Watkinsa, który zdołał oddać precyzyjny strzał obok słupka na 2:1! Warto dodać, że obaj pojawili się na boisku dopiero w 81. minucie. - Chyba nigdy wcześniej nie uderzyłem piłki tak precyzyjnie. Nie spodziewałem się, że zagram na Euro z reprezentacją Anglii, ale włożyłem dużo ciężkiej pracy, aby dotrzeć do tego momentu - przyznał uszczęśliwiony Watkins.

- Ollie Watkins wszedł na boisko i wykorzystał swoją szansę. Nie mógłbym być bardziej dumny. Cały zespół mu kibicuje. Jest bohaterem i nas uratował - powiedział Jude Bellingham.

Holenderskie media po porażce z Anglią natychmiast przypominały, że był to już siódmy przegrany półfinał Oranje w dużym turnieju, a częściej taka przykrość spotykała tylko Niemców. Wyliczono, że wcześniej Holendrzy na tym etapie przegrali w mistrzostwach Europy w 1976, 1992, 2000 i 2004

roku oraz w mistrzostwach świata w 1998 i 2014 roku.

„Oznacza to, że Holandia wygrała tylko dwa z dziewięciu meczów półfinałowych w dużym turnieju - w mistrzostwach Europy w 1988 r. (później wygrali w finale) i na mundialu w 2010 r. W mistrzostwach świata w 1974 i 1978 r. Holandia grała w finałach, ale wówczas nie rozgrywało półfinałów” - wylicza portal NU.nl. Jak dodano, marną pociechą jest to, że Niemcy odpadali w półfinałach ośmiokrotnie.

„Marzenia holenderskiej drużyny o mistrzostwie Europy eksplodowało po bramce dla Anglii w końcówce meczu” - napisał dziennik „De Telegraaf”.

Zgola odmienne, co nie dziwi, nastroje panują w Anglii. „Gdzie oni są teraz? Hejterzy Southgate’a? Szydzący z Anglii trolle? Komentatorzy z fotela, którzy twierdzili, że ta drużyna i jej menedżer są skazani na porażkę i zbyt nudni? Prawdopodobnie nadal świętują, ale nieważne. Anglia jest w finale Euro 2024. W finale na obcej ziemi. Historia. Dom wariatów w Dortmundzie. Ana boisku i na trybunach

genialne, odkupieńcze, słodkie, słodkie sceny” - napisał „The Times”.

Dziennik ocenił, że środowy półfinał przypominał w odczuciu i jakości spotkania Premier League i był zdecydowanie najlepszym meczem, jaki Anglia rozegrała do tej pory na Euro 2024. Zwrócił uwagę, że około 10 minut przed końcem Southgate zdjął dwie gwiazdy reprezentacji Harry’ego Kane’a i Phila Fodena, zastępując ich piłkarzami, którzy jeszcze nie wykazali się w meczach reprezentacyjnych, czyli Watkinsem i Palmerem.

„KANE NIE WYGLĄDAŁ NA ZADOWOLONEGO. FODEN NIE WYGLĄDAŁ NA ZADOWOLONEGO. A NA TRYBUNIE PRASOWEJ BYŁO WIADOMO, ŻE TO JEDNA Z TYCH DECYZJI, KTÓRE MOGĄ OZNACZAĆ WÓZ ALBO PRZEWÓZ DLA REPUTACJI MENEDŻERA” - ZAUWAŻYŁ „THE TIMES”.

„Anglia jest w finale Euro 2024. W pierwszej połowie półfinału rozegrali jedno z najlepszych spotkań od lat. W drugiej straci-

li tempo i właśnie wtedy, gdy naród zaczął wściekać się na zmiany Garetha Southgate’a, jeden z tych zmienników strzelił coś, co zostanie zapamiętane jako jeden ze wspanialszych goli w 152-letniej historii tej reprezentacji” - napisał „Daily Telegraph”. „Wreszcie. Przez większość pierwszej połowy mecz oglądało się z przyjemnością, Anglia pokazała wszystkie cechy, które były tak dobrze ukrywane na tym Euro” - podkreślił „Daily Telegraph”.

„Anglia jest w drodze do Berlina, aby zmierzyć się z Hiszpanią w niedzielnym finale. Nie będą faworytami. Ale mają w sobie pokłady odporności, których nie należy lekceważyć. Po strzale z przewrotki Bellinghama przeciwko Słowacji i heroicznych rzutach karnych przeciwko Szwajcarii, oto najnowszy akt nieuległości” - zauważył „The Guardian”.

Anglicy wystąpią w finale mistrzostw Europy drugi raz z rzędu. Trzy lata temu w decydującym meczu ulegli Włochom po rzutach karnych. Finał Euro 2024 odbędzie się w niedzielę na Stadionie Olimpijskim w Berlinie, początek o godz. 21.

4	8	7
	5	
3	7	9

	7			6				
4				5		1		
8		9		1				2
						3		1
					6	9		
	4	5	1		9	8	2	
	5			8				
			6	9				3
		2		4	7		6	

725

	9	3		6	2			1
	4			9			2	
	7				1	9		
		9	5	2	7			6
						7	4	
	1	7			6	8		
			6	8	9			
		2		7		1	9	
			2			6	7	

726

		1			6			7
				5			4	
9		2				5	6	
	8	9	1	7		4		6
5		4			9			
2	6	7	8			9	3	
	9	5	6	2		7		
					4	6	9	3
				8		2	1	

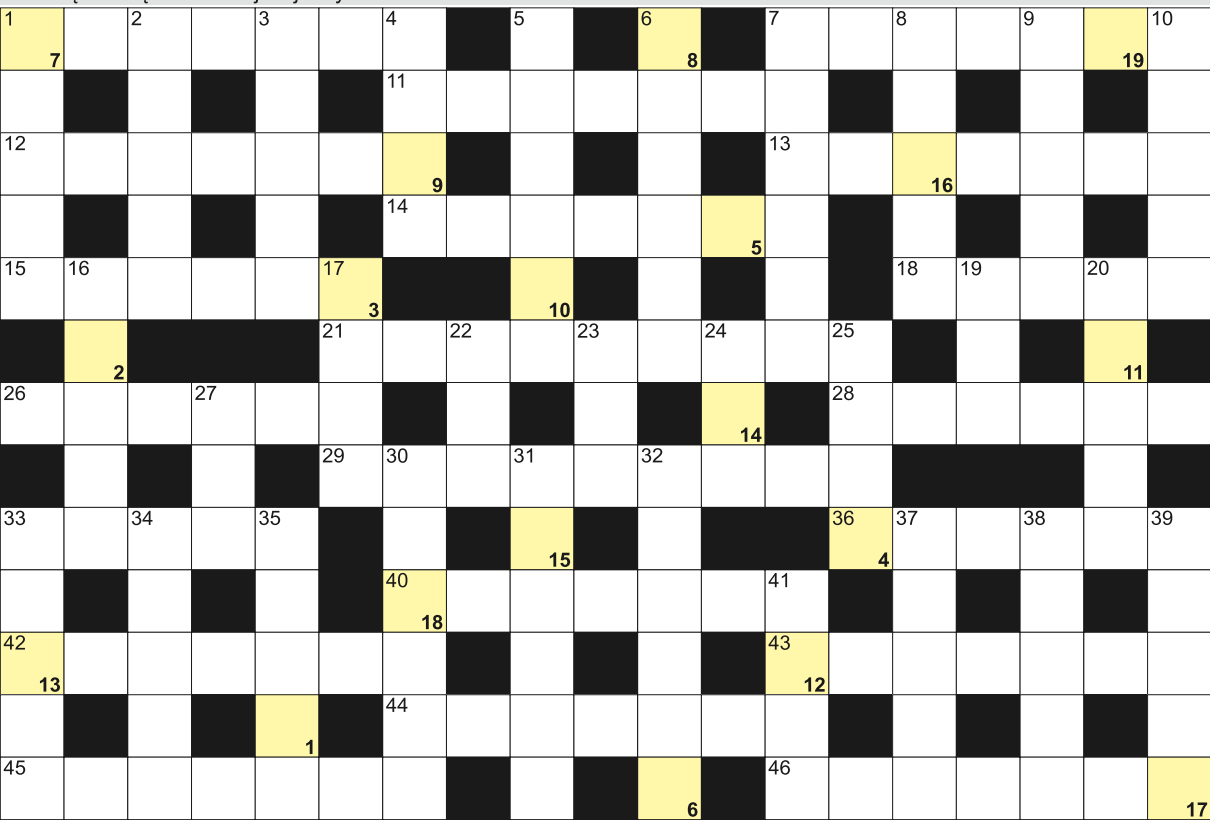
72

CEE. tom

KRZYŻÓWKA z HASŁEM
 Nr 25

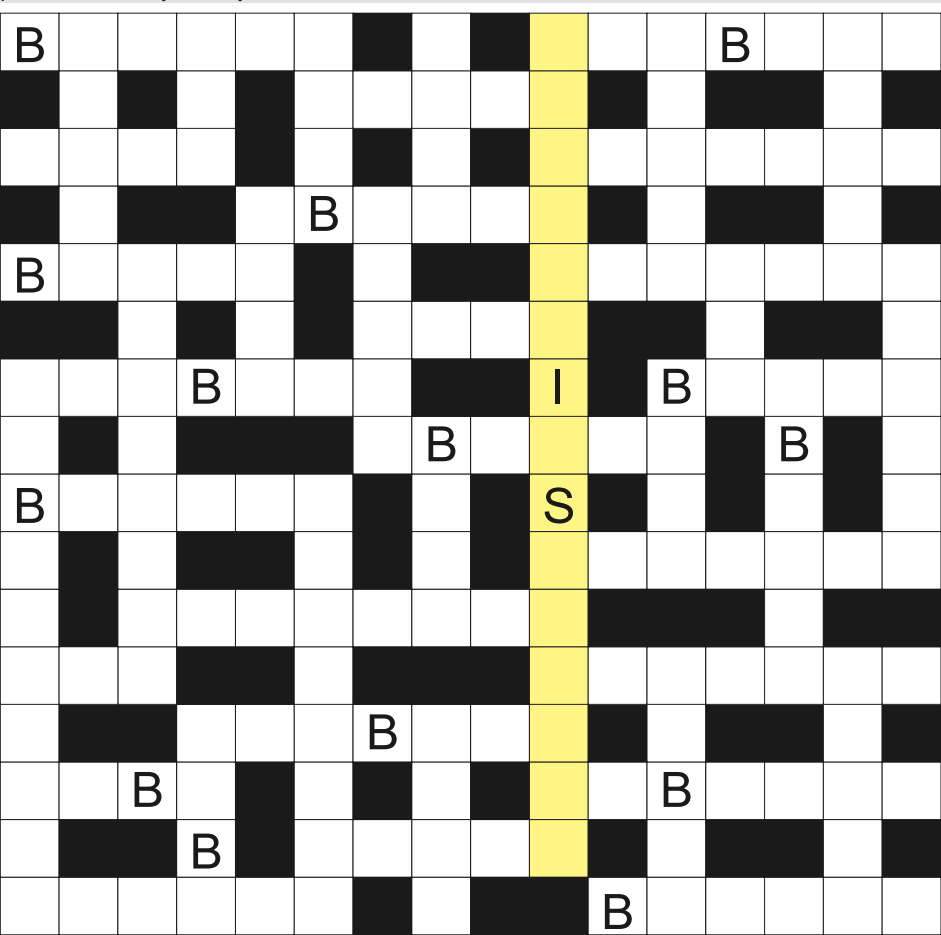
Litery z pól ponumerowanych od 1 do 19 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

POZIOMO: 1) stolica Sycylii; 7) inaczej kulbak, ryba morska; 11) szkarłatyna inaczej; 12) drzewo kielbasiane; 13) budowlana lub rekreacyjna; 14) wióry drzewne; 15) Chmielewska, pisarka; 18) stałe posady w firmie; 21) zasób czyichś możliwości, zdolności; 26) cios zadany szpadą; 28) Andrzej, były polski bokser; 29) sklerosfera, powłoka ziemi; 33) niebieska postać z komiksu Peyo; 36) buraki z chrzanem; 40) płynie przez Awinion; 42) małe dziurki; 43) imię żeńskie; 44) tata i mama; 45) zanik pamięci; 46) restauracja w koszarach. **PIONOWO:** 1) niejeden w hotelu; 2) cudzoziemska lub honorowa; 3) zwój papieru; 4) kieruje klasztorem katolickim; 5) gubi je jeleń; 6) letni miesiąc; 7) założyciel zespołu "Śląsk"; 8) rzeka w Getyndze; 9) rodzaj pieczywa; 10) rowerowe w mieście; 16) narkotyk z maku; 17) poranna zbiórka żołnierzy; 19) nie przód; 20) ma go każda książka; 22) trotyl krótko; 23) mokry u psa; 24) Biden, prezydent USA; 25) kłamać, oszukiwać; 27) pierwiastek Ce; 30) Gandhi, była premier Indii; 31) sejmowa debata; 32) inaczej hosta, roślina; 33) drewniany składzik na narzędzia; 34) Schrodinger, austriacki fizyk; 35) nadzienie pierogów, 37) niejeden na torach; 38) szkolne puste w wakacje; 39) z jej liści sisał; 41) Edward dla kolegów.

JOLKA z HASŁEM
 Nr 25

Hasło z kolorowych pól, czytane pionowo, utworzy rozwiązanie:

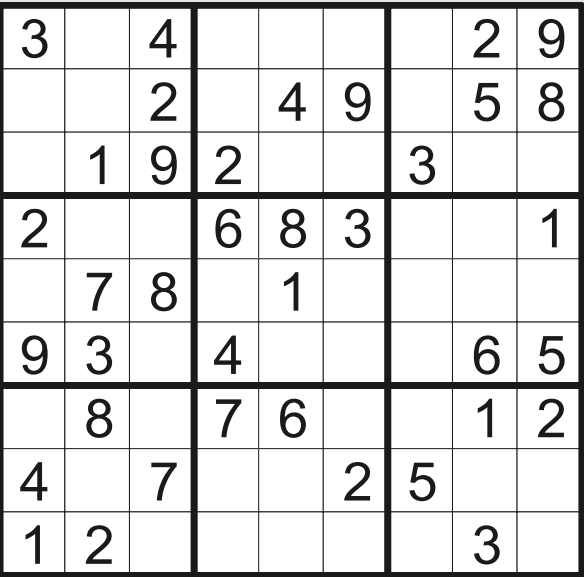
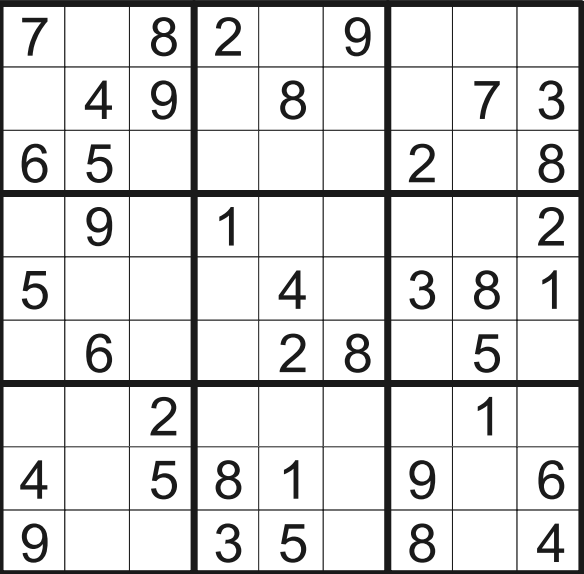

Na diagramie ujawniliśmy spółgłoski "B". Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych pól czytanych pionowo.

Anna dla bliskich; stolica Iraku; żarłacz z oceanu; miasto z portem Kilindini; inaczej wandelia, ryba; Ludwik, twórca esperanto; kury i kaczk; rzeka w stolicy Włoch; nora, dziura; osad z zamkniętej mgły; witamina B12; duża maszyna żniwna; taśma mocująca opatrunek; pośniewowe na drodze; Akademia Wychowania Fizycznego; inaczej antidotum; autor "Syzyfowych prac"; trawienne lub owocowe; amerykański kuzyn żubra; inaczej odpoczynek, relaks; Kореаńscy i Chińczycy; korzeń włosa potocznie; największa z wysp archipelagu Tanimbar; krzewiasta to indygowiec; słynny antyczny bajkopisarz z Frygii; moda, styl z przeszłości; miejsce walk gladiatorów; przepływa przez Bangkok; inaczej ceremonia, rytuał; siedem w tygodniu; nie czysto; słynna Notre-Dame w Paryżu; materiałowy klosz lampy; stolica Cypru; wyższa to senat; przepływa przez Berno; dawna Kerkyra, wyspa Grecka; rodzinne miasto Demokryta; próbny okres w pracy; praktyka; płaska część stołu; udziela kredytów; stolica państwa Niue; silny ból pleców, postrzał.

POMORSKA
ROZRYWKĄ

Sprawdź się w SUDOKU: wypełnij diagram 9x9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3x3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9:

WYKREŚLANKA: ukryliśmy 20 wyrazów kojarzących się z urlopem. Wykreślisz je od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: jezioro, pomost, morze, kajak, plaża, frytki, szlaki, szczyt, polana, pokoje, fale, wydmy, kwatery, oferta, wyjazd, wolne, pogoda, walizka, bilet, rower

12 - 18 lipca 2024

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura

INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek s.p. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl, Redaktor naczelny: Sławomir Gzmiel ISSN 1643-2460 • Skład komputerowy: Magraf s.p.j.

Poniedziałek

20:00

TVP PULS

Komornik
Akcja, USA, 2018

Wciągający film akcji z udziałem niezapamiętanego Scotta Adkinsa. Mistrz sztuk walki French (wspomniany Scott Adkins) pilnie potrzebuje pieniędzy. Aby je zdobyć, rozpoczyna pracę dla mafii jako komornik. Nowe zajęcie wydaje się być dość łatwe. Wszystko zaczyna się komplikować, gdy jeden z jego klientów wciąga go w sytuację z drugim dnem...

Piątek

1:25

TVP 1

Był sobie pies
Familijny, komedia, USA, 2017

Na świat przychodzi szczeniak golden retriever. Gdy opuszcza swoją klatkę zostaje schwytyany przez dwóch śmieciarzy, którzy postanawiają go sprzedać. Zamykają psa w swoim trucku. Biedaka przetrzęga w aucie Elizabeth Montgomery, akurat przechodząca w pobliżu ze swoim synem Ethanem. Uwolni ją psa, ratując go przed porażeniem słonecznym. Mijają lata. Stary retriever mocno podupada na zdrowiu. Kiedy nie ma już ratunku, zostaje uśpiony. Oddaje ostatnie tchnienie, ale to nie jest koniec jego wędrówki przez świat...

INNE DATY EMISJI: SOBOTA, 15:00

Sobota

20:00

TVN

Kocha, lubi, szanuje
Komedia, romans, USA, 2011

Cal Weaver wie, że idealne życie - ma dobrą pracę, ładny dom, udane dzieci i szkolną miłość za żonę. Ale kiedy dowiaduje się, że jego druga połowa zdradziła go i chce się rozwieść, jego „wymarzone” życie rozpada się na kawałki. Co gorsza Cal, który na randce nie był od lat, jest uosobieniem podrywacza po trzydziestce, Jacob Palmer. Jacob stara się pomóc Calowi pogodzić się rozstaniem i ukazuje mu liczne możliwości, jakie się przed nim otwierają...

Niedziela

2:55

TVP 1

Jasminum
Obyczajowy, Polska, 2005

Magiczna opowieść, pełna zmysłowych zapachów, wypełniona szczytami miłości. Klasztor, w którym toczy się akcja filmu, nie różniłby się od innych, gdyby nie fakt, że trzech mieszkających tam zakonników posiada pewną niezwykłą cechę. Każdy z nich pachnie innym, owocowym zapachem: jeden czerechnią, drugi czereśnią, a trzeci śliwą, a zapachy te mają szczególne właściwości... Pewnego dnia do klasztoru przyjeżdża młoda konserwatorka malarstwa, Natasha pojawia się w Jaśminowie wraz ze swoją 5-letnią córką Gienią...

Wtorek

0:25

TVP 1

Pod Mocnym Aniołem
Dramat, Polska, 2013

Studium stopniowego upadku człowieka, pogrążonego w alkoholowym nałogu. Bohater filmu, Jerzy, jest pisarzem, ale także alkoholiczkiem, który na próżno próbuje się wyrwać ze szponów zgubnego nałogu. Akurat jest na etapie leczenia i ma doskonały powód ku temu, by wierzyć, że tym razem mu się uda. Bo Jerzy zakocha się w pięknej i młodej dziewczynie i nareszcie ma dla kogo żyć i trzeźwieć. Stan błędnego spokoju nie trwa jednak długo. Większą pokusą okazuje się bar „Pod Mocnym Aniołem”, gdzie bohater zagląda na kielicha i już nie może przestać pić.

Środa

22:15

TVN 7

Gorący temat
Biograficzny, dramat, USA, Kanada, 2019

Historia kobiet, które przeciwstawiły się toksycznej atmosferze w słynnej sieci informacyjnej. Stacja The Fox News to jedna z największych telewizji informacyjnych w USA. Żeby dostać w niej pracę i ją utrzymać, trzeba zadowolić jej twórcę i despotycznego szefa Rogera Ailesa. W przypadku kobiet pracujących w stacji, słowo „zadowolić” ma bardzo dosłowne znaczenie. Zaczyna się od niewybrednych żartów, aluzji, a kończy na erotycznych propozycjach nie do odrzucenia. Ten stan rzeczy trwa przez lata, a dziennikarki stacji przechodzą koszmara.

Czwartek

20:00

TVP KULTURA

Śmierć w samochodzie
Kobra, spektakl teatralny, 1974

Spektakl teatralny z cyklu „Kobra” oparty na motywach powieści Żygmunta Żeydlera - Zborowskiego „Gość z Londynu” i w adaptacji teatralnej autora. Major Downar prowadzi śledztwo w sprawie zabójstwa Edwarda Sosnowskiego. Trafia na ślad wypadku samochodowego, w którym zginęli dwaj inni mężczyźni. W jaki sposób łączą się oba zdarzenia? Czy uda się rozwikłać misternie skonstruowaną mistyfikację, która skrywa głównego sprawcę przestępstwa?

PIĄTEK • 12 lipca

TVP 1

05:20 Dziedzictwo - serial, Turcja
06:10 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Życiowe wybory
- Kompromis - telenowela
08:00 Wydział kryminalny
Kitzbühel - serial krym.
08:50 Ranczo - serial obycz., 2016
09:45 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiello-
nowie. Taka historia
- telenowela, Polska, 2023
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:50 Magiczny krąg rafy kora-
lowej - dok., Hiszp., 2022
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
14:55 Jaka to melodia?
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
16:50 Wielka Wyprawa
Małuchów - felieton
17:00 Teleexpress; Pogoda

17:20 Jaka to melodia?
18:00 Dziewczyny ze Lwowa
- serial obycz., Polska, 2015
19:00 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:05 Pogoda; Sport
20:20 Reporтеры - magazyn
20:35 Mecz - teleturniej piłkarski
21:30 Gra na Maksa - Dobrze
rady - serial, 2024
21:40 Kogel-Mogel - kom.,
Polska, 1988
23:35 Ukryta tożsamość - fab.,
USA, 2003
01:25 Był sobie pies - familijny,
komedia, USA, 2017
03:15 Kickboxer: Odwet - fab.,
USA, 2018
05:15 61. KFPF w Opolu
- piosenki Janusza
Kondratowicza

TVP 2

04:30 Na dobre i na złe - serial
05:30 M jak miłość - serial, 2021
06:20 Anna Dymna
- spotkajmy się
06:50 Rodzinka - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie
- w tym: Pogoda Flesz
11:15 Operacja zdrowie
- Zawał serca. KOS
- magazyn medyczny
11:50 Dla niesłyszących
- Barwy szczęścia - serial
obycz., 2024
12:30 Koko fortuny - teleturniej
13:15 Akacja 38 - serial
kostiumowy, 2016
14:05 Rodzinka - serial kom.
14:35 Na sygnale - serial
fabularyzowany
15:05 La Promesa - pałac
tajemnic - serial, Hiszp.,
2022
16:00 Koko fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej

17:15 Zakazany owoc - serial
obyczajowy, Turcja, 2020
18:10 Rodzinka - serial
komediowy
18:45 Akacja 38 - serial
kostiumowy, 2016
19:30 Gra na Maksa - Wdech-
wydech - serial, 2024
19:35 Barwy szczęścia - serial
20:10 61. KFPF w Opolu
- SuperJedynki
21:55 Na sygnale - serial
fabularyzowany
22:30 Panorama
23:10 Okrucieństwo nie do
przejęcia - kom., USA,
2003
01:00 Miłość po francusku
- kom. romant., Franc.,
2013
02:45 Morderstwa w Cotentin
- dram., Franc., 2019

TVN

05:25 Uwaga! - program interw.
05:40 Ukryta prawda - program
obyczajowy
06:30 Kuchenne rewolucje
- program kulinarno-
-rozrywkowy
07:25 S05 Ekipy w akcji
- program policyjny
08:20 W-11 Wydział Śledczy
- program kryminalny
09:05 Detektywi - program krym.
10:05 Pokonaj mnie, jeśli
potrafisz - reality show
11:15 Kuchenne rewolucje
- program kulinarno-
-rozrywkowy
12:20 Ukryta prawda - program
obyczajowy
14:25 Szpital - program obycz.
15:25 Doradca smaku - program
kulinarny
15:30 Kuchenne rewolucje
- program kulinarno-
-rozrywkowy
16:35 Ukryta prawda - program
obyczajowy

17:40 Detektywi - program krym.
18:45 Sport; Pogoda
19:00 Fakty
19:35 Uwaga! - program interw.
19:55 Doradca smaku - program
kulinarny
20:00 Harry Potter i insygnia
śmierci Część II - przyg.,
USA, Wlk. Bryt., 2011
22:55 Król Skorpion - przyg.,
USA, Niemcy, Belgia, 2002
00:40 Kuba Wojewódzki - talk-
-show
01:50 Kuchenne rewolucje
- program kulinarno-
-rozrywkowy
02:50 Szpital - program obycz.
03:50 Uwaga! - program
interwencyjny
04:10 Nauka jazdy - reality show
04:45 Recepta na stary dom
05:10 Kto was tak urządził

POLSAT

06:00 Nowy dzień Polsat News
08:30 Małanowski i Partnerzy
- serial kryminalny
09:30 Sekrety rodziny
- program obyczajowy
10:30 Dlaczego ja? - serial
para dokumentalny
11:30 Gliniarze - Porwana
zostaje kilkulatnia
dziewczynka. Zrozpaczeni
rodzice początkowo
podejrzewają brata matki
dziecka...
13:30 Tłuszcze sprawy - program
obyczajowy
14:35 Dlaczego ja? - serial
para dokumentalny
15:50 Wydarzenia - program
informacyjny
16:20 Pogoda
16:25 Interwencja - magazyn
reporterów
16:40 Gliniarze - serial
para dokumentalny
17:40 Sekrety rodziny
- program obyczajowy

18:50 Wydarzenia
19:25 Gość Wydarzeń
- rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:00 Tylko mnie kochaj
- obycz., Polska, 2006.
Michał, współwłaściciel
firmy architektonicznej
prowadzi poukładane,
wygodne i pozbawione
większych emocji życie.
Pewnego dnia do jego
drzwi puka siedmioletnia
Michalina...
22:15 Niesamowity Spider-
- Man 2 - sens., USA, 2014
01:20 Freddy kontra Jason
- sens., USA, Kan., 2003
03:30 Nasz Nowy Dom
- program rozrywkowy
04:40 Disco Gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:15 Muzyczne poranki
07:00 Tamte lata, tamte dni
- Jan Jakub Koloski - mag.
07:35 Podróże z historią
- Żuławska depresja
- dok., Polska, 2017
08:20 Wędrowiec Polski - report.
09:00 Dom - serial, 1987
10:55 14 lipca - kom., Franc.,
1933
12:35 Muzyka zamknięta
w drewnie - dok., Nor.,
2021
14:15 Rodzina Durrellów
- serial obycz., Wlk., Bryt.,
2019
15:15 Fanfan Tulipan - kom.,
Franc., 2003
17:00 Wydarzenia aktualne
17:25 Rozmowa o zmierzchu
iświacie - Rozmowa 5.
STS i Mazury - dok., 1996
18:15 Modigliani, portrecista
niekonwencjonalny
- dok., Włochy, 2020

20:00 Komedie lato
- Kingsajz - komedia,
Polska, 1988
22:00 Serialowa nostalgia
- 07 zgłoś się - serial krym.
23:40 Seans kulturowy - Nie
ogładasz się teraz - horror,
Wlk. Bryt., Włochy, 1973.
Rodzice po utracie dziecka
spotykają na swej drodze
dwie dziwne siostry...
01:40 Noc krótkich filmów
- Dziadowski blues non
camera, czyli nogami do
przodu - Te wspaniałe
babelki w tych
pulsujących filmofotach
- Refleksy - filmy
animowane
02:15 Kino nocne - Wyrzutki
- dramat, USA, 1983
04:25 Teledyski

TV Puls

06:00 Nash Bridges - serial
krym. Singapurski miliard
nasyła na Nasha
najemników...
07:00 Policjanci z Miami - serial
krym.
08:00 Kobra - oddział
specjalny - Ojciec Jenny
- Martin Dorn - jest
faworytem w zbliżających
się wyborach na nowego
nadburmistrza. W jego
samochodzie zostaje
podożony ładunek
wybuchowy...
11:00 Zbuntowany anioł - serial
obyczajowy
13:00 Za kłinczaka duchów
- serial fabularny
15:00 Lombard. Życie pod
zastaw - paradokument
fabularny
16:00 Nash Bridges - serial
krym.
17:00 Policjanci z Miami - serial
krym.

18:00 Lombard. Życie pod
zastaw - 66-letni
Arkadiusz Derewienko to
emerytowany inżynier
matematyki. Mimo swej
inteligencji dał się oszukać
przestępcą, który
wyłudził od niego
pieniądze „na polikanta”.
20:00 22 kule - akcja, Franc.,
2010
22:30 Brygada ponad prawem
- akcja, Franc., Wlk. Bryt.,
2015
00:10 Zabójcze polowanie
- akcja, Kan., 2010
02:15 Menu na miarę - program
kulinarny
03:00 Duży ur - serial medyczny
04:00 Menu na miarę - program
kulinarny
05:00 Duży ur - serial medyczny

TVN 7

05:05 Szkoła - Uczennica liceum,
Eliza Starzewska jest
molestowana przez
ojczyma...
06:55 Szpital - program obycz.
07:55 Ukryta prawda - program
obyczajowy
11:00 W-11 Wydział Śledczy
- program kryminalny
12:25 Szpital - Karetka przywozi
do szpitala 38-letniego
Janusza Gustę, pracownika
fabryki mebli. Jeden
z kolegów...
13:25 Idealna niania
- w ukrytej kamerze
- program rozrywkowy
14:55 Sędzia Anna Maria Weso-
łowska - serial sądowy
16:55 Szpital - Ordynator Piotr
Wójtowicz przyjmuje do
szpitala kobietę i jej
czterolatniego synka
w ciężkim stanie.
18:55 Ukryta prawda - program
obyczajowy

20:00 Larry Crowne: Uśmiech
losu - kom., USA, 2011.
Wzruszająca opowieść
o tym, jak po utracie pracy
Larry postanawia wrócić na
studia. Poznaj tam
nauczycielkę, która
całkowicie odmienił jego
życie...
22:10 Z ust do ust - kom., USA,
Australia, 2005
00:10 Sekrety i grzeszki - kom.,
USA, 2011. Ronny odkrywa,
że żona jego przyjaciela ma
romans. Postanawia
przeprowadzić prywatne
śledztwo, które odkryje
jeszcze inne sekrety...
02:30 Mój sąsiad morderca
- serial kryminalny
03:30 Druga strona medalu
- talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da
więcej 08:00 Bogaty Dom
- Biedny Dom - program
paradok. 09:00 Dlaczego ja?
- serial paradokumentalny
11:00 Trudne sprawy
- program obyczajowy 13:00
Policjantki i Policjanci 14:00
Gliniarze - serial paradok.
15:00 Na ratunek 112 - serial
obyczajowy 15:50 Memoriał
Huberta Wagnera, 2024:
Polska - tbc 18:00 Łowcy
skarbow. Kto da więcej 19:00
Policjantki i Policjanci - serial
paradok. 20:00 Sprawiedliwi
- Wydział Kryminalny - serial
23:00 Krwawy biznes - sens.,
Kan., 2015 01:10 Love Island.
Wyspa miłości - reality show
02:15 STOP Drogowka - serial
policyjny 03:15 Interwencja
- magazyn reporterów 03:25
Disco Polo Life 04:25 Top 10
- Lista Przebojów 05:30
Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:35 Św. na każdy dzień 09:45
Jestem mamą 10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok. 11:25
Nie tylko Ułomowie 11:35
Communio sanctorum 12:00
Anioł Pański 12:03 Inf. dnia
12:20 Wypaczone sumienia
13:00 Niemy świadek historii.
Puszcza Rudnicka 13:30 Msza św.
14:30 Drzwi do lasu 14:55 Słowo
życia 15:00 Modlitwa do Bóże
Miłosierdzia 15:20 Mocni
w Wierze 15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia 16:10 Natura
Obiektywnie 16:40 Prosto o gosp.
17:00 Polonia 17:30 Geopolityka
17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00
Anioł Pański 18:05 Inf. dnia
18:15 Westerplatte Młodych
19:00 Warto zauważyć... 19:30
Brat Franciszek 20:50 Inf. dnia
20:20 Różaniec 20:50 Nie tylko
Ułomowie 21:00 Apel Jasno g.
21:20 Inf. dnia 21:40 Polski
Punkt Widzenia 22:00 Brat
Anatol apostoł Maryi

eprasa.pl 672e8b5eef

SOBOTA • 13 lipca

TVP 1

05:45 Balans bieli - magazyn

06:20 Awantura o Basię - serial, 1996

07:00 Transmisja Mszy Świętej

07:40 Rok w ogrodzie

08:05 Rok w ogrodzie Extra

08:20 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych

08:50 Polacy na krańcu świata: jedna wyprawa - 4 żywioły - dok., Polska, 2016

10:00 Ranczo - serial, Polska, 2016

10:55 Komisarz Alex - serial krym.

11:55 Ojciec Mateusz - serial

12:45 Gwiazdy w południe - Angelika wśród piratów - przyg., Franc., 1967

14:25 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny

15:00 Był sobie pies - familijny, komedia, USA, 2017

16:40 Wielka Wyprawa Maluchów - felieton

17:00 Telexpress

17:20 Pogoda

17:30 Mecz - teleturniej piłkarski

18:25 Gra na Maksa - Taktyka przyszłości - serial, 2024

18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

19:30 Program informacyjny 19.30

20:05 Pogoda

20:10 Sport

20:20 Komisarz Alex - serial krym.

21:20 Hit na sobotę - Ben Hur - dram. historyczny, USA, 2016

23:30 Kickboxer: Odwet - fab., USA, 2018

01:35 Mechanik - thriller, Hiszp., 2004

03:25 Zakochany anioł - kom. romant., Polska, 2005

TVP 2

04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024

06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial, 2024

07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz

11:30 To jest game - magazyn muzyczny

12:05 Heca w zoo - kom., USA, 2012. Griffin Keyes jest całkowicie pochłonięty swoją pracą w zoo. W tym czasie postanawia poprosić o rękę miłość życia, Stephanie, ale...

14:00 Familiada - teleturniej

14:35 Koło fortuny - teleturniej

15:15 Szansa na sukces. Opole 2024 - widowisko muzyczne

16:20 Na dobre i na złe - serial

17:25 Mieszkac piękniej - rep.

17:55 Słowo na niedzielę

18:05 Rodzinka.pl - serial kom.

18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy, 2016

19:30 Gra na Maksa - Remonta gniazdka - serial, 2024

19:40 Ja to mam szczęście! - ulubione skecze

20:00 Program rozrywkowy

22:05 Panorama

22:45 Ja wam pokażę! - kom., Polska, 2006. Judyta - rozwódka i matka 18-letniej pyskatej i nieznosnej córki Tosi, pracuje nadal w redakcji poczytnego pisma dla kobiet, gdzie odpowiadła na listy czytelniczek...

00:55 Dziewczyna warta grzechu - kom., USA, 2016

02:40 Wszystko co Kocham - obycz., Polska, 2009

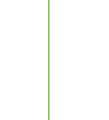
04:20 Rodzinka.pl - serial kom.

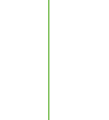
TVN	
05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Batwheels I - animacja 06:25 Ugotowani w parach - turniej kulinarny 07:20 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 08:15 Aleksandra Mirosław. W drodze do Paryża - dokument 08:45 Dzień Dobry Wakacje 11:30 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska 13:25 Weekendowa metamorfoza - program rozrywkowy 14:30 MasterChef Nastolatki - program kulinarno-rozrywkowy 16:05 Lepiej późno niż później - kom., USA, 2003 18:45 Sport 18:46 Raport Speedway Grand Prix 18:55 Pogoda	
19:00 Fakty - program informacyjny 19:30 Uwaga! - program interwencyjny 19:55 Doradca smaku - program kulinarny 20:00 Kocha, lubi, szanuje - kom., USA, 2011 ● 22:45 Zanim odejdą wody - kom., USA, 2010 00:45 Zyleta - SF, USA, 1996 02:45 Szpital - program obyczajowy 03:45 Uwaga! - program interwencyjny 04:05 Nauka jazdy - reality show 04:35 Recepta na stary dom - program edukacyjny 05:05 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy, Kanada	

POLSAT	
06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:45 Pingwiny z Madagaskaru - anim., USA, 2014 10:30 I kto to mówi 3 - kom., USA, 1993. James zabiera Mikey'a do schroniska. Ten wybiera sobie psa, który wabi się Rocks. Jednak po powrocie do domu pojawia się mały problem... 12:40 Gliniarze - Tatużyстка i jedno nocne influencerka zostaje napadnięta tuż po branżowym wydarzeniu. Napastnik dotkliwie ją okalecza i porzuca w lesie. 17:50 Chłopaki do wzięcia - serial paradokmalny 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gugały 19:45 Sport; Pogoda	
20:00 Piraci z Karaibów. Kłątwa Czarnej Perły - fantasy, przygod., USA, 2003 Kapitan Barbossa kradnie legendarną „Czarną perłę”, piracki statek Jacka Sparrowa, a następnie atakuje miasto Port Royal i porwa córke gubernatora Elizabeth Swann. W pościg za złoczyńcą wyruszają Will Turner oraz kapitan Sparrow. 23:05 Accident Man: Wakacje zabójcy - sens., Wlk. Bryt., 2022 01:15 Ultimatum Bourne'a - sens., USA, Niemcy, Franc., 2007 03:45 Znaki - serial kryminalny 04:50 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Teledzięk - dokument, Polska, 2016	

TVP Kultura	
06:05 Fanfan Tulipan - kom., Franc., 2003 07:55 20 minut z Marią Koterbską - 1963 08:25 Śpiewa Maria Koterbska - recital, 1971 09:05 Tamte lata, tamte dni - Teresa Lipowska - mag. 09:45 Daleko od szosy - serial obyczajowy, 1976 11:10 Jakub Józef Orliński - koncert, Franc., 2021 12:35 Dokument tygodnia - Wichrowe wzgórze: miłość, nienawiść i zemsta - dok., Franc., 2022 13:45 Pan Wołodyjowski - film historyczny, 1969 15:35 Komediove lato - Kingsajz - kom., Polska, 1988 17:35 Otwarcie wystawy w muzeum Brukhentala w Sybiniu - reportaż	
18:05 Retro kino - Wichrowe Wzgórze - dram., USA, 1939. Młody Cygan Heathcliff, adoptowany przez mieszczańską rodzinę, zakochuje się w córce przybranych rodziców, Cathy... 20:00 Bilet do kina - Duma i uprzedzenie - fab., Wlk. Bryt., Franc., USA, 2005 22:15 Jazz letnią porą - dok., Franc., 2021 23:55 Kino nocne - Trzeci człowiek - kryminał, film noir, Wlk. Bryt., 1949 01:55 Seans kultowy - Nie oglądaj się teraz - horror, Wlk. Bryt., Włochy, 1973 03:55 Teledyski 05:00 Podróż z historią - Burzliwe dzieje Kresów - dokument, Polska, 2016	

TV Puls	
06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd oraz naukowe ciekawostki. 07:00 Kobra - oddział specjalny - Semir i Paul prowadzą śledztwo w sprawie zezłanego policjanta. Tymczasem Dana próbując działać na własną rękę, ściąga na siebie olbrzymie niebezpieczeństwo. 10:00 Lombard. Życie pod zastaw - 43-letnia Bogna Iwanowicz jest z zawodu botaniczką. Zostaje oskarżona o śmiertelne otrucie męża i trafia do aresztu. Jej 14-letnią córkę Elize pod opiekę bierze brat Czesław, który niedawno wrócił do Polski. Mężczyzna nie wierzy w winę siostry...	
20:00 Dziedictwo krwi - akcja, USA, Franc., 2016. Życie byłego skazańca Johna Linka zostaje wyrwcone do góry nogami, kiedy pojawia się jego długo nie widziana córka, ściągnięta przez niebezpiecznych meksykańskich kryminalistów 21:45 Tomb Raider - akcja, USA, 2018. Lara Croft jest córką podróżnika, który zniknął, gdy dziewczyna miała kilkanaście lat... 00:10 Momentum - akcja, USA, RPA, 2015 02:05 Dyzur - serial medyczny 03:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:00 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Dyzur - serial medyczny	

TVN 7	
05:05 Szkoła - Dagmara Iwańska sądzi, że jej ukochany uważa ją za głupszą od siebie. Żeby mu zaimponować postanawia... 06:05 Wiza na miłość - serial paradokmalny 07:05 New Looney Tunes I - animacja 07:35 Larry Crowne: Uśmiech losu - kom., USA, 2011. Wzruszająca opowieść o tym, jak po utracie pracy Larry postanawia wrócić na studia. Poznaje tam nauczycielkę, która całkowicie odmieni jego życie... 09:40 Ukryta prawda - program obyczajowy 13:45 Detektywi - Matka 16-latkę prosi detektywów o odnalezienie córki. Dziewczyna wyszła z domu po kłótni z ojczymem i nie wróciła na noc.	
20:00 Podróż do wnętrza Ziemi - przyg., USA, 2008. Podczas ekspedycji naukowej na Islandię przyrodnik wizjoner Trevor Anderson, jego bratanek Sean i przewodniczka imieniem Hannah zostają niespodziewanie uwieczni w jaskini... 17:55 Street Dance - obycz., Wlk. Bryt., 2010. Tancerka Carly postanawia doprowadzić grupę street dance'ową do zwycięstwa w zawodach... 20:00 Hulk - przyg., USA, 2003 23:00 Matrix - SF, USA, 1999 01:50 Na zabójczej ziemi - sens., USA, 1994 03:55 Mój sąsiad mordera - serial kryminalny	

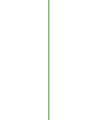
TV 4	
06:00 Lowcy skarbów . Kto da więcej? 09:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 11:00 Jesteśmy Dla Dzieci 11:30 Ewa gotuje - program kulinarny 12:00 Ninja Warrior Polska - program rozrywkowy 13:55 Twoja Twarz Brzmi Znamo - program muzyczno-rozrywkowy 16:05 13 posterunek 2 - serial kom. 18:20 Memoriał Huberta Wagnera , 2024: Polska - Niemcy 20:30 Właty móch 21:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 00:00 Właty móch 00:30 Właty móch wersja nocna 01:00 13 posterunek 2 - serial kom. 03:00 Interwencja - magazyn reportażowy 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teledzięk TV Okazje	
09:00 Dar Wiary 10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja 10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Widzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Warto zauważyć... 12:50 Natura Obiektywnie 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Mśza św. 14:30 Przegląd Tyg., „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Św. na każdy dzień 14:45 Jak wygrać małżeństwo? 15:00 Polskie dziedzictwo 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Krótka Historia Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Pielgrzymka Rodziny Radia Maryja na Jasną Górę 21:00 XXXIII Pielgrzymka Rodziny Radia Maryja na Jasną Górę 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Warto być cym 22:15 Oratorium o Św. Józefie	

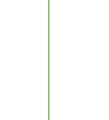
</

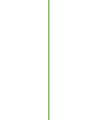
TVN	
05:55 Uwaga! - program interw. 06:15 Bugs Bunny Builders - animacja 06:45 Weekendowa metamorfoza - program rozrywkowy 07:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 08:45 Dzień Dobry Wakacje 11:30 Co za tydzień - magazyn 12:00 Totale remonty Szelagowskiej - program rozrywkowy 13:00 Wilfredo Leon. W drodze do Paryża - dokument 13:30 DUFF - kom., USA, 2015 15:40 Podróż na tajemniczą wyspę - przyg., USA, 2012 17:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 18:45 Sport 18:46 Kronika Speedway Grand Prix	
18:55 Pogoda 19:00 Fakty 19:30 Uwaga! - program interw. 19:55 Doradca smaku - program kulinarny 20:00 Desert Flower - obycz., Wlk. Bryt., Niemcy, Austria, 2009 22:50 Szybcy i wściekli: Tokio Drift - sens., USA, Niemcy, 2006 01:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 02:10 Kwatery Hitlera - program dokumentalny 03:10 Szpital - program obycz. 04:10 Uwaga! - program interwencyjny 04:30 Nauka jazdy - reality show 05:05 Recepta na stary dom - program edukacyjny	

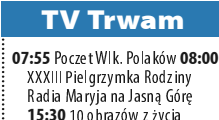
POLSAT	
06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Spider-Man - sens., USA, 2002. Nastoletni Peter Parker przeistacza się w superbohatera pod wpływem ukąszenia przez radioaktywne go pajaka. 11:25 Smerfy - anim., USA, 2011 13:35 Piraci z Karaibów. Kłątwa Czarnej Perły - fantasy, przygod., USA, 2003 Kapitan Barbossa kradnie legendarną „Czarną perłę”, piracki statek Jacka Sparrowa, a następnie atakuje miasto Port Royal i porwa córke gubernatora Elizabeth Swann. W pościg za złoczyńcą wyruszają Will Turner oraz kapitan Sparrow. 16:40 Tylko mnie kochaj - obycz., Polska, 2006 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń	
19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:00 Królestwo niebieskie - sens., USA, Wlk. Bryt., Niemcy, 2005. Po utracie rodziny kowal Ballan udaje się na wojnę do odległej Ziemi Świętej. W średniowiecznej Jerozolimie zakochuje się w siostrze króla... 23:10 21 Jump Street - sens., USA, 2012 01:30 Wieczny student 3 - sens., USA, 2009 03:45 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:20 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Teledzięk - dokument, Polska, 2015	

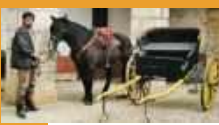
TVP Kultura	
06:05 Zaśpiewajmy to jeszcze raz - Jabłonie - 1974 07:05 Rozmowy (nie)wygodne 08:00 Nabożeństwo luteranckie w Łodzi 09:05 Wichrowe wzgórze: miłość, nienawiść i zemsta - dok., Franc., 2022 10:30 Od ucha do ucha - Lokomotywa - W samolocie - filmy animowane 11:00 Thierry Smialek - serial przyg.-hist., Franc., 1963 12:15 Tamte lata, tamte dni - Teresa Lipowska - mag. 12:55 Bilet do kina - Duma i uprzedzenie - fab., Wlk. Bryt., Franc., USA, 2005 15:10 Szkielet Kolberga - Wojtek Mazolewski - reportaż 15:50 Daleko od szosy - serial obycz., 1976 17:15 Niedziela z... Teresą Lipowską	
18:10 Złote koło - krym., Polska, 1971 20:00 Światło między oceanami - dram., N. Zel., Wlk. Bryt., USA, 2016 22:20 Dokument.pl - O wzierzących i ludzich - dok., Polska, 2019 23:35 Noc krótkich filmów - Play - Surogat - filmy animowane 00:10 Smak miodu - dram. obyczajowy, Wlk. Bryt., 1961 02:00 Niedziela z... Teresą Lipowską 02:55 Reżyserzy - William Friedkin - dok., Wlk. Bryt., 2018 03:55 Teledyski 05:05 Podróż z historią - Legenda „Czarnej Wólgi” - dok., Polska, 2015	

TV Puls	
06:00 Rodziny interes - Do salonu „Bella Elia” na chwilejnych nogach wbiega zakrawiona 18-letnia Roksana. Upada i mdleje. Fryzjerki udzielają jej pierwszej pomocy i wyzywają go go to wie. 08:00 Kurierz - serial paradokmalny 10:00 Żandarm z Saint-Tropez - kom., Franc., 1964 12:00 Żandarm w Nowym Jorku - kom., Franc., 1965 14:20 Wszyscy na pokład - kom., Franc., 2020. Sześciu dzieci, dwoje dorosłych i eksycytująca ośmio godzinna podróż koleją. Nic nie zapowiadało kłopotów, ale... 16:00 Tata kontra tata - kom., USA, 2015 18:00 Co wiecie o swoich dziadkach? - kom., USA, 2017	
20:00 Ostatnie zlecenie - akcja, USA, 2008. Nicolas Cage w roli płatnego zabójcy uda się do upalnego Bangkoku, aby wykonać kolejne zlecenie... Czy to będzie jego ostatnie? 22:00 Transporter 3 - akcja, Franc., 2008. Frank dostaje dość nietypowe, najtrudniejsze w karierze zadanie od niejakiego Johna. Nie podejmuje się tej misji... 00:00 Uniwersalny żołnierz - akcja, USA, 1992 02:05 Dyzur - serial medyczny 03:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:00 Dyzur - serial medyczny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny	

TVN 7	
05:00 Szkoła - Radek Borysiak obiecuje ukochanej dziewczynie, że spowoduje odwołanie sprawdzianu z informatyki. W zamian Ada godzi się pójść z nim na randkę... 06:00 Wiza na miłość - serial paradokmalny 06:50 New Looney Tunes I - anim. 07:25 Nancy Drew i ukryte schody - film rodzinny, USA, 2019. Nancy zostaje poproszona przez Flore o pomoc w rozwiązaniu zagadki tajemniczych zdarzeń w jej domu. 09:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 13:20 Detektywi - Po 18 latach, na warunkowe zwolnienie wychodzi z więzienia kobieta skazana za zabójstwo. Zgłasza się po pomoc do biura detektywistycznego, gdyż...	
20:00 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy 15:30 Street Dance II - obycz., Wlk. Bryt., 2012 17:20 Harry Potter i insygnia śmierci Część II - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2011. opowiada o ostatecznym starciu nastoletniego czarodzieja Harry'ego Pottera z jego odwiecznym wrogiem Voldemortem. 20:00 Matrix: Reaktywacja - SF, USA, 2003 23:00 Firewall - sens., USA, Australia, 2006. Spokojne życie Jacka i jego rodziny zostaje zaburzone przez... 01:10 Haker - sens., USA, 2015 03:50 Druga strona medalu - talk-show	

TV 4	
06:00 Lowcy skarbów . Kto da więcej? 09:00 Liczę, więc jestem 08:55 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 10:55 Mission: Impossible 3 - sens., Niemcy, USA, 2006 13:35 Mission: Impossible - Ghost Protocol - sens., USA, 2011 16:20 13 posterunek 2 - serial kom. 16:55 Gwiazdy Kabaretu 18:20 Memoriał Huberta Wagnera, 2024: Polska - Słowenia 20:30 Właty móch 21:00 Ulepszenie - sensacyjny, USA, 2018 23:05 Resident Evil: Zaświaty - sensacyjny, USA, 2010 01:05 Wielkie tajemnice historii 03:00 Interwencja - magazyn reportażowy 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teledzięk TV Okazje	
07:55 Poczet Wlk. Polaków 08:00 XXXIII Pielgrzymka Rodziny Radia Maryja na Jasną Górę 15:30 10 obrazów z życia Prymasa 16:00 Informacje dnia 16:10 Koncert zyczeń 16:50 Kobiety wolności 17:30 Sól ziemi 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Informacje dnia 20:20 Róznice 20:50 Krótka Historia Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem 21:00 Apel Jasno górski 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja 21:45 Stan Bezp. Państwa 21:55 Św. na każdy dzień 22:00 Polskie dziedzictwo 22:30 Święty Józef - patron na trzecie tysiąclecie 22:45 Jak wygrać małżeństwo? 23:00 Jak my to widzimy 23:30 Tam, gdzie Bóg płacze	

TV Trwam	
07:55 Poczet Wlk. Polaków 08:00 XXXIII Pielgrzymka Rodziny Radia Maryja na Jasną Górę 15:30 10 obrazów z życia Prymasa 16:00 Informacje dnia 16:10 Koncert zyczeń 16:50 Kobiety wolności 17:30 Sól ziemi 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Informacje dnia 20:20 Róznice 20:50 Krótka Historia Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem 21:00 Apel Jasno górski 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja 21:45 Stan Bezp. Państwa 21:55 Św. na każdy dzień 22:00 Polskie dziedzictwo 22:30 Święty Józef - patron na trzecie tysiąclecie 22:45 Jak wygrać małżeństwo? 23:00 Jak my to widzimy 23:30 Tam, gdzie Bóg płacze	
07:55 Poczet Wlk. Polaków 08:00 XXXIII Pielgrzymka Rodziny Radia Maryja na Jasną Górę 15:30 10 obrazów z życia Prymasa 16:00 Informacje dnia 16:10 Koncert zyczeń 16:50 Kobiety wolności 17:30 Sól ziemi 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Informacje dnia 20:20 Róznice 20:50 Krótka Historia Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem 21:00 Apel Jasno górski 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja 21:45 Stan Bezp. Państwa 21:55 Św. na każdy dzień 22:00 Polskie dziedzictwo 22:30 Święty Józef - patron na trzecie tysiąclecie 22:45 Jak wygrać małżeństwo? 23:00 Jak my to widzimy 23:30 Tam, gdzie Bóg płacze	

PONIEDZIAŁEK • 15 lipca	
TVP 1	TVP 2
05:15 Dziedziectwo - serial, Turcja 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Studio Raban - magazyn 08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym. 08:50 Rancho - serial obycz., 2016 09:45 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Korona królów. Jagiellonowie. Taka historia - telenowela, Polska, 2023 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 BBC w Jedynce - Raj na Ziemi. Dziewicza planeta - dok., Wlk. Bryt., 2021 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedziectwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress; Pogoda	04:35 Na dobre i na złe - serial 05:30 M jak miłość - serial, 2021 06:25 Samodzielność to podstawa - magazyn 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz 11:15 Dla niesłyszących - serial 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 14:05 Rodzinka.pl - serial kom. 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 Na dobre i na złe - serial 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:10 Rodzinka.pl - serial kom.
17:20 Jaka to melodia? 18:00 Dziewczyny ze Lwowa - serial obycz., Polska, 2015 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:05 Pogoda; Sport 20:20 Reportery - magazyn 20:35 07 zgłoś się - serial krym. 21:35 Gra na Maksa - Aktywny wypoczynek - serial, 2024 21:45 07 zgłoś się - serial krym. 22:45 Gra na Maksa - Wielki finał - serial, 2024 22:55 W poszukiwaniu Maryi - dok., Polska, 2023 24:00 Życzenie śmierci - dram., USA, 1974 01:45 Oczy niebieskie - obycz., Polska, 1994 03:25 Ostatni garnitur - dram., Argent., Hiszp., 2017	18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 19:30 Gra na Maksa - Próba generalna - serial, 2024 19:35 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 20:10 Ślady zbrodni - thriller, USA, 2007 21:55 Na sygnale - serial fabularny 22:30 Panorama 23:10 Izabela, królowa Hiszpanii - serial kostiumowy, Hiszp., 2011 00:05 Przyjaźń bez granic - fab., Niemcy, Franc., 2019 01:55 O mnie się nie martw - serial komediowy TVP, 2019 02:55 Blue Jasmine - komediodramat, USA, 2013

TVN
05:40 Uwaga! - program interw. 06:00 Wilfredo Leon. W drodze do Paryża - dokument 06:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno - rozrywkowy 07:25 SOS Ekipy w akcji - program policyjny 08:20 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 09:05 Detektywi - program krym. 10:05 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 11:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno - rozrywkowy 12:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:25 Szpital - program obycz. 15:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno - rozrywkowy 16:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 17:40 Detektywi - program krym. 18:45 5 sport; Pogoda
19:00 Fakty 19:40 Uwaga! - program interw. 20:00 Doradca smaku - program kulinarny 20:10 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:50 Yellowstone - miniserial, USA 22:55 Wygrać ze śmiercią - sens., USA, 1989 00:50 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 01:20 The Traitors. Zdrajcy - reality-show 02:55 Uwaga! - program interw. 03:15 Nauka jazdy - reality show 03:50 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:20 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy 04:50 Kto was tak urządził - program poradnikowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - córka klientki detektywów próbuje popełnić samobójstwo. Tomek i Magda w ostatniej chwili ratują jej życie. 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:30 Gliniarze - Jeden z początkujących warszawskich policjantów zostaje wieszany w przestępczą afere. Sprawa dotyczy jego ojca 13:35 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:20 Pogoda 16:25 Interwencja - magazyn reporterów
16:40 Gliniarze - Dwóch początkujących złodziei kradnie drogi samochód. Okazuje się, że... 17:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - sens., USA, 2017 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Mega HIT - Szklana pułapka 3 - sens., USA, 1995 22:50 W cywilu 5: Pole bitwy - sens., USA, 2017 00:35 Królestwo niebieskie - sens., USA, Wlk. Bryt., Niemcy, 2005 03:55 Znaki - serial kryminalny 04:55 Disco Gramy - program muzyczny

TVP Kultura
06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:10 Muzyczne poranki 07:05 Tamte lata, tamte dni - Teresa Lipowska - magazyn 07:35 Szlakiem Kolberga - Radziimir Dębicki - reportaż 08:05 Latarnie polskiego wybrzeża - dok., Pol., 2015 08:40 Od ucha do ucha - Lokomotywa - W samolocie - filmy animowane 09:05 Thierry Smiatek - serial przyg.-hist., Franc., 1963 10:20 Wydarzenia aktualne 10:50 Rozmowy o zmierzchu iświcie - Rozmowa 5. STS i Mazury - dokument, 1996 11:40 50-lecie Studenckiego Teatru Satyryków - koncert, 2004 12:35 Reżyserzy - Rob Reiner - dok., Wlk. Bryt., 2018
13:35 Rodzina Durrellów - serial, Wlk. Bryt., 2019 14:45 Wichrowe Wzgórza - dram., USA, 1939 16:40 Dom - serial, Polska, 1996 18:15 Słownobranie - magazyn 18:55 Portrety - Celnik Rousseau albo wstęp do nowoczesności - dok., Franc., 2016 20:00 Szalony Piotrus - obycz., Franc., 1965 22:00 Czarny mercedes - sens., Polska, 2019 00:15 Scena taneczna - Taniec klasyczny - magazyn 01:00 Światło między oceanami - dram., N. Zel., Wlk. Bryt., USA, 2016 03:20 Picasso, metamorfozy od błękitu po różowy - dok., Franc., 2018 04:30 Teledyski

TV Puls
06:00 Nash Bridges - Nash szuka podpalacza, który podłożył ogień w kościele. Ma do przesłuchania tylko jednego świadka. Co z tego wyniknie? 07:00 Poligand z Miami - serial krym. 08:00 Kobra - oddział specjalny - Semir i Paul wpadają na trop przestępców, którzy napadają na stację benzynową. 11:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 13:00 Za kłina czka duchów - serial fabularny 15:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Nash Bridges - serial krym. 17:00 Poligand z Miami - serial krym. 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
20:00 Komornik - akcja, USA, 2018 21:55 Ninja - akcja, USA, 2009. Młody Amerykanin o imieniu Casey przebywa w Japonii gdzie pobiera nauki Ninjitsu. Jest pracowity i ambitny... 23:30 Ninja 2: Cień tży - akcja, Tajlandia, USA, 2013. - Casey Bowman szuka zemsty, gdy zamordowano jego ukochaną. 01:30 Dzielnica strachu - serial kryminalny 02:30 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 03:40 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:20 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Dzielnica strachu - serial

TVN 7
05:05 Szkoła - Arek Brylak z 1e liceum cierpi na depresję, ale nie zdaje sobie z tego sprawy. Jest smutny i życie nie ma dla niego sensu... 06:55 Szpital - Karetka przywozi do szpitala 38-letniego Janusza Gustę, pracownika fabryki mebli. Jeden z kolegów... 07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:25 Szpital - Karetka pogotowia przywozi do szpitala 5-letniego Adasia Rosiaka. Chłopiec wypił drinka swojej mamy... 13:25 Idealna niania - w ukrytej kamerze - program rozrywkowy 14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
16:55 Szpital - Doktor Wojciech Jarosz przyjmuje na o oddział chorobliwie zazdrosnego 27-latkę, który chciał powstrzymać narzeczoną przed wyjściem na imprezę i połknął klucz do jej samochodu. 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Cisza - obycz., Polska, 2010. Historia matki, która po tragicznej śmierci syna stara się wrócić do normalnego życia. 22:10 Haker - sens., USA, 2015 00:50 W starym dobrym stylu - kom., USA, 2017 02:55 Mój sąsiad morderca - serial kryminalny 04:00 Druga strona medalu - talk-show

TV 4
06:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej? 08:00 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 09:00 Dlaczego ja? - serial paradok. 11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 13:00 Policjantki i Policjanci - serial 14:00 Gliniarze - serial 15:00 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej? 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:00 Człowiek zasad - film, USA, Rum., 2015 23:00 Detoks - sens., USA, Niemcy, 2002 01:00 Love Island. Wyspa miłości - reality show 02:05 STOP Drogówka - serial policyjny 03:05 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Krejzi Patrol - serial 05:30 Telezakupy TV Okazje
TV Trwam 09:55 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:20 Stan Bezp. Państwa 11:30 Warto być ojcem 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Nie bój się. Ja jestem z tobą 12:55 Ojcu Świętemu się nie odmawia... 13:30 Msza Św. 14:35 Grunwald, 1410 - rys historyczny i z nacz. niebitwy pod Grunwaldem 15:20 Brygada Świętokrzyska 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuaria polskie 16:30 Porady Medyczne E onifratów 17:00 Świadkowie 17:30 XX Rajd Katyński 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Poznajemy Polskę 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Nie tylko Ulmowie 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia

WTOREK • 16 lipca	
TVP 1	TVP 2
05:20 Dziedziectwo - serial, Turcja 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Kościół z bliska 08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym. 08:50 Rancho - serial obycz., 2006 09:50 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Korona królów. Jagiellonowie. Taka historia - telenowela, Polska, 2022 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 Natura w Jedynce - Magiczne chwile - dok., Austria, 2021 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej	04:40 Na dobre i na złe - serial 05:35 M jak miłość - serial, 2021 06:25 O to jestem, poślizgnie... - reportaż, Polska, 2024 06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz - magazyn poranny 11:15 Le na Bałkanach - rep. 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 14:05 Rodzinka.pl - serial komediowy 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 M jak miłość - serial, 2024 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej
16:05 Dziedziectwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 18:00 Dziewczyny ze Lwowa - serial obycz., Polska, 2017 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:05 Pogoda; Sport 20:20 Reportery - magazyn 20:35 07 zgłoś się - serial krym., 1976 22:40 Galimatias czyli Kogel-Mogel II - kom., Polska, 1989 00:25 Pod Mocnym Aniołem - dram., Polska, 2013 02:25 Życzenie śmierci - dram., USA, 1974 04:10 Britttonie Bardot, samotniczka nie bez powodu - dok., Franc., 2019	17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:10 Rodzinka.pl - serial kom. 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 19:35 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 20:05 Ja wam pokażę! - kom., Polska, 2006 22:00 Na sygnale - serial fabularny 22:30 Panorama 23:10 Izabela, królowa Hiszpanii - serial kostiumowy, Hiszp., 2011 00:05 Popioły - dram., Polska, 1965 02:05 Ślady zbrodni - thriller, USA, 2007 03:35 Szalone przygody Louisa de Funesa - dokument, Franc., 2020

TVN
05:25 Uwaga! - program interw. 05:40 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno - rozrywkowy 07:25 SOS Ekipy w akcji - program policyjny 08:20 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 09:05 Detektywi - program krym. 10:05 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 11:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno - rozrywkowy 12:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:25 Szpital - program obycz. 15:25 Doradca smaku - program kulinarny 15:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno - rozrywkowy 16:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
17:40 Detektywi - program krym. 18:45 Sport; Pogoda 19:00 Fakty 19:40 Uwaga! - program interw. 20:00 Doradca smaku - program kulinarny 20:10 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:50 Belfer - miniserial, Polska 23:15 Kuba Wojewódzki - talk-show 00:20 Król Skorpion - przyg., USA, Niemcy, Belgia, 2002 02:15 Szpital - program obycz. 03:20 Uwaga! - program interwencyjny 03:40 Nauka jazdy - reality show 04:10 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:45 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy, Kanada

POLSAT
06:00 Nowy dzień Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - Marek widzi, jak na ulicy pewien mężczyzna ściga dziewczynę... 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:30 Gliniarze - W domu mającego biznesmena dochodzi do włamania. Ciężko ranna zostaje córka mężczyzny... 13:35 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:20 Pogoda 16:25 Interwencja - magazyn reporterów 16:40 Gliniarze - Osiemnastoletnia córka znanego prawnika zostaje porwana...
17:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Dziedziectwo Bourne'a - sens., USA, Jap., 2012 22:55 Kontrabanda - sens., USA, Wlk. Bryt., Franc., 2012. Chris Farraday był dawniej jednym z najlepszych przemytników. Przyszłość jednak nie daje o sobie zapomnieć... 01:15 Szklana pułapka 3 - sens., USA, 1995 04:05 Jedź Kambojdę - prog. podróżniczo-kulinarny 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
06:00 Afisz kulturalny ekstra 06:05 Muzyczne poranki 06:40 Tamte lata, tamte dni - Teresa Lipowska - mag. 07:15 Szlakiem Kolberga - Bowska - reportaż 07:55 Ja k powstały nasze nazwiska? - dok., Polska 08:35 Informacje kulturalne 09:00 Dom - serial, 1996 10:30 Marona - psia opowieść - anim., Rum., Franc., Belgia 12:15 Portrety - Celnik Rousseau albo wstęp do nowoczesności - dok., Franc., 2016 13:20 Arabela - serial, Czechosłow., 1979 14:45 Pociąg - dram., Polska, 1959 16:35 Dom - serial, 1996 18:15 Otwarcie wystawy w muzeum Brukhehtala w Symbie - reportaż 18:50 Jazz na Kalatówkach - dok., Polska, 2017
20:00 Le kkie obyczaje - 8my dzień - dram., Franc., Belgia, 1996 22:10 Dokument w podróż - Malarsztwo de koracyjne impresjonistów - dok., Franc., 2021 23:15 Tamte lata, tamte dni - Teresa Lipowska - mag. 23:55 Kino Mistrzów - Szalony Piotrus - obycz., Franc., 1965. Pewnego dnia Pierrot, pod wpływem impulsu, porzuca swoje ustabilizowane życie, by podążać za tajemniczą Marianną... 01:55 Panorama kina polskiego - Czarny mercedes - sens., Polska, 2019 04:35 Teledyski

TV Puls
06:00 Nash Bridges - Nash i Joe zmuszeni są chronić Mickeya Trippa, kontrowersyjnego diadeja, któremu grozi niebezpieczeństwo. 07:00 Poligand z Miami - serial krym. 08:00 Kobra - oddział specjalny - Kontrowersyjny porywa Huberta. Okazuje się, że Ronny Dubiński nie jest tym, za kogo się podaje. 11:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 13:00 Za kłina czka duchów - serial fabularny 15:00 Lombard. Życie pod zastaw - Syn Hanny, Teo, zginał podczas lotu testowego. Mimo jego śmierci sponsor żąda zwrotu za zniszczony w katastrofie sprzęt... 16:00 Nash Bridges - serial krym. 17:00 Poligand z Miami - serial krym.
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 20:00 Uciekaj albo walcz - akcja, USA, 2020. Pelen emo gij film akcji, który opowiada o strzelaninie w amerykańskiej szkole. Licealista próbuje powstrzymać uzbrojonych napastników. 22:10 22 kula - akcja, Franc., 2010 00:40 Brygada ponad prawem - akcja, Franc., Wlk. Bryt., 2015 02:20 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:25 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 04:20 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7
05:05 Szkoła - Marcin Olszewski z 3a liceum cierpi na lekką odmianę autyzmu. Chłopak bardzo dobrze się uczy, ale ma kłopoty w kontaktach z rówieśnikami... 06:55 Szpital - program obycz. 07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:25 Szpital - Na oddział ratunkowy do ciera 40-letni Janusz Madejczyk. Podczas remontu pokoju mężczyzna spadł z drabiny i mocno się poturbował. 13:25 Idealna niania - w ukrytej kamerze - program rozrywkowy 14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 16:55 Szpital - program obycz. 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Szukając sprawiedliwości - sens., USA, 1991. Od czasu, gdy Richie osiedlił się na Brooklynie i zaczął prowadzić swe interesy, nikt już nie czuł się tu spokojnie. Początkowo, Gino próbował zwalczać nielegalne procedery legalnymi metodami, lecz gdy zginał jego przyjacieli... 22:10 Hulk - przyg., USA, 2003. Bruce Banner podczas nieudanego eksperymentu zostaje napromieniowany... 00:55 Firewall - sens., USA, Australia, 2006 03:10 Mój sąsiad morderca - serial kryminalny 04:10 Druga strona medalu - talk-show

TV 4
06:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej? 08:00 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 09:00 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 13:00 Policjantki i Policjanci - serial 14:00 Gliniarze - serial 15:00 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Światko przed meczem 18:20 Statkówka PZPS, 2024 21:00 Detoks - sens., USA, Niemcy, 2002 23:00 Król Skorpion 3: Walka o odkupienie - sens., USA, 2011 01:20 Love Island. Wyspa miłości - reality show 02:20 Śmierć na 1000 sposobów 03:20 Cudownych rodziców mam 03:25 Krejzi Patrol - serial kryminalno - obyczajowy 05:30 Telezakupy TV Okazje
TV Trwam 09:35 Alternatywa dla programu In vitro 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widzimy 10:45 Żew natury 11:05 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Św. na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Życie lasu. 12:55 Dęby w Polsce 13:30 Msza Św. 14:30 PSL - skradziona tożsamość 15:25 Odwaga wiary 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:25 Przyroda w Obiektywie 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Restauracja 17:10 Prosto ogosp. 17:30 Zostań Żołnierzem RP 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Każdy małuch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 21:00 Nie tylko Ulmowie 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Informacje dnia

ŚRODA • 17 lipca

TVP 1

05:20 Dziedzictwo - serial, Turcja
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Zrzućnawani odbudowani - magazyn
08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym.
08:50 Ranczo - serial obycz., 2006
09:45 Komisarz Alex - serial krym.
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiello-nowie. Taka historia - telenowela, Polska, 2023
12:10 Agrobiznes
12:30 Rok w ogrodzie Extra - magazyn
12:55 Natura w Jedyńce - Zwierzęta w ruchu - dok., Austria, 2022
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Telexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
18:00 Dziewczyny ze Lwowa - serial obycz., Polska, 2017
19:00 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:05 Pogoda; Sport
20:20 Reporterzy - magazyn
20:35 07 zgłoś się - serial krym., 1978
22:55 Ogród - dok., Polska, 2021
23:55 1920. Bitwa Warszawska - film historyczny, 2011
02:05 W obronie miłości - thriller, USA, 2020
03:35 Oczy niebieskie - obycz., Polska, 1994

TVP 2

04:30 Na dobre i na złe - serial, Polska, 2002
05:30 M jak miłość - serial, 2021
06:25 Pospicie głowy - reportaż, Polska, 2024
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz - magazyn poranny
11:15 Zrzućnawani odbudowani - magazyn
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
12:35 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016
14:05 Rodzinka.pl - serial komediowy
14:35 Na sygnale - serial fabularny
15:05 M jak miłość - serial, 2024
16:00 Koło fortuny - teleturniej

16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:10 Rodzinka.pl - serial kom.
18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016
19:35 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
20:10 Ślepy traf - sens., USA, 2013
21:55 Na sygnale - serial fabularny
22:30 Panorama
23:10 Izabela, królowa Hiszpanii - serial kostiumowy, Hiszp., 2011
00:05 Lodowa pułapka - obycz., Niemcy, 2019
01:50 Krok od Nieba - serial kryminalny, Włochy, 2011
04:00 Nieskończoność według Floriana - dok., Ukraina, 2022

TVN

05:25 Uwaga! - program interw.
05:40 Ukryta prawda
06:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:25 S05 Ekipy w akcji - program policyjny
08:20 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
09:05 Detektywi - program krym.
10:05 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
11:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
12:20 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:25 Szpital - program obycz.
15:25 Doradca smaku - program kulinarny
15:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
17:40 Detektywi - program krym.

18:45 Sport
18:55 Pogoda
19:00 Fakty program informacyjny
19:40 Uwaga! - program interwencyjny
20:00 Doradca smaku - program kulinarny
20:10 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:50 Ocean strachu II - sens., Niemcy, 2006
22:55 Syfby i wściekłość: Tokio Drift - sens., USA, Niemcy, 2006
01:00 Yellowstone - miniserial, USA
03:10 Szpital - program obycz.
04:10 Uwaga! - program interwencyjny
04:30 Nauka jazdy - reality show

POLSAT

06:00 Nowy dzień Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - Detektywi obserwują zonę klienta. Kiedy kobieta podchodzi do drzwi domu, pojawia się mężczyzna, który jej grozi...
09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:30 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:30 Gliniarze - W dramatycznych okolicznościach znika kobieta - sprawa początkowo wygląda na porwanie
13:35 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - Samotna 40-latką zaczyna spotykać się z przystojnym majstrom. Mężczyzna nie przypada do gustu jej przyjaciół kom...
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:20 Pogoda

16:25 Interwencja - magazyn reporterów
16:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
17:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 Jak tyse konie - sens., Chiny, 2023
22:50 Pitch Perfect 3 - kom., USA, Chiny, 2017
00:50 Druhy - komedia, USA, 2011
03:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny e kstra
06:15 Muzyczne poranki - Teresa Lipowska - mag.
07:00 Tamte lata, tamte dni - Natalia Nykiel - reportaż
07:35 Szlakiem Kolberga - Podróże z historią - Atomowa tajemnica - dok., Polska, 2017. Film pokazuje, jak w czasach zimnej wojny przygotowywano się do nadejścia atomowej katastrofy...
08:15 Dom - serial, 1996
10:40 Podciąg - dram., Polska, 1959
12:30 Jazz na Kalatówkach - dok., Polska, 2017
13:40 Arabela - serial, Czechosłow., 1979
15:05 Cudowni mężczyźni z korbką - obycz., Czechosłow., 1979
16:45 Dom - serial, 1996
18:20 Którędy po sztukę - Józef Simmler - mag.

18:30 Informacje kulturalne - magazyn
19:00 Reżyserzy - Rob Reiner - dok., Wlk. Bryt., 2018
20:00 W trzy miesiące dookoła świata - Piękna i bestie - fab., Franc., Tunezja, Szwecja, 2017
21:50 Skafka - serial biograficzny, Niemcy, Austria, 2024
22:50 Lekkie obyczaje - Ósmy dzień - dram., Franc., Belgia, 1996
01:00 Cyganeria - La Boheme - Opera Royal de Wallonie - Liege - opera, Franc., 2021
03:15 Jayne Mansfield - upadek seksbomby - dok., Franc., USA, 2014
04:25 Teledyski - program muzyczny

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Nash wstawia się za Caitlin, gdy ta staje się główną podejrzaną w sprawie zabojeństwa agenta CIA.
07:00 Policjanci z Miami - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - Paul i Semir zauważają niepokojące zdarzenie na autostradzie - mężczyzna podnosi rękę na chłopca...
11:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
13:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - 38-letnia Lucyna Biłska zrezygnowała z pracy, aby zajmować się schorowanym ojcem Bernardem.
16:00 Nash Bridges - serial krym.
17:00 Policjanci z Miami - serial krym.
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument

20:00 Nocny łowca - akcja, Kan., 2018. Zniszczony życiem detektyw Marshall i samozwańczy stróż prawa Cooper aresztują seryjnego zabójcę, który atakuje wyłącznie kobiety. Wkrótce od kryjącej, że to nie oznacza końca problemów - gra przestępcy właśnie się rozpoczyna!
21:55 Sep - thriller, Polska, 2012
00:40 Zobowiązanie - thriller, Wlk. Bryt., 2012
02:25 Dziełnica strachu - serial kryminalny
03:25 Menu na miarę - program kulinarny
04:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 Dziełnica strachu - serial kryminalny

TVN 7

05:05 Szkoła - Matka Malwiny Liszki z 8b, podejrzana o kradzież pieniędzy z fundacji, jest poszukiwana przez policję.
06:55 Szpital - program obycz.
07:55 Ukryta prawda - program obycz.
11:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
12:25 Szpital - Do szpitala przychodzi 35-letni Wiktor Górski ze swoją kołanką. Za zgodą żony spina on z innymi kobietami.
13:25 Idealna niania - w ukrytej kamerze - program rozrywkowy
14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
16:55 Szpital - program obycz.
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Królowe zbrodni - sens., USA, Kan., 2019. Trzy gospodynie domowe, których mężowie - gangsterzy trafiają do więzienia, postanawiają wziąć sprawy irlandzkiej mafii w swoje ręce. Czy sobie poradzą i wyeliminują konkurencję?
22:15 Gorący temat - biograf., USA, Kan., 2019. Historia kobiet, które przeciwstawiły się toksycznej atmosferze, panującej w znanej sieci informacyjnej.
00:25 Czysta - obycz., Polska, 2010
02:30 Mój sąsiad morderca - serial kryminalny
03:35 Zbrodnie z pierwszych stron gazet
04:35 Druga strona medalu

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **08:00** Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. **09:00** Dlaczego ja? - serial paradokumentalny **11:00** Trudne sprawy - program obyczajowy **13:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **14:00** Gliniarze - serial paradok. **15:00** Na ratunek **11:00** Szpital - Do szpitala przychodzi 35-letni Wiktor Górski ze swoją kołanką. Za zgodą żony spina on z innymi kobietami. **16:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial **21:00** Wyspa przetrwania **22:50** Resident Evil: Zasiady - sens., USA, 2010 **00:50** Love Island. Wyspa miłości - reality show **01:50** STOP Drogowka - serial policyjny **02:55** Interwencja - magazyn reporterów **03:25** Disco Polo Life **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:30 Sanktuarium polskie **09:50** Św. na każdy dzień **10:00** Lasy bagienne **11:00** Zagłada redemptorystów **11:15** Jestem mamą **11:40** Prosto o gosp. **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Pedzelkiem z ogona wiewiórki pisane **12:50** Powrót i Odnowa **13:30** Msza św. **14:30** Spektakl teatralny: Pupil pupila. Komedia w jednym akcie **15:05** Zapomniany Sprawiedliwy - Tadeusz Modelski **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia **16:10** Na zdrowie **16:30** Gaz ziemny w Polsce - Początek historii **17:00** Po stronie prawdy **17:55** Poczet Wlk. Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Św. na każdy dzień **19:30** Opowieść z Księgi Cnot **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzną **21:00** Apel Jasnog. **21:20** Inf. dnia **21:40** Polski Punkt Widzenia

CZWARTEK • 18 lipca

TVP 1

05:15 Dziedzictwo - serial, Turcja
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Dobre historie - MOST - Młodzież w Kościele - magazyn
08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym.
08:50 Ranczo - serial obycz., 2006
09:45 Komisarz Alex - serial krym.
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiello-nowie. Taka historia - telenowela, Polska, 2023
12:10 Agrobiznes
12:25 Agropogoda - magazyn
12:35 To się oplaca - magazyn
12:50 Natura w Jedyńce - Port. - wybrzeże bocianów - dok., Port., 2020
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
15:35 Gra słów. Krzyżówka

16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja
17:00 Telexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
18:00 Dziewczyny ze Lwowa - serial obycz., Polska, 2017
19:00 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:05 Pogoda; Sport
20:20 Reporterzy - magazyn
20:35 Ojciec Mateusz - serial
21:30 Sprawa dla reportera
22:30 Film dokumentalny
23:35 W obronie miłości - fab., USA, 2020
01:20 1920. Bitwa Warszawska - film historyczny, 2011
03:25 Obietnica - serial krym., Franc., Belgia, 2020
04:30 61. KFPP w Opolu - piosenki Janusza Kondratowicza

TVP 2

05:30 M jak miłość - serial obyczajowy, 2021
06:20 Operacja zdrowie - Zawał serca. KOS - magazyn medyczny
06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz - magazyn poranny
11:15 Wspólny dom - magazyn
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy, 2024
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016
14:05 Rodzinka.pl - serial komediowy
14:35 Na sygnale - serial fabularny
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022

16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Serial fabularny
18:10 Rodzinka.pl - serial kom.
18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016
19:35 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
20:10 Postaw na milion - teleturniej
21:05 Tak to leciało - teleturniej muzyczny
21:55 Na sygnale - serial fabularny
22:30 Panorama - program informacyjny
23:10 Krucjata - Prawo serii - serial krym., Polska, 2020
01:00 Morderstwa w Berry - dram., Franc., 2021
02:40 Popioły - dram., Polska, 1965

TVN

05:25 Uwaga! - program interw.
05:40 Ukryta prawda
06:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:25 S05 Ekipy w akcji - program policyjny
08:20 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
09:05 Detektywi - program krym.
10:05 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
11:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
12:20 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:25 Szpital - program obycz.
15:25 Doradca smaku - program kulinarny
15:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
17:40 Detektywi - program krym.
18:45 Sport; Pogoda
19:00 Fakty

19:40 Uwaga! - program interwencyjny
20:00 Doradca smaku - program kulinarny
20:10 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
21:55 W nowym zwierciadle: Wakacje - kom., USA, 2015
23:55 Zanim odejdą wody - kom., USA, 2010
02:05 Szpital - program obycz.
03:05 Uwaga! - program interw.
03:20 Nauka jazdy - reality show
03:50 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:20 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy
04:50 Kto was tak urządził - program poradnikowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - Do Malanowskiego zgłasza się mężczyzna, który uważa, że jego żona jest molestowana przez swojego pracodawcę.
09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:30 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:30 Gliniarze - Służba Celno-Skarbowa przeprowadza nalot na magazyn należący do grupy przestępczej, handlującej nielegalnymi wyrobami tytoniowymi...
13:35 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:20 Pogoda
16:25 Interwencja - magazyn reporterów

16:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
17:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport
20:55 Pogoda
20:55 Jak stracił chłopaka w 10 dni - obycz., USA, Niemcy, 2003. Andie Anderson przyjmuje zamówienie na oparty na własnym doświadczeniu materiał o tym, jak w 10 dni... pozbyć się faceta...
22:15 Cyrano - obycz., Wlk. Bryt., USA, Kan., 2021
01:10 Zakończenie programu - przerwa techniczna

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny e kstra
06:15 Muzyczne poranki - Teresa Lipowska - mag.
07:00 Tamte lata, tamte dni - Natalia Nykiel - reportaż
07:35 Podróże z historią - Życie Jak Słowianin - dok., Polska, 2011
08:15 Polska ilustracja dziecięca - dok., 2021
08:40 Którędy po sztukę - Józef Simmler - magazyn
09:00 Dom - serial, 1996
10:30 Cudowni mężczyźni z korbką - obycz., Czechosłow., 1979
12:10 Reżyserzy - Rob Reiner - dok., Wlk. Bryt., 2018
13:10 Arabela - serial, Czechosłow., 1979
14:35 Cześć złoty świat - kom., Włochy, Franc., 1961
16:15 Dom - serial, 1996
17:55 Tamte lata, tamte dni - magazyn
18:30 Pastor. Cztery akty - dok., Polska, 2022

20:00 Śmierć w samochodzie - Kobra, spektakl teatralny, 1974
21:25 Informacje kulturalne
21:50 Serioława nostalgia - Trzeci oficer - serial sensacyjny TVP, 2008
22:50 W trzy miesiące dookoła świata - Piękna i bestie - fab., Franc., Tunezja, Szwecja, 2017. Pod czas studenckiej imprezy, Mariam, młoda Tunezyjka, spotyka tajemniczego Youssefa, z którym decyduje się opuścić lokal.
00:45 Kino nocne - Blask - fab., Jap., Franc., 2017
02:35 Nietykany Harvey Weinstein - dok., Wlk. Bryt., 2019
04:30 Teledyski

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Nash zostaje przypadkowo postrzelony przez Caitlin. W związku z tym musi na jakiś czas zrezygnować z pracy.
07:00 Policjanci z Miami - serial
08:00 Kobra - oddział specjalny - Paul i Semir zostają wynajęci do ochrony króla Hassana. Dochodzi do zamachu...
11:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
13:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - 49-letnia Roma Flis - Różańska sama wychowuje dwójkę niepełnosprawnych dzieci. Walczą o godne życie syna, zaniedbuje utalentowaną muzycznie Hanie...
16:00 Nash Bridges - serial krym.
17:00 Policjanci z Miami - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument

20:00 Porachunki pana Poutifarda - komedia, Belgia, Franc., 2023. Robert Poutifar to stary zgorzkniały nauczyciel mieszkający z matką. Nigdy nie miał łatwego. Obecnie planuje zemstę na pierwszych uczniach, którzy zamienili jego życie w piekło i pozabawili jedynej szansy na prawdziwą miłość.
21:30 Dziełnica strachu - serial kryminalny
02:30 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
03:45 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
04:20 Menu na miarę - program kulinarny

TVN 7

05:05 Szkoła - Oskar Kamiński z 3a liceum spędził miesiąc w areszcie za obrażanie policjanta. Teraz chłopak musi nosić opaskę elektrodynamiczną...
06:55 Szpital - program obycz.
07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
12:25 Szpital - Na oddziale jest 30-letnia Kinga Studnicka, która zasłała pod czas pracy i bardzo boli ją głowa. Pacjentka jest przerażona, że przez wizytę u lekarza może zostać zwolniona.
13:25 Idealna niania - w ukrytej kamerze - program rozrywkowy
14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
16:55 Szpital - program obycz.
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Rekin wojny - kom., USA, 2016. Prawdziwa historia dwóch dwudziestoparolatków, którym udaje się wykorzystać mało znany projekt rządowy, pozwalający niewielkim firmom brać udział w przetargach na kontrakty dla amerykańskiej armii.
22:35 Harry Potter i insygnia śmierci Część II - przg., USA, Wlk. Bryt., 2011
01:10 Żyjąc z potworem - historie ludzi dzielących dom z zabójcą
02:10 Prawdziwy horror
03:10 Zbrodnie z pierwszych stron gazet
04:10 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **08:00** Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradokumentalny **09:00** Dlaczego ja? - serial paradokumentalny **11:00** Trudne sprawy - program obyczajowy **13:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **14:00** Gliniarze - serial paradok. **15:00** Na ratunek **11:00** Szpital - Do szpitala przychodzi 35-letni Wiktor Górski ze swoją kołanką. Za zgodą żony spina on z innymi kobietami. **16:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial **21:00** Wyspa przetrwania **22:50** Resident Evil: Zasiady - sens., USA, 2010 **00:50** Love Island. Wyspa miłości - reality show **01:50** STOP Drogowka - serial policyjny **02:55** Interwencja - magazyn reporterów **03:25** Disco Polo Life **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09

Krzyżówka klasyczna z hasłem

35

38

41

43

1

48

51

53

56

58

61

64

2

16

3

7

4

5

35

6

2

10

14

20

13

37

40

15

45

47

16

52

55

57

14

60

63

66

17

15

4

36

50

18

15

19

22

25

30

25

59

62

65

11

36

39

42

44

26

46

49

27

54

1

29

12

32

32

22

26

23

34

29

18

33

2

3

7

10

14

20

22

25

30

32

34

18

13

37

40

15

45

47

16

52

55

57

14

60

63

66

17

15

4

36

50

18

15

19

22

25

30

25

59

62

65

11

36

39

42

44

26

46

49

27

54

1

29

12

32

32

22

26

23

34

29

18

33

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 36, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

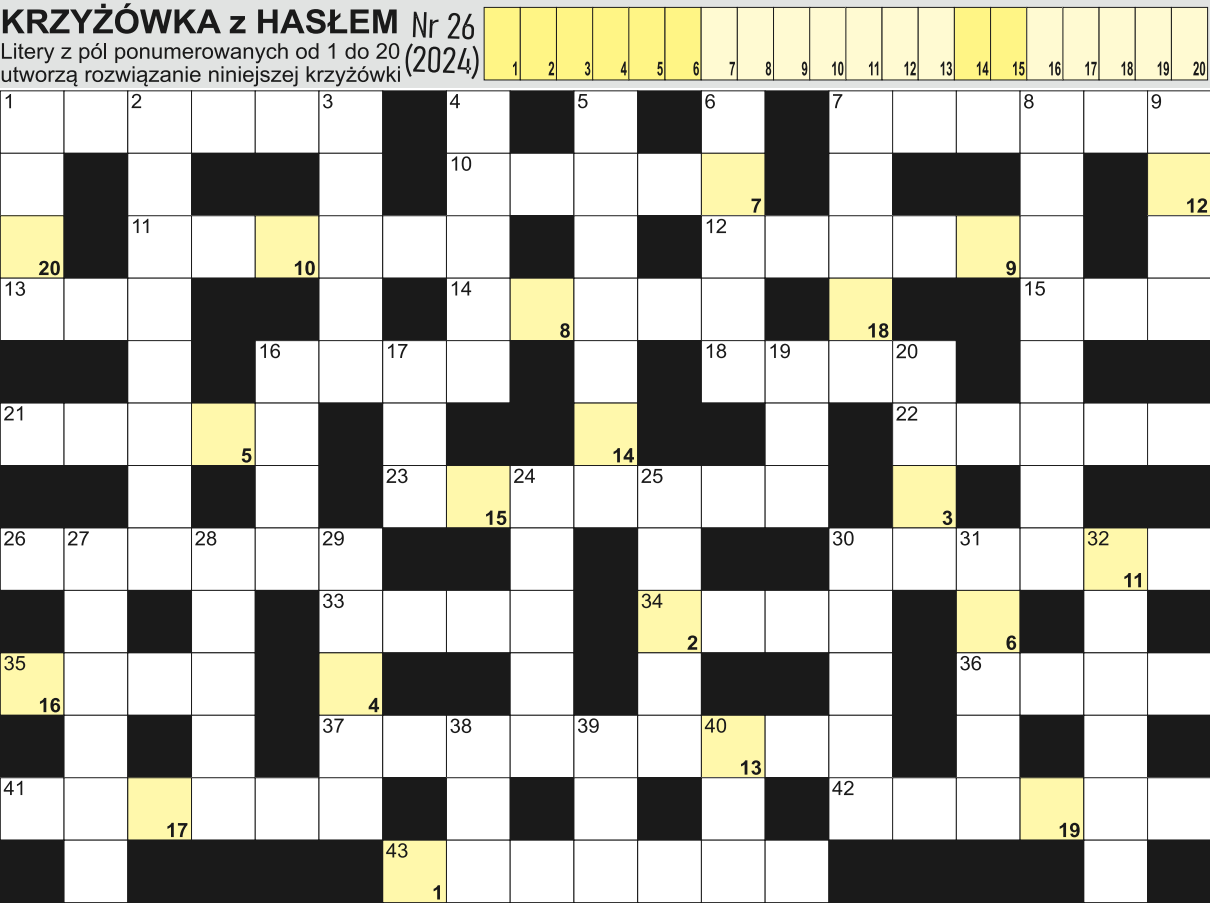
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36				

POZIOMO: 1) stolica Kirgistanu; 2) Tadeusz, polski i amerykański generał, bohater narodowy; 3) pracuje na wyższej uczelni; 4) małżonka hrabiego; 5) kosmiczny lub powietrzny; 6) dokonywane w sklepie; 7) miękka, jedwabna tkanina; 8) wady sprzętu; 9) Archibald Joseph, pisarz "Klucze Królestwa"; 10) statek, na którym podróżował Karol Darwin; 11) autor sielankowych utworów; 12) sylaba; 13) jedyny stan USA leżący wyłącznie na wyspach; 14) producent gitar; 15) w mitologii greckiej siedziba muz i Apollina; 16) pogrzebowy lub Trzech króli; 17) region włoski z Genuą; 18) Bareja i Wajda; 19) taniec latyno-amerykański z karaibów; 20) chart hiszpański w oryginale; 21) decyzja sędziowska; 22) największe szkockie miasto na wyspie Skye; 23) naukowiec prowadzący wykopaliska; 24) brtviska wyspa na M. Karaibskim z The Vallev; 25) największa wyspa

arch. Wysp Sarskich; 26) lodowy dom eskimosa; 27) motocyklowe lub samochodowe; 28) krótka przechadzka; 29) dawna samodzielna twierdza do obrony miasta; 30) atrybuty orkiestry; 31) poobiednia drzemka; 32) msza odprawiana w adwencie wczesnym rankiem; 33) imię Staffa, poety; 34) spodnie z teksasu
PIONOWO: 1) Hrabal, wybitny czeski pisarz; 13) futsal, odmiana piłki nożnej; 15) farba artystyczna w postaci miękkiej kredki; 25) rodzinna wieś Jana Kochanowskiego; 27) polska marka rowerowa; 35) powtórzenie; 36) chłodzące lub wysokokowe; 37) animusz, zapal, werwa; 38) uniwersalny rozpuszczalnik; 39) towarzyskie podanie ręki; 40) ptaki przypominające jaskółki; 41) wybieranie groszków ze strąka; 42) światowy koncert kosmetyczny z Clichy; 43) dzika róża na ludowo; 44) sztuka walki

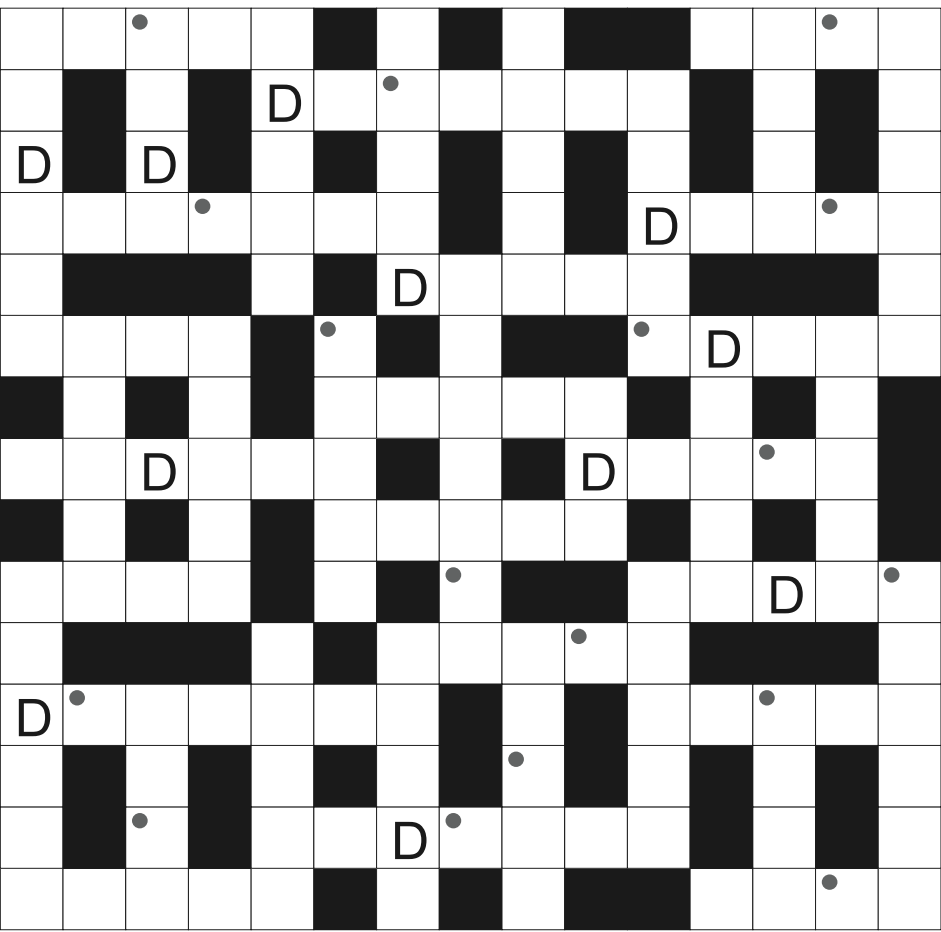
wykorzystująca siłę atakującego; 45) mała epizodyczna rola w filmie; 46) sznur kowbojski; 47) rodzinne miasto Napoleona Bonaparte; 48) rzymski niewolnik, przywódca powstania niewolników; 49) działka zasadzona kwiatami; 50) materiał na bałwana; 51) Czesław, franciszkanin, słynny zielarz i wizjoner; 52) symbole władzy królewskiej; 53) czwarta część roku; 54) Jan dla przyjaciół; 55) komedia dokumentalna Woody'ego Allena z Mią Farrow; 56) hodowca ryb i roślin akwariowych; 57) znak mnożenia; 58) Tanzańska wyspa nazywana też Unguja; 59) tworzą napisy; 60) gruzińska republika ze stolicą w Batumi; 61) największe miasto Rosji; 62) portugalska wyspa u wybrzeży Afryki; 63) ciasto po obiedzie; 64) port i kurort w Meksykańskim stanie Guerrero; 65) ataki lotnicze; 66) Manuel, generał, były dyktator Panamy

KRZYŻÓWKA z HASŁEM
 Nr 26
 Litery z pól ponumerowanych od 1 do 20
 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

POZIOMO: 1) żydowskie Święto Szałasów; 7) polny to mazurek, ptak; 10) wiolinowy dla muzyka; 11) w parze z Hercegowiną; 12) wynajmowane w hotelu; 13) dwudziesta trzecia litera alfabetu greckiego; 14) nie brutto; 15) de Maupassant, francuski pisarz; 16) wypłata dla żołnierza; 18) malowane szminka; 21) na głowach żołnierzy; 22) dawna stolica Litwy; 23) cienka, sucha kielbasa; 26) Masterton, brytyjski pisarz; 30) boże drzewko lub draganek; 33) inaczej smród, fetor; 34) rzeka w Newcastle; 35) antonim poziomu; 36) dziewiąta litera alfabetu greckiego; 37) miasto św. Mikołaja; 41) ze stolicą w Belmopan; 42) inaczej o katarze; 43) najwyższy szczyt Walii. **PIONOWO:** 1) najwolniejszy chód konia; 2) koszyk z truskawkami; 3) argentyński taniec; 4) pierwiastek Sc; 5) kotara, zasłona w teatrze; 6) ostry pazur ptaka; 7) wolne miejsce pracy; 8) narty nie do zjazdów; 9) cumy i bresty; 16) płynie nią krew; 17) Triumfalny w Paryżu; 19) pieczeniowy do obiadu; 20) mniejsze od hektarów; 24) bok statku; 25) cienki makaron; 27) ... Maria Rilke, austriacki poeta; 28) stolica Wietnamu; 29) Roger, grał Jamesa Bonda; 30) kraj z Porto-Novo; 31) wodze, cugle w ręku woźnicy; 32) kwarc żółty krócej; 38) numer nadwozia samochodu; 39) jedna z faz Księżyca; 40) Tokyo dawniej.

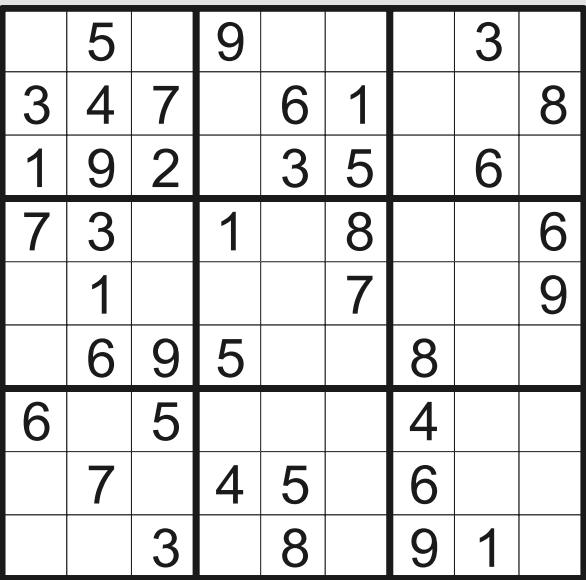
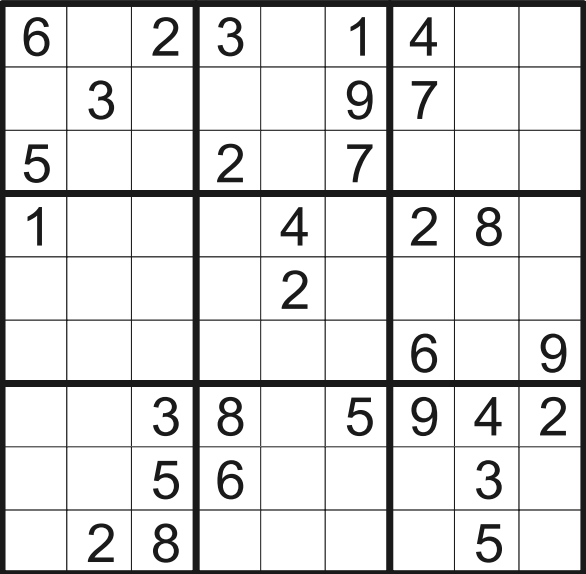
JOLKA z HASŁEM
 Nr 26
 Litery z pól z kropką czytane
 rzędami, utworzą rozwiązanie:

Na diagramie ujawniliśmy spółgłoski "D". Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z pól z kropkami czytanych rzędami.

Zbiór dziesięciu przykazań; bushido dla samuraja; Guzowska, była pięściarka; georgia w ogrodzie; oczyszczona do czyszczenia; część wystawy lub sklepu; powieściowa córka Juranda ze Spycho-wa; czwarta litera alfabetu greckiego; wynik dodawania; autograf, parafka na dokumencie; rewanż, zemsta; profesor z "Ferdydurke" Gombrowicza; graficzny symbol państwa; strój do spania; osoba łącząca się z duchami; i Mars, i Jowisz; deszczowa nawałnica; wyspa z Gunun-gsitoli; wypełniona staje się pierzyną lub poduszką; wysoki budynek na osiedlu; do butów lub do zębów; kartka od listo-nosza; inaczej gangrena; drobny szcze-gół; okres egzaminów na uczelni; mias-to z zakładami "Łucznik"; wywar z ziół, herbatka; drobne skałczenie, zdraś-nięcie; dziesięć klęsk egipskich; grecka muza poezji miłosnej; materiał garncar-ski; krwionośny w organizmie; właści-ciel gospodarstwa na Podhalu; schabo-wy na obiad; mała Kazimiera; polecony lub gończy; dzwonek w kartach; nadaw-cy lub zwrotny na kopercie; inaczej uz-brojenie, broń; Adrianna dla najbliż-szych; "... Gynt", książka Henrika Ibse-na; poślubienie kogoś, małżeństwo da-wniej; religia muzułmanów.

OLSZTYŃSKA
 ROZRYWKĄ

Sprawdź się w SUDOKU: wypełnij diagram 9x9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3x3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9:

WYKREŚLANKA: poniżej ukryliśmy 20 nazw państw afrykańskich. Wykreśl je od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: Algier, Malawi, Benin, Czad, Egipt, Gabon, Gambia, Gwinea, Kenia, Kongo, Libia, Mali, Niger, Sudan, Togo, Tunezja, Uganda, Zambia, Etiopia, Ghana

